





E LEGATO
WILLELMI PATON KER
SOCII SOCIIS DESIDERATISSIMI
PER OCTO LUSTRA SEPTENVIRI LIBRIS ELIGENDIS
ET RECTORIS THEOLOGIAE



FÆRÖISKE KVÆDER,

samlede og besørgede

ved

V. U. Hammershaimb,

udgivne

af

det nordiske Literatur-Samfund.

I.



KJØBENHAVN.

Trykt i Brødrene Berlings Bogtrykkeri.

1851.



faerøiske Kvæder
I -

SJURÐAR KVÆÐI,

samlede og besörgede

A.B. - 2. Hæfte

ved

V. U. HAMMERSHAIMB,

udgivne

af

det nordiske Literatur-Samfund.

KØBENHAVN.

TRYKT I BRØDRENE BERLINGS BOGTRYKKERI.

1851.

Forord.

De talrige kvæder og kæmpesange, som Færingerne gennem tiderne uden pennens hjælp kun i mindet have opbevaret og benyttet til deres nationaldands, men hvilke man nu i den senere tid såvidt muligt har søgt at få optegnede, nærmest for det kgl. nord. Oldskriftselskabs historisk-arkæologiske arkiv, vakte først ret opmærksomhed udenfor øerne, da Pastor H. C. Lyngby udgav sine „*Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*,“ Randers 1822. Det er disse Sigurdskvæder, som her atter blive udgivne, idet de dels trængte til at udkomme i en noget værdigere skikkelse, dels også til at forøges med nogle sange, som Lyngby manglede (Dvergemeerne). Da Pastor Lyngby nemlig kun opholdt sig et par måneder på Færoerne uden i forvejen at kende noget til det islandske sprog, og da naturligviis endnu mindre til det færøiske, kan man ikke undre sig over, at hans udgave i sproglig henseende er højst upålidelig, f. ex. han sætter ord i nævneform efter et forholdsord (eáv Ormurin, eát Fossurin) og utallige lignende fejl; desuden er skrivemåden styg og forvildende, så at det ofte er vanskeligt nok at kende ordene igen. Dog er det muligt, at den her brugte skrivemåde vil forekomme Færingerne mere fremmed end Lyngbys, da han søgte at gengive almuens platte udtale, men her er skrivemåden nærmet hen til den islandske, dog med bibeholdelsen af alle færøiske ejendommeligheder, så at der ingen-

steds er anvendt vold for at tvinge det ind under Islandsken, thi at der er skrevet hv— og ikke kv—, —gi og —ði, men ikke —ji, o. s. v., det angår blot udtalen, og deri ligger ikke nogen fordring til Færingerne at udtale det anderledes, end de nu gøre, men blot at de bør lære at læse det med omtrent den samme skrivemåde, som den, deres forfædre brugte. Der findes i de færøiske kvæder adskillige uregelmæssigheder, som ikke ellers bruges i daglig tale; de ere her blevne stående: kun enkelte steder, hvor der har været vaklen i optegnelserne, er den almindelig brugte eller den regelmæssige form brugt; f. ex. hann gekk seg, som findes i de fleste opt., er overalt rettet til hann gekk sår o. lign.; Sjúrd a, der findes i de fleste opt. både som genstandsform, hensynsform og ejeform, er for det meste rettet til Sjúrd, Sjúrdi og Sjúrdar (hvilke former forekomme i opt. fra Norderøerne), da nævneformen Sjúrdi ikke findes.

Hele samlingen er kaldet Sjúrdar kvæði 3: kvæderne om Sigurd. Det egentlige Sigurdskvæde består af de tre sange (tættir): Regin smiður, Brinhild og Högni. Til grund for udgivelsen af disse er temmelig nøjagtig fulgt en opt. fra Norderøerne (N.); ved siden af denne er brugt en opt. fra Sandø (S.), en fra Mikjunes (M.), samt Lyngbys håndskrift ved Schrøter og hans trykte samling (L.). — I udvidet betydning henregnes til Sjúrdar kvæði alle de sange, der handle om Sigurd og hans heltebedrifter. Ragnars táttur betragtes som den nærmeste fortsættelse af Sigurds historie, da Kraka her udtrykkelig angives at være Sigurds og Brynhilds datter; en opt. fra Sunnbø på Suderø (Sud.) er lagt til grund, Lyngby, samt Schrøters og Svabos opt. ere enkelte steder benyttede. Et sidestykke til denne er brudstykket Gestis ríma, for hvilken såvel som for den følgende Nornagestur en opt. fra Suderø er lagt til grund. Ísmal

III

er efter en opt. fra Sandø, men flere steder fuldstændiggjort efter Lyngby. Dvörgamoy. I. kun efter en opt. fra bygden Skálavík på Sandø; Dvörgamoy. II. og III. efter 2 opt. fra Sandø (Sandsbygd og Skálavík). Dvörgamoy. IV. efter en opt. fra Suderø af Pastor Schreter, meddelt som variant til den foregående. Disse 4 kvæder findes ikke i Lyngbys udgave. Dvörgamoy. V. efter en opt. fra Norderoerne, jevnført med Lyngbys, hvor den kaldes Qvörfins Thaattur. Risin af Leitrabergi (eller Látrabergi) optegnet i Skálavík jfr. med Lyngby. Ragnarlikkja er et af de kvæder, hvori Sigurd besynges uden dog at være hovedpersonen; skönt det derfor egentlig, ikke hører med til Sigurdskvæderne, er det dog optaget, da det på Færoerne henregnes til denne sagnkreds (se fortalen til Lyngbys udgave side 16); det er taget efter en opt. fra Sandsbygd jfr. med en opt. fra Sunnbø. Som tillæg til disse kvæder er Lökka táttur tilföjet, for at denne samling kunde komme til at indeholde alle de kvæder, hvori eddiske personer fremtræde; der ere vel nogle flere som Skríms ríma, Óðin í Ásgörðum, men disse ere ansete for ubetydelige at meddele; derimod ere alle de færøiske kvæder, som handle om Sigurd, optagne uden at gøre noget udvalg. Angående bedømmelsen af disse kvæders værd og forhold til Eddasangene, Volsungasaga og de øvrige nordiske og tyske sagn (i kæmpeviserne, Vilkina, Niebelungen o. s. v.) henvises til P. E. Müllers Sagabibliothek, 2den del, side 420—430, og især til sammes interessante indledning til Lyngbys færøiske kvæder, s. 1—42.

Endelig er der tilföjet en kortfattet oversættelse for at tjene som vejledning til at forstå kvæderne og give et begreb om indeholdet af dem; derimod kan man ikke vente ved denne prosaiske oversættelse at se sangenes skønheder gengivne; dette kunde kun ske ved en metrisk og poetisk oversættelse.

IV

Følgende trykfejl ere bemærkede: side 19, lin. 10, sp. 1: hon fór hãrí at f. hon skuldi hãrí; s. 73, lin. 16, sp. 1: gestur f. Gestur; s. 76, lin. 14, sp. 1: sonum f. sonnum; s. 133, lin. 28, sp. 1: Viljormur f. Girtlands kongur.



Indhold.

A Sjúrdar kvæði:	Side
1) Regin smiður.....	3 og 147
2) Brinhild.....	16—152
3) Högni.....	37—163
4) Ragnar.....	59—174
5) Gestur.....	68—178
6) Nornagestur.....	71—180
7) Ísmal.....	74—181
8) Dvörgamoy I.....	80—184
9) Dvörgamoy II.....	86—187
10) Dvörgamoy III.....	92—190
11) Dvörgamoy IV.....	101—195
12) Dvörgamoy V.....	105—197
13) Risin í Holmgörðum.....	114—201
14) Risin áf Leitrabergi.....	120—203
15) Ragnarlikkja.....	131—207
B Lokka táttur.....	140—210

SJÚRÐAR KVÆÐI.

Ved

V. U. Hammershaimb.

Sjúrðar kvæði. *

Firsti táttur: Regin smiður.

1.

Viljið tår nú lýða á,
meðan eg mann kvæða
um teir ríku kongarnar,
sum eg vil nú umræða.¹

Vidgangur:

Gràni bår gullið af heiði,
brá hann sínum brandi af reiði,
Sjúrður vann af orminum,
Gràni bår gullið af heiði.

2.

Sigmund so nevni eg
tann jallsins son,
táð vår hin unga Hjördís,
hon vår hans kona.

3.

So glæðiliga drekka teir
í ríkinum jól,
so týðuliga seta² teir
sín teknarstól.

4.

Ófriður gekk á
tá heilu höll,
so menniliga vardu teir
hin ríka³ kongins fjöll.

5.

Tá vår hár so mikil
ríka manna gongd,
ófriður gekk á
hin ríka kongins lond.

*) Allerede i færøiske dokumenter fra 1403 og 1404 forekommer navnet Sigurðr under Formen Sjúghurðr og Sjúrðr, ganske i overensstemmelse med den nuværende færøiske udtale deraf (se Diplomatarium Norvegicum, 1ste saml. side 426 og 427.)

1) Således Lyngbys optegnelser; både den fra Sands og Norderøerne have: Viljið tår lýða og ljóð geva mår, meðan eg greini frá, Buðlin kongur og Gunnar kongur, eg kvæði um báða tá.

2) Fagurliga biggja, L.

3) Buðla, .N., S.

6.

Ófriður gekk á
hin ríka kongins lond,
leggja teir sínar bardagar
suður við sjóvarstrond.

7.

Ríða teir í bardagar.
eingin kemur heim,
eftir livir Hjördís
bæði við sorg og mein.

8.

Ríða teir í bardagar,
lata hær sítt lív,
eftir livir Hjördís,
Sigmundar vív.

9.

Hjördís axlar sár
kápu blá,
so gekk hon á völlin¹ fram,
sum Sigmundur lá.

10.

Ligg nú heilur Sigmundur,
seti mín,
eg mann vera í sorgar tíð
komin at vitja tín.

11.

Hoyr tú reysti Sigmundur,
seti mín,

er tào² nákað grøðandi
sárinu tíni?

12.

Seint manst tú Hjördís
fáa til tey ráð
at geva mæ tey smirslini,
sum grøða kunna míni sár.

13.

Hundings³ sinir í randargný
skáðan gjördu hær,
eitur vær í svörðinum
teir bóru móti mæ.

14.

Tá ið eg tào fyrsta
sárið fekk,
sundir mítt svörð tá
í togva luti gekk.

15.

Tá ið eg fekk tào
annað sár,
illa neit at hjartanum,
tào higgi at tí gár.

16.

Tæk tú hesa
svörðsluti tvá,
læt tú teir til smiðju bera,
ungan son vit fá³.

¹) Völlin, L.

²) Således optegn. fra Sande og Mikjunes; de andre optegn. have: eru tey, heor-
ved grøðandi her kommer til at stå i en anden betydning end i svaret i det
følgende vers.

³) Hunsins, L.

17.

Tað íð tú hevir í vón hjá tár,
tað er sveins barn,
tú fœð tað væl við alvi upp,
tú gev tí Sjúrdar navn.

18.

Áf sonnum eg tað
sigi nú til tín:
hesin sàmi sonurin
skàl hevna deyða mín.

19.

Regin smiður býr
firi handan á,
honum skalt tú fáa
hesa svørðsluti tvá.

20.

Frænur ¹ heitir ørmurin,
á Glitraheiði liggur,
Regin hann er góður smiður,
fávum er hann diggur.

21.

Eg kann ikki Hjördís
longur tåla við teg,
tí hetta mann vera deyðastund,
íð komin er á meg.

22.

Grátandi snúvist Hjördís
Sigmundi frá,

allar hennar hirðkonur ²
tær stóðu henni hjá.

23.

Allar hennar hirðkonur,
tær stóðu ³ henni við,
tá íð frúgvín Hjördís
fell ⁴ í óvit niður.

24.

Tað vør tá sum oftun enn,
tað kom á so brátt:
kongin sokti helsott
á teirri somu nátt.

25.

Ikki kostaði Hjördís
minni til enn tá,
börina áf reyðargulli
låt hon Sigmundi slá.

26.

Börina áf reyðargulli
låt hon honum gera,
krossin áf tí hvíta silvri
merki til at bera.

27.

Eystantil undir heyginum,
íð dreingir reika á fold,
hær gróvu teir tað ljósa lík
niður í dökka mold.

¹) *Lyngby har* : Fovnr.

²) *Grannkonur, S. og M.*

³) *tóku, M.*

⁴) *seig, S.*

28.

Eystantil undir heyginum,
íð dreingir reika at tala:
dimmur er hesin dæpri dagur
niður í mold at fara.¹

29.

Grátandi fór nú Hjördís,
í sínum sáli at sitja,
Hjálprek kongur firstur vár
íð frúnna mundi vitja.

30.

Sigmundur kongurin
frá Hjördísi gekk,
Hjálprek kongurin
frúnna aftur fekk.

31.

Frúgvín lát seg við barni ganga
níggju mánar taldar,
til át teirri stundini leið,
hon fœðir ein svein so baldan.

32.

Frúgvín lát seg við barni ganga
níggju mánar sínar,
til át hennara stundini leið,
hon fœðir ein svein so fríðan.

33.

Tað vár tá sum ofta er enn,
at duld eru dœpur mein,
frúgvín er gingin í høgaloft
hon fœðir ein ungan svein.

34.

Sveipar hon hann í klæði væl,
tá íð hann kom í heim,
Sjúrð so bæð hon nevna sár
hin gævuliga svein.²

35.

Hann vox upp í ríkinum
til gævuligan mann,
Hjálprek kongurin
fostraði hann.

36.

Hann vox upp í ríkinum
skjott og ikki leingi,
gjörðist hann í höggum tungur,
hann bardi kongins dreingir.

37.

Hann vár sár á leikvøllum
undir reyðum skildri,
lærði allar listir tær,
íð kappin kjósa vildi.

1) Versene 24-28 ere indskudte efter optegnelsen fra Sandø; de mangle i de andre.

2) Her synges almindeligt flere vers, som vistnok ere indkomne fra andre færøiske kvæder, skönt P. E. Müller mener, at der herved skulde være lagt an på at give fortællingen et kristeligt anstrøg ved at lade Sigurd bringes til kirke for at døbes af præsten: Sveipar hon hann í klæði gøð, væl skál ríkum falla, síðan lát hon presti bera, Sjúrð hon bæð hann kalla. — Barnið vár borlð frá kirkju heim aftur til móður sína, meira legði hon røkt á hann enn allt sítt gull í skrinu.

38.

Hann vār sār á leikvöllum
burtur við aðrar sveinar,
hvörja tå tíð teir reiðir vóru,
stóð eitt stríð af meini.

39.

Hann vār sār á leikvöllum,
hann millum manna herjar,
rívur upp eikikelvi stór,
hann lemjir summar til heljar.

40.

Niður setast sveinarnir,
reiðir ið teir vóru:
líkari vār tår fàðir at hevna,
enn berja os so stórum.

41.

Sjúrður kastar reyðum skildri
niður á dökka fold,
tå ið hann hoyrði sín fàðirs
deyða,
hann sortnaði ratt sum mold.

42.

Kastar hann svörð og herklæði,¹
hann listir ei longur at leika,
gongur so inn firi móður sína
við reyðar kinnar og bleikar.

43.

Hoyr tåð sæla móðir mín,
sig mår satt ífrá:

hvursu vār hann at navni
nevndur,

ið mín fàðir vá?

44.

Eg kann ikki sannari

siga tår ífrá,

tåð vóru Hundings sinir,

ið tín fàðir vá'.

45.

Tåð vóru Hundings sinir;

ið tín fàðir vá',

tåð verður ei, meðan tú livir,

tú sændir af teim manst fá.

46.

Sjúrður svàrar síni móður

allvæl sum hann kundi:

ofta háva vaxið ungum rakka²

hvassar tenn í munni.

47.

Hjördís gongur at kistuni,

sum öll vār í gulli drigin:

her sart tú tey herklæði,

sum tín vār fàðir í vigin.

48.

Hon læsir upp tå kistuna,

sum nogv goymdi gull og fæ,

tekur upp tåð blóðigu skjúrtu,

og kastar honum á knæ.

1) Sveinur kastar vopu á völl, *M.*

2) ofta vexur ungum hvolpl, *M.*

49.

Tekur hon teir svörðslutir,
Sjúrdi hon teir fær:
hetta gáv tín sæli fæðir,
íð mikið gott unti mår.

50.

Tàk tú hesa
svörðsluti tvá,
tår eitt annað javngott
svörð af teim at slá.

51.

Regin smiður býr
firi handan á,
honum skalt tú bera
hesa svörðsluti tvá.

52.

Frænur¹ heitir ormurin,
á Glitraheiði liggur:
Regin hann er góður smiður,
men fávum er hann diggur.

53.

Gakk tú fram àt fossinum,
kasta stein í á,
kjós tår hest til handar² tann,
sum ekki vikur ífrá.

54.

Gekk hann sår àt fossinum,³
kastaði stein í á,
hann tók tann af hestunum,
sum ekki veik ífrá.

55.

Hann var valdur í ríkinum,
af öllum vår hann betstur,
síðan vår hann kallaður
Grani Sjúrdar hestur.⁴

56.

Sjúrdur loypur á Grana bæk
morgun ein so snimma,
síðan reið hann ivir um á
Regin smið at finna.

57.

Tað vår hin ungi Sjúrdur
ríður firi dirnar fram,
Regin kastar smiði öllum,
og tók sår svörð⁵ í hond.

58.

Hoyr tåd frægi Sjúrdur,
tú ert so menskur ein mann,
hvört stendur ferðin tín,
hvört ríður tú fram⁶?

59.

Hoyr tú tåd nú Regin,
higar stendur mín ferð,
ger mår tåd tú Regin smiður,
smíða mår nú eitt svörð⁷.

60.

Ver vælcomin, ungi Sjúrdur
tú hevir verið mår kærur,
dvölst tú í ríkinum nàkra tíð,
tú ver í nátt hjá mår.

¹⁾ Fovnir, *L.*²⁾ til eignar, *S.*³⁾ í bestahús, *M. og S.*⁴⁾ Grani gra, *M.*⁵⁾ Jarn, *L.*⁶⁾ indskudt efter *S.*⁷⁾ indskudt efter *L.*

61.

Eg kann ekki, Regin smíður,
dvöljast her hjá tår,
Hjálprek kongur saknar meg
úr hásetinum hjá sår.

62.

Smíða tú mår svörð
virðuliga og væl,
bæði má eg vega við tí
jarn og so stál.

63.

Smíða skalt tú mår svörð
skært og so reint,
bæði skál eg vega við tí
jarn og so stein.

64.

Regin tók við svörðinum,
legði það ¹ í eld,
tíggju næturnar ²,
hevði hann það í gerð.

65.

Tíggju næturnar
hevði hann það í gerð,
tá var hin ungi Sjúrdur
riðin aðra ³ ferð.

66.

Sjúrdur loypur á Grana bæk
morgun ein so snimma,

síðan reið hann ivir um á
Regin smíð at finna.

67.

Tað var hin ungi Sjúrdur,
ríður firi dirnar fram,
Regin kastar öllum smíði,
og tók sår svörð í hond.

68.

Ver vælcomin Sjúrdur,
smíðað havi eg svörð,
bilar tår ei hugur og hjarta,
tú verður til víggja førur. ⁴

69.

Smíðað havi eg tår svörð
skært og so reint,
bæði skalt tú vega við tí
jarn og so stein.

70.

Sjúrdur gongur át stórum stiðja,
royndi alv so fast ⁵,
sundir hans svörð tá
í togva luti brast.

71.

Deyða ert tú Regin,
áf mår verð,
firi tú vildi svíkja meg
í tíni vopnagerð.

¹) Jarn, *S.*, ²) einans náttina, *L og M.* ³) afur á, *M og S.*

⁴) Smíðað havi eg svörð, gjört havi eg það til, bilar tår ei hugurinn, lív mitt leggi eg við, *L.*

⁵) allt við hast, *L og M.*

72.

Báðar tekur hann svörðslutirnar,
kastar honum á knæ,
skalv tá Regin smiður
sum eitt liljubláð.

73.

Báðar legði hann svörðslutirnar
aftur í hans hond,
tá skalv hondin á ¹ Regin
sum á liljuvond.

74.

Smíða skalt tú annað svörð,
men smíðar tú tæð svá,
vita skalt tú Regin,
líf skalt tú ei fá.

75.

Svörðið skalt tú gera
so reiðuliga hart,
hæði skál eg vega við tí
stál og so jarn.

76.

Smíði eg tær annað svörð
og verður tæð ei svá,
hjartað úr orminum,
tæð leggi eg treytir á.

77.

Hoyr tæð, ungi Sjúrdur,
smíði eg tær svörð,
hjartað úr orminum,
tæð vil eg háva í verð. ²

78.

Regin tók við svörðinum,
legði tæð í eld,
tríati næturnar
hevði hann tæð í gerð.

79.

Tríati næturnar
hevði hann tæð í gerð,
tá var hin ungi Sjúrdur
riðin aftur á ferð.

80.

Sjúrdur loypur á Græna bæk
morgun ein so snimma,
síðan reið hann ivir um á
Regin smíð at finna.

81.

Tæð var hin ungi Sjúrdur,
reið firi dirnar fram,
Regin kastar öllum smíði
og tók sár svörð í hond.

82.

Ver vælkominn, Sjúrdur,
smíðað havi eg svörð,
bilar tær ei hugurin,
tú verður so víða á ferð. ³

83.

Sjúrdur gongur at stiðjanum,
höggur allt við fart,
hvörki mátti rökka, ei stökka,
so var svörðið hart.

¹⁾ hjartað í, í liljuvond, *M.*

²⁾ *Indskudt efter Lyngby.*

³⁾ *Således Lyngby*; tæð bitur í brúðarferð, *M.*

84.

So höggur hann Sjúrdur
fastliga til,
sundir kleyv hann stiðjan
og stabban við.

85.

Tað rennur ein á frá kelduni
upp,
onnur skamt ífrá,¹
Gramm kallar han svörðið,
á hallargolvi lá.

86.

Hoyr tað frægi Sjúrdur
tú fār og kann um vív,²
firi tílíkan hövðinga
vildi eg látið lív.

87.

Hoyr tú tað nú Regin,
hetta sigir tú mār,
men annað býr í hjartanum,
Regin smíður, á tār.

88.

Inn tað, frægi Sjúrdur,
siga skalt tú mār,³
nær tú riður á Glitraheiði,
låt meg filgja tār.

89.

First riði eg í randargný,⁴
Hundings⁵ sinir at finna,
síðan riði eg á Glitraheiði,
men tað fýsir meg minna.

90.

First riði eg í randargný.
Hundings sinir at fella,
so færi eg á Glitraheiði,
tí mār mann einki bella.

91.

Tað vār Sjúrdur Sigmundarson,
ei skortar honum eyð,
reið hann tá í randargný,
hann hevndi sín fæðirs deyða.

92.

Allar vá hann Hundings sinir,⁶
væl kom hann aftur frá teim,⁷
skamri stund í ríkinum vār,
hann reið⁸ á Glitraheiði.

93.

Tað vār Sjúrdur Sigmundarson,
ríður fram ivir skóg,
møtti honum gamalur maður,
hann settist niður á lón.⁹

1) Hann vá ein orm af giltum (af kelduni?) upp, annan skamt íhja, *L*.

2) af kongabornum vívi, *L*.

3) Tú ert mār so kærur, *S*.

4) Randargný, som stedsnavn.

5) Hunsins, *L, M og S*.

6) Sjúrdur fór í randargný, *S og M*.

7) úr leirri (nl. ferð), *S og M*.

8) kvíttar, *S og M*.

9) Tað vār hin ungi Sjúrdur, ríður á Glitraheiði, møtti hann einum gomlum manni mítt á sínari leið, *L*; det følgende vers hos Lyngby siges denne at være Nornagestur; her er det Odin.

94.

Hær kom maður á völlin fram,
eingin íð hann kendi,¹
eyga hevði hann eitt í heysi,
finskan boga í hendi.²

95.

Hoyr tæð Sjúrdur Sigmundarson,
tú ert so reystur ein mann,
hvört stendur nú ferðin tín,
hvört ríður tú fram?

96.

Eg reið first í randargný
teir Hundings sinir at finna,
nú ríði eg á Glitraheiði,
roynsisverk at vinna.

97.

Hoyr tú reysti Sjúrdur,
siga skalt tú mæ,
hvör er hesin vesæli maður,
í filgi er við tær?

98.

Regin smiður kallast hann,
ormsins bróðir hann er,
tí havi eg hann við mæ
á hesi míni ferð.

99.

Hvör bæð teg gráva
hesar grævir tvær?

deyðan mann hin sámi maður
hæva ætlað tær.

100.

Regin legði mæ ráðini
at gráva grævir tvær,
tí hann er min vinmaður
við mæ á hesari ferð.

101.

Hevir Regin biðið teg
gráva grævir tvær,³
hann er vesti svíkjari
og deyða⁴ vil hann teg.

102.

Væl mást tú Sjúrdur
akta hæ uppá
at tú ikki deyðan skalt
áf hesum ormi fá.

103.

Gráva tú tæ triðju,
tú gráva hæna skamt ífrá,
ein mun af eitrunum
lífir hon tær tæ.

104.

Gráva tú enn tæ fjórðu,
hær longur fram,
upp úr grövini
skalt tú vega hann.⁵

¹⁾ hann va við eggjateini, *M.*

²⁾ knepta brók á belmi, *M.*

³⁾ Drep tú Regin, tæð svör eg við sjálfan meg, *S.*

⁴⁾ svíkja, *S.*

⁵⁾ *Istedenfor dette Aar Lyngby*: Gráva tú tæ triðju af so miklum móði, hæri skalt tú verja teg frá ormins eitur blóði.

105.

Gráva skalt tú tå fjórðu,
tú gráva hana hær íhjá,
síðan skalt tú Sjúrdur,
á jörðini stá.

106.

Ormur er skriðin af gullinum,
frá mann frættast víða,
Sjúrdur setist á Grana bæk,
hann býr seg til at ríða.

107.

Ormur er skriðin af gullinum,
tíkist hæva grið,¹
Sjúrdur trívur um benjarkolv,
hann býr sítt svörð nú til.

108.

Triati favnar vár fossurin,
íð ormurin undir lá,
uppi vóru hans bæði bæxl,
men búkur á homrum lá.²

109.

Uppi vóru hans bæði bæxl,
men búkur á homrum lá,
tåð vár hin reysti Sjúrdur,
hann sínum svörði brá.

110.

Sjúrdur gáv so vænt eitt högg,³
tåð öllum tokti undur,
tå skalv bæði leyv og lund
og allar vörildar grundir.⁴

111.

Tå skalv bæði leyv og lund
og allar vörildar grundir,
Sjúrdur brá sínum bitra brandi,
hjó hann um miðju sundir.

112.

Tåð spurdi ormurin,
tå íð hann í brotum lá:
hvör er hin hugdjarvi,
íð högga torir svá?

112.

Sjúrd skált tú nevna meg,
Sigmundar son,
tåð vár hin unga Hjörðís,
kona hans vár hon.

114.

Hoyr tú tåð nú Sjúrdur,
hvæt eg tæli til tín:
hvör filgdi tår tå longu leið
higar nú til mín?

¹) Langt ger hann skrið, *L* og *M*.

²) Triati álin er fossurin, íð ormurin undir liggur, hævur og spori á jörðini, men búkur á homrum liggur, *S*.

³) Sjúrdur vann af orminum, *M*.

⁴) öll vörildar grund, *M* og *S*.

115.

Regin er tín bróðir,
hann vísti mår veg,
hann er hin vesti svíkjari,
deyða vildi hann teg.

116.

Til tess sváraði ormurin,
meðan hann fleyt í blóði:
drepa skalt tú Regin smið,
tóat hann er mín bróðir.

117.

Veg tú nú Regin smið,
sum tú hevir vegið meg,
hann er vesti svíkjari,
deyða vil hann teg.

118.

Tað vår Regin smiður,
talaði so firi sår:
fáji eg nú Sjúrdur
tað íð tú lovaði mår?

119.

Sjúrdur stakk til hjartað,
tó vegurin vår trangur,
steikti hann tað á teini,
íð triati àlin vår langur.

120.

Sjúrdur gjördist á hendi heitur,
hann brá sår í munn,
fuglar og so alskins djór
vóru honum á máli kunn.

121.

Tað sögdu honum villini fuglar,¹
uppi sitja í eik:
sjálvur skalt tú Sjúrdur
eta af tíni steik.

122.

Sjúrdur steikti hjartað
og tað af teini dró,
Regin legðist at drekka
ormsins eiturblóð.

123.

Regin legðist at drekka
ormsins eiturblóð,
Sjúrdur gáv honum bānasár
í spori sum hann stóð.

124.

Tað vår hin ungi Sjúrdur,
sínnum svörði brá,
síðan kleyv hann Regin smið
sundir í luti tvá.

125.

Mikið mundi Sjúrdur
gullið eignast tá,
tí hann vá tann frēnarorm,
á Glitraheiði lá.

126.

Árla vår um morgunin,
tað roðar firi sól,
hann bindur upp á Gràna bāk
gullkistur tolv.

¹⁾ Til tess sváraði viga, L.

127.

Tolv gullkistur legði hann
hvörjuminni klakk,
sjálvur settist hann omaná,
so er mår frásagt.

128.

Síðan settist Sjúrdur
at ríða omaná,
Grani sprakk um lingheiðir, ¹
og reiður vār hann tá.

129.

Hesturin rennur í oyðumörk,
leiðin vār honum ei kunnig,

Sjúrdur sváv á teirri nátt
undir so köldum runni. ²

130.

So tredur hann Grani
grót ratt sum völl,
tílikur kemur eingin astur
á ríka ³ kongins höll.

131.

Nú skál latta ljóði af,
eg kvæði ei longur á sinni,
so skál tåka upp annan tátt,
og víðari leggja í minni.

¹⁾ Lindajir, S; Lindará, L.

²⁾ N. har herefter 2 vers, som også med nogle afvigelser findes i S. Sjúrdur sváv á teirri nátt undir so köldum runni, tåð er mår af sonnum sagt, hann gisti tá Aldírunu (i Holmgörðum, S.) — Sjúrdur sæðlar gangara sín um morgunin so snemma, hon flgdi honum so langt á leið, men nú grætir Aldíruna.

³⁾ Buðla.

Sjúrðar kvæði.

Annar táttur: Brinhild.

1.

Eg havi eina rímu hoyrt,
gjörd er í grönari líð,
tað vör first í firndini,
tað brast ¹ í Buðlans tíð.

Viðgangur:

Grani bær gullið af heiði,
Grani bær gull af heiði,
brá hann sínum brandi af reiði,
Sjúrður vann af orminum,
Grani bær gullið af heiði.

2.

Í fornum dögum kongur ráddi,
Buðla skulum vör nevna,
átti sár so væna dottur,
borin til gott at evna.

3.

Kongur ræður firi langari lund,
bjarti Buðlin kallast,
tívin telur málm og ring
við sínar hirðir allar. ²

4.

Nevnd vör onkadottir hans
gjögnum gröna líð,
kallast Brinhild Buðla dottir,
tað hit væna vív.

5.

Nevnd vör onkadottir hans
gjögnum gröna lund,
kallast Brinhild Buðla dottir,
tað inniliga sprund.

6.

Brinhild situr á Hildarfjalli
hon er dottir Buðla,
teir sögdu so frá í bragdar tátti,
ljós fann af henni skugga.

7.

Brinhild situr á Hildarfjalli,
mitt í fæðir síns veldi,
ljómin skein af axlagrein,
tað vör sum at líta at eldi.

¹) barst ill?

²) Dette vers kun hos L.

8.

Brinhild situr í stólinum,
kembur hon sítt hár,
fínt er tað sum silki,
gull ber litur á.

9.

Brinhild situr í sàlinum,
sum ríkir ganga inn,
ongan tikir Buðla dottir
vera javnlíka sín.

10.

Hána bóðu mangir menn,
konga sinir og jalla,
Brinhild vör so biðlavond,
hon segði teir burtur allar.

11.

Tað vör reystur kongurinn,
sveipar hann seg í skinn,
so gongur hann í hegaloft
firi dottur sína inn.

12.

Hoyr tað mín hin sæla dottir,
tú elvir mör miklan vanda,
at tú noktast hvörjum manni,
íð tär byðst til handa.

13.

Hvör leingi viltú, dottir mín,
eyka mör tað sorg,
at tú noktar hvönn at eiga,
bigar kemur í borg?

14.

Tegið, tegið, fæðir mín,
tär talið ekki svá:
ikki er komin hin veldigi harri,
íð mör er sámi at fá.

15.

Ikki er komin hin veldigi harri,
íð mör er sámi at fá,
eystan firi londini,
här stendur mín hugur á.

16.

Sjúrður heitir sámi maður
Sigmundar svein,
tað vör hin unga Hjörðís,
hon bär hann í heim.

17.

Undarliga hevir tú
tär ástir við tär lagt,
at tú unnar manninn tann,
íð tú hevir ekki satt;

18.

Tað háva mör nornur skapt,
liggur í brosti trá,
niggju vetur unti eg Sjúrð,
eg ei við eygum hann sá.

19.

Til tess sváraði kongurinn,
hann drekkur mjöðin reina:
hvät er hann Sjúrður frægari¹
enn áðrir kongsins sveinar?

¹) mætlari, N.

20.

Hoyr tað mín sæla dottir,¹
 tað sigi eg tær enn:
 hvát er hann Sjúrdur frægari
 enn aðrir kongsins menn?

21.

Tað er Sjúrdur frægari
 enn aðrir kongsins menn,
 tí hann fellir heidningar
 hundra um í senn.

22.

Tað er hann Sjúrdur frægari
 enn aðrir kongsins garpar,
 sæðil hans og brinja hans,²
 tey glogva sum gullið bjarta.

23.

Hoyrt havi eg frásagt
 snildu hans og bragdi,
 tá ið hann tann frænarorm
 við svörðinum niður lagdi.

24.

Hoyrt eg havi frá tí sagt,
 ikki vør eg hjá,
 tá hann vann tann frænarorm,
 á Glitraheiði lá.

25.

Tá ið hann vá tann frænarorm,
 á Glitraheiði lá,

mikið mundi Sjúrdur
 gullið eignast tá.

26.

Sjúrdur vá tann frænarorm,
 tí er hann so ríkur,
 eingin maður á Húnalondum
 honum kann vera líkur.

27.

Hoyr tað mín sæla dottir,
 legg nú til tess ráð,
 hvussu vit skulum tann mikla
 mann

áf sínum landi³ fá.

28.

Tú skalt láta mår sælin⁴
 í oyðum mörkum gera,
 við so lítlari tånastu
 skál eg hærinni vera.

29.

Tú skalt seta mår gullstólin⁵
 í oyðumörk at stá,
 sum teir kunna dvörgar tveir
 betst við rúnum slá.

30.

Sum teir kunna dvörgar tveir
 betst við rúnum slá,
 bæði við royk og váðaluga,
 sum sælinum brennur á.⁶

1) veldiga sæla, S.

2) teymarnir, L.

3) öðrum londum L. og S.

4) steinsálin. S.

5) Tú skalt láta mår sælin byggja, L; S. har samme begyndelse som forrige vers.

6) og so miklan váðaluga lát tú hærinn gá, L.

31.

Hesin sàmi váðalogi,
hann mann meg so verja,
eingin uttan Sjúrður frægi
hàr torir á at herja.

32.

Hann lát henni sàlin tann
í oyðumörk so gera,
við so lítlari tånastu
hon fór hærí at vera.

33.

Hann lát henni sàlin tann
í oyðum mörkum slá
bæði við royk og reyðan luga,¹
sum sàlinum brennur á.

34.

Og so miklan váðaluga
lát hann hàrum vera
sum teir kundu dvörgar tveir
betst við rúnum skera.

35.

Og so miklan váðaluga
lát hann hàrum slá,
ikki máttu dvörgarnir
við svikunum ná.

36.

Árla vør um morgunin,
sólin roðar í fjöllum,
tað ríður so mangur edilingur
í Buðla kongsins höll.

37.

Árla vør um morgunin,
sólin brágar í brún,
ríða so frægir edilingar
í Buðla kongsins tún.

38.

Ríða so frægir edilingar
í Buðla kongsins tún,
Brinhild situr í stólinum,
hon ber gull á brún.

39.

Buðli kongur í sàlin gongur
biður frúgv við svári:
komin er hann Gunnar kongur
niðan úr Júka gærði.

40.

Hoyr tú Brinhild, dottir mín,
gera skaltú tað,
komin er hann Gunnar kongur,
honum sigir tú já.

41.

Buðli kongur á golvi stendur,
stiðjar seg við borð,
Brinhild unga, dottir hans,
hon talar ikki eitt orð.

42.

Brinhild seg úr stóli listi,
glogvar í gulli reyð,
skundaði sàr af Buðlans borg,
hon gongur á Hildarheyg.

¹) váðaluga, S.

43.

Grímur og Högni Júkason,
teir möttust á grönun völli,
moyjar hvukku í Hildarsáli,
tá skelvur höga Buðlans höll.

44.

Grímur og Högni Júkason,
teir slógust við bitrum brandi,
Brinhild situr í váðaluga,
mitt í fæðirs síns landi.

45.

Settist aftur í giltan stól,
hon smílist undir lín:
hvör, íð heldur á váðalugan,
hann skál vera mín.¹

46.

Brinhild situr í giltum stóli,
tað hit væna vív,
dregur hon Sjúrd af öðrum
londum
sær til sorgar tíð.

47.

Sjúrdur vaknar árla morgun,
telur frá sínum dreymi,
so vör hann í víggi fœrur,
sum ájin rennur í streymi.

48.

Meg droymdi, at Gráni
í reyðum luga stóð,

firi honum á grönun völli
rann so mikið blóð.

49.

Meg droymdi, eg sát á Grána
baki,

eg spardi hann ei at koyra,
firi honum á grönun völli
so mikil rann manndroyri.

50.

Meg droymdi, tað brast lindin
mín,

gull og búgvíð belti,
meg droymdi, at mitt góðasvörð
á giltum hjálmi smelti.²

51.

Sjúrdur klæðist árla morgun³
hann ber lov og prís,
hann gekk í sín urtagarð,
og mangt vör hann hær vís.

52.

Tað sögdu honum ígurnar,⁴
uppi sitja í lund:
væn er Brinhild Buðla dottir,
hon stundar á tín fund.

53.

Tað sögdu honum villini fuglar,
uppi sótu í eik:
væn er Brinhild Buðla dottir,
hon væntar á tín leik.

¹⁾ Versene fra 35 til 45 ere optagne efter Lyngby; de mangle i de andre optegnelser.

²⁾ Versene 47 til 50 ere indskudte efter optegnelsen på Sandø.

³⁾ Således S.; klæðist í Holmgörðum, N.

⁴⁾ villini fuglar, S.

54.

So frætti tað Sjúrdur
eystur í sítt land:
Brinhild situr á Hildarfjalli,
hon er biðlavond.

55.

Árla vār um morgunin,
sólin skein so víða,
hann talar til Víggrím Gun-
narsson,
tú sæðla mār hestin fríða.

56.

Út vār loystur gangarin,
íð Sjúrdur skuldi á ríða,
hann vār prýddur við skarlæk
niður á meðal síðu.

57.

Út vār leiddur gangarin
undir hallarvegg,
hann vār prýddur við skarlæk
niður á hóvarskegg.

58.

Gullbúnar handskanar
dregur hann sār á hand,
so ríður hann Sjúrdur
beina götu fram.

59.

So reið Sjúrdur Sigmundarson
víðan vegin fram,
giltir leika ringarnir,
hans góði gangari rann.

60.

Tolv gullringar
hévði hann hāríhjá,
drottningaringin reyða
setti hann omaná.

61.

Tolv gullringar
dregur hann sār á hand,
síðan kvittar nýtur drongur
á Buðla kongsins land.

62.

So gongur hann Grani
á gróti sum á völl,
slíkur kemur ekki astur
á Buðla kongsins höll.

63.

So gongur hann Grani
á gróti sum á sand,
eingin kemur tilíkur
á Buðla kongsins land.

64.

Hann reið sār so niðarlága
við Júka gördum fram,
úti stendur hon Grimhild
við so mangan mann.

65.

Úti stóð hon Grimhild
við so mangan mann,
við báðum sínum hondunum
hon í hans teymar rann.¹

1) tí hon vildi forvitnast, hvár ið Sjúrdur ríður fram; L.

66.

Við báðum sínum hondunum
hon í hans teymar rann,
tí hon sá ekki á hestbaki
ein týðuligari mann.

67.

Tí sváraði Sjúrdur Sigmundar-
son,

kinnar ber hann so baldar:
eg vitsti tà onga kvinnu vera,
mín gangara tordi at halda.

68.

Sjúrdur, stedga tíni ferð,
og tala nú við meg,
eg eigi mår so væna dottur,
íð ást vil leggja við teg.¹

69.

Eg stedgi ekki mínari ferð,
allt meðan mín gangari rennur,
eg færi mår á heygin fram,
sum váðalogin brennur.

70.

Eg stedgi ekki mínari ferð,
mín gangari rennur í lund,
eg færi mår á heygin fram
at skuða tàð væna sprund.

71.

Tað er enn sum ofta firr,
biðlar færa at friggja,
eingin tordi longur fram,
enn váðalugan at siggja.

72.

Merkismaður orðum talar,
tungan mælir at inna:
hvör íð heldur á váðalugan,
hann skál tà jomfrú vinna.

73.

Grímur riður á grønum völvi,
kinn ber hann so balda,
hann vendi sínum hesti frá,
tà íð hann skuldi í bálið halda.²

1) við ástir vil elga teg, L.

2) Disse 3 vers optagne efter L; i sin trykte samling af kræder har Lyngby her-
after følgende:

- a) Gunnar kongur til orða tekur, heldur át ti gleim:
nú skál tåka tàð væna vív og færa til hallar heim.
- b) Gunnar riður á grønum vólvi o. s. v. som vers 73.
- c) Teir royndu sínar hestarnar, hvör við sínum lit,
ikki vildi Gráni ganga, tí hann hevði manns vit.
- d) Teir skiftu sínum búnaði, öllum sínum lit,
ikki vildi Gráni ganga, tí hann hevði manns vit.
- e) Ikki vildi Gráni ganga, tí Gunnar honum reið,
firr enn hin ungi Sjúrdur honum á herðar neig.

Disse vers findes ikke på dette sted i nogen af mine optegnelser, ikke heller i
det af Lyngby benyttede håndskrift på det kongl. bibliotek, men derimod findes
de alle, undtagen b. nedenfor efter Sigurds drab, kun med enkelte forandringer,
som Sjúrdar lik isif. væna vív (a), så at de vist vilkårligt ere flyttede herhen.

74.

Sjúrður frægi til orða tekur,
frá mann frættast víða:
eg beri tað merki í mín skjold,
eg skál nú hári ríða.

75.

Eingin reið á Brinhildar heyg
uttan Sjúrður snári,¹
gekk um² royk og váðaluga
hann og hestur hans Gràni.³

76.

So stígur hann Gràni
á foldina fast,
innarlaga við heygdir
tá hówsporið brast.

77.

So stígur hann Gràni
drýstuliga fram,
heitur vār tá eldurin,
íð Sjúrði um lendar brann.

78.

Sjúrður kvittar á Brinhildar heyg,
sum eingin tordi firr
við sínum svörðinum
kleyv hann heygdir.

79.

Og við sínum svörðinum
kleyv hann lokur frá,
sá hann hvær tað væna vív
í herklæðum lá.

80.

Sjúrður frægi í sàlin gongur,
víða um seg higgur,
sær hann hvær tað væna vív
eina í seingini liggur.

81.

Hann sá hvær hit væna vív
í herklæðum svàv,
hevði hann upp sín bitra brand,
hann sprettir brinju áf.

82.

Vaknar upp Brinhild Buðladottir,
hon higginn um seg leit:
hvör átti henda bitra brand,
íð brinju áf mår beit?

83.

Upp vaknar hon Brinhild,
víða um seg sår:
hvör er sá hin djarvi drongur,
íð sprettir brinju áf mår?

84.

Sjúrð skaltu nevna meg
Sigmundar svein,
tað vār drottning Hjördis,
hon bår meg í heim.

85.

Riðin eri eg áf öðrum londum⁴
higar nú til tín,
Sjúrður heiti eg Sigmundarson,
veldiga sota mín.

¹⁾ frægi, S.²⁾ gjögnum, L og S.³⁾ grajl, S.⁴⁾ áf Norðlondum, L.

86.

Brinhild setist upp undir seg,
smílist undir lín:

ver vælkominn af öðrum londum
higar nú til mín.

87.

Hoyr tæð Sjúrdur Sigmundarson,
hvör vísti tær leið
gjögnum royk og váðaluga,
at tú higar reið?

88.

Tæð sögðu mæð fuglar tveir
gjögnum græna lund:
væn er Brinhild Buðladóttir,
hon stundar á tinn fund.

89.

Tæð sögðu mæð fuglar tveir
ær á mínari leið:
væn er Brinhild Buðladóttir,
tú eg higar reið,

90.

Hoyr tæð Sjúrdur Sigmundarson,
ver nú ei so bráður,
gakk tær first í faðir míns gæð
og tæk af honum ráð.¹

91.

Sværaði Sjúrdur Sigmundarson,
bæði væð og vitur:

tú hevir so lítill góðráðinni
af faðir tínum tikið.

92.

Tú hevir so leingi Brinhild
stundað á mítt mál,
eg færi ekki til faðir tinn
at tæka af honum ráð.

93.

Hann legði sínar ástir samman
við tæð mentar² sprund,
tá væð Ásla Sjúrdardóttir
gitinn á teirri stund.

94.

Blíður legði hann armanar
ivir Brinhildar háls,
eg svörji tann eið á míni trú,
hær býr ekki undir fals.

95.

Tolv gullringar
legði hann henni á fang:³
hetta skál vera tæð firsta
vært elskógar band.

96.

Tolv gullringar
legði hann frúnni á fang,
síðan legði hann omaná
tann dýra drottningaring.

¹) leita við hann ráð, S.

²) menjar (?), N.

³) dró hann henni á hand, L.

97.

Tolv gullringar
setti hann henni á arm:
hetta skál vera tæð annað
vårt elskógar band.

98.

Tæð vör Sjúrdur Sigmundarson,
skortar hann ei fíggjar,
bindur upp í Brinhildar flattu
gullringarnar tríggjar.

99.

Tæð vör Sjúrdur Sigmundarson,
skortar hann ekki eyð,
hann vör sár í moyjarsáli
mánarnar sjeý.¹

100.

Brinhild, ták mör sæðil og boxl,²
ring og brinju³ síða,
eg hævi lítil örindi
burt annanstæð at ríða.

101.

Sit tú heldur her við frið
og leika við mör í talvi,
Júki kongur dottur eigir,
so sterk við tröluskum alvi.

102.

Tú mant verða af aldri ungur,
lívið mann teg tróta,
tú mant eignast Guðrunu,
mín mant tú ekki njóta.

103.

Tæð tikir mör undarligt
slíkt skál meg ekki henda,
eg mann ekki mínar ástir
frá tær Brinhild venda.

104.

Sváraði Brinhild Buðladóttir,
tekur um hjarta at köla:
Júki kongur dottur eigir,
við ástir mann teg tæla.

105.

Hoyr tú tæð nú Sjúrdur,
eg gevi tær fingurgull,
ríð tú ekki til Grimhild,
tí hon er af svikum full.

106.

Hon fylgdi honum so langt á leið,
bæð honum góðan dæg:
fær væl heilur og happadrjúgvur,
allt gangi tær væl.

107.

Tæð vör Brinhild Buðladóttir,
bæð honum góðan frið:
fær væl heilur og happadrjúgvur,
allt gangi tær við.

108.

Bæði heil og happadrjúgv
skiljast vit á sinni,
Sjúrdur, goym væl hesi orð,
og legg tey væl í minni.

¹) Dette efter S.²) boxl og teym, S.³) ringabrinju, S.

109.

Til tess sváraði Sjúrdur,
hin gævuligi drongur:
aldri tú, mín veldiga seta,
mår úr huga gongur.

110.

Tað vår Sjúrdur Sigmundarson,
helt seg í sæðilbuga,
hann kissti frúnna Brinhild
fast áf heilum ¹ huga.

111.

Tað vår Sjúrdur Sigmundarson,
kom hær ríðandi í gærð,
úti sjálvur Buðli kongur
firi honum vår.

112.

Ver vælcomin Sjúrdur
higar nú til mín,
drekki nú hvæt tår betur líkar
mjöðin ella vín.

113.

Lítið er mår um mjöðin tín,
allvæl minni um vín,
gev mår ungu Brinhild,
enkadottur tína.

114.

Ver vælcomin Sjúrdur,
tú tarft ei boðini senda,
fullvæl eg tíni forlög veit,
hvör tår skál ganga til enda.

115.

Tú mant verða áf aldri ungur,
lívið mann teg tróta,
tú mant eignast Gudrunu,
og Brinhild ekki njóta.

116.

Hevir tú Brinhild lovað trú,
væl mant tú vilja halda,
Guðrun blandar valmannadrikk,
tað mann sútir valda.

117.

Undarlig eru tey orðini,
tað mann meg ei henda,
eg mann ekki mínar ástir
frá tíni Brinhild venda.

118.

Tí sváraði Buðli kongur,
tekur um hjarta at köla;
Júki kongur dottur eigir,
við ástum mann teg tæla.

119.

Tað tikir mår undarligt,
og ei mann tað meg ná,
at eg skál mínar ástir
frá tíni Brinhild slá.

120.

Hoyr tú tað nú Sjúrdur,
ger tår ei tà skomm,
ríð tår ekki so niðarlaga
hjá Júkagörðum fram.

¹) míklum, S.

121.

Ríð tú ekki so niðalaga
við Júkagörðar fram,
úti stendur hon Grimhild¹
við so mangan mann.

122.

Úti stendur hon Grimhild
við so mangan mann,
gjarna vil hon forvitnast,
hvört tú ríður fram.

123.

Gjarna vil hon forvitnast,
hvört tú ríður fram,
tú hon sár ekki á hestbaki
ein týðuligari mann.

124.

Hann fylgdi honum so langt à leið,
báð honum góðan dag:
fær væl heilur og happadrjúgvur,
allt gangi tár væl.

125.

Sjúrður reið á skógin burt,
allt firi uttan váða,
hann sá tað hit illa djór
berjast við bogvar báðar.

126.

Hann sá tað hit illa djór
berjast við bogvar báðar,
eldin goysti, eitur spýði,
tá stóð lív í váða.

127.

Sjúrður situr á Grana baki,
hann tikist ei leið at finna,
Grani bæði beit og sló,
hann leitst til imsa kinna.

128.

Hestinn villti hon undir honum,
hann mátti ei finna leið,
síðan mátti Sjúrður venda
til Júkagörðar heim.

129.

Burtur hvarv hit illa djór,
burt úr Sjúrðar eygum,
sá hann hvær íð Grimhild sàt,
væl lögd við bondum beyjum,

130.

Hann reið sár so niðarlaga
við Júkagörðum fram,
úti stendur hon Grimhild
við so mangan mann.

131.

Úti stendur hon Grimhild
við so mangan mann,
báðum sínum hondunum
hon í hans teymar rann.

132.

Sjúrður, stedga tíni ferð
og tala nú við meg,
eg eigi mår so væna dottur,
íð ást vil leggja við teg.

¹) Guðrun, N.

133.

Væn er Guðrun dottir mín,
hvær hon gongur inn,
rósur og so liljur,
tær lýsa af hennara kinn.

134.

Væn er Guðrun dottir tín,
tað er tær væl betri,¹
hon er ekki meira Brinhild lík,
enn summar líkist vetri.

135.

Gakk tú nú í höllina inn,
fátt verði tær á vási,
tú drekk so títt af dýrari krús,
tín gangari stendur í lási.

136.

Út kom frúgvín Guðrun
í einum stakki blávum,
flattað hár á herðar lá
við silkibondum smávum.

137.

Tað vör Grimhild Júka drottning,
hon talar til dottur sína:
gakk tú tær í kjallara,
tú blanda mjöð og vín.

138.

Gakk tú tær í kjallaran,
og blanda mjöð og vín,
og so mikið óminni
lát tú hárútf.

139.

Tí sváraði Guðrun Júkadottir,
tungu bær so snjalla:
háva tað íð annar eigir,
tað mann lukkast valla.

140.

Nogvir eru í vorum londum
konga sinir og jalla,
girnast tann, íð onnur eigir,
tað mann lukkast valla.

141.

Hon hevði upp sína hegruhond,
gáv Guðrunu högg á tenn,
blóðið dreiv í barmen niður,
sóvu tað mangir menn.

142.

Tig tú Guðrun dottir mín,
mangt má smægin líssa,
betri vör tó sjálf at biðja,
enn góðan mann at missa.

143.

Guðrun gekk í kjallaran,
blandaði mjöð og vín,
og so mikið óminni
lát hon hárútf.

144.

Allt so mikið óminni
lát hon hárútf,
bær so inn firi Sjúrd hin unga,
bæð hann drekka til sín.

1) tað er tí (tær) ei betur, L.

145.

Drekka fór so dýran dramm,¹
drakk af horninum leingi,
Sjúrður² missti minni allt,
og bœta kann hann eingin.

146.

Drekka fór so dýran dramm,
drakk af horninum bjarta,
Sjúrður missti minni allt
og brúður úr buðlungs³ hjarta.

147.

Tá ið hann hevði drukkið,
greiddi hann astur ker,
hann mintist ei á frú Brinhild
og ekki hvær hann er.

148.

Guðrun drakk tá afturímót
til tann dreingin mæta,
Sjúrði kom einki annað í hug
enn Guðrunu vil hann háva.

149.

Tað er vonða frú Grimhild,
hon talar til dottur sína:
gakk tú tår í skemmu inn
og reið firi gesti tínum.

150.

Tað vār Sjúrður Sigmundarson,
tók sår frú at festa,
snarliga lāt til brúðleyps ætla,
hann lāt ekki leingi fresta.

151.

Drukkið vār teirra brúðleypið
kátt vār teirra liv,
gingu so bæði í eina song
Sjúrður og hans vív.

152.

Fimti vóru voxljós brend
firi teim vønu eingjum,
kongurin og hirðin öll
fígdu teim at seingjum.

153.

Sjúrður gekk í skemmu upp,
til Guðrunar vegin fínnur,
frætti tað Brinhild á Hildarheyg,
nú rann henni illt í sinni.

154.

Brinhild gekk af Hildarheyg,
tað hit væna vív,
kappin gisti Guðrunu,
men Sjúrður missti liv.

155.

Brinhild firi munni mælir,
tår á kinni mann fljóta:
ikki skál Guðrun Júkadottir
tann afrekskappa njóta.

156.

Brinhild firi munni mælir,
sorgartið skál eg kalla:
at háva tann, ið onnur ár,
tað skál lukkast valla.

¹⁾ *sáledes L.*; drekka fór sum dröyrin dramm, *N.*; drikkurin fór sum dýrur drambur, *S.*

²⁾ *mjellingur, L.*

³⁾ *brúður og Buðlans hjarta, N.*

157.

Árla vār um morgunin,
tað roðar firi sól,
fóru sār út á vatn at tváa,¹
fögur vóru fljóð.

158.

Árla vār um morgunin,
sólin roðar í líð,
fóru sār út á vatn at tváa,
fögur vóru vív.

159.

Mettust tær á miðjari leið
Brinhild og Guðrun Júka,
onnur teirra gleði bær,
og onnur harmin sjúka.

160.

Mettust tær á miðjari leið
Brinhild og Guðrun unga,
onnur teirra gleði bær,
og onnur harmin tunga.

161.

Brinhild tagdi, Guðrun sagdi,
hvör er snótin stríð:
hví mann mín bróðir Gunnar
kongur
ei eignast so vænt eitt vív?²

162.

Tað vār Guðrun Júkadottir,
gjörði so mangt af fári,
ei hon vildi nýta tað vatn,
sum rann af Brinhildar hári.

163.

Hon gekk sār í áнна út,
sum fossurin rann stríður,
tí hon átti tann Sjúrd svein,
sum ein ivir allar ríður.

164.

Guðrun leyp á áнна út,
sum fossurin rann hárður,
tí hon átti Sjúrd svein,
sum hövur ivir allar bær.

165.

Henda sàma reyða ring,
tú sart á armi mínum,
gáv mār Sjúrdur Sigmundarson,
tað vann eg í stríði tínum.

166.

Tí svàraði Brinhild Buðladottir
af so tungun stríði:
firi títt orð skāl Sjúrdur doyja,
um eg verði á lívi.

167.

Tað at tú neytst tann mikla
kappa,
tað vār ei mítt ráð,
eg hevði ást við Sjúrða lagt,
áður enn tú hann sá.

168.

Sjúrdur hevur tín moydóm spillt
og brotið Buðlans frama,
ríkum kongi tú gavg teg í völd
og nú hàvi eg tann sàma.

1) rettet for: tåka, sfr. v. 162.

2) unna so björtum vívi, N.

169.

Tú tarft ekki falssnóta
brigða mår það svá,
firi títt orð skál Sjúrdur doyja,
um eg liva má.

170.

Jkki ottist eg hottur tínar,
tó tú ert í orðum stív,
sá er eingin í Júkagörðum,
íð ræður um Sjúrdar lív.

171.

Sirgjandi¹ gekk frú Brinhild
í sín sál at sitja,
Gunnar kongur frægur og fúsur²
hennar reið at vitja.

172.

Brinhild gekk til seingina
á teirri somu grund,
nú tolir hon firi Sjúrdi
so vonda eina stund.

173.

Frætti það Sjúrdur Sigmundarson
á teirri somu stund,
sjálvur fór hann at vitja
hit inniliga sprund.

174.

Það er eingin hunskur riddari,
íð gjört hevir sum tú,
tú hevir svikið fljóðið það,
tú firstur lovaði trú.

175.

Hoyr það mín hin veldiga seta
kenn mår einki um,
vendur vår mår hugurin
frá hesum ástum tínum.

176.

Það firsta Brinhild mundi
Sjúrd við eygum sjá,
tá mundi það væna vív
eina unga dottur fá.

177.

Til tess sváraði Brinhild
first á orði tá:
berið mitt barn á áнна út,
eg vil það ekki sjá.

178.

Tóku Áslu Sjúrdardottur,
floyttu oman eftir á,
stórar ájir og stríðir streymar
bóru hana londum frá.

179.

Mangur hevir hettur notið
firi fágurt vív,
nú er komið at efstu stund,
at Sjúrdur missir lív.

180.

Sjúrdur vår ein afrekskappi,
hann brá sitt svörð í droyra,
og honum völdu kvinnur deyða
sum tår skuluð fáa at hoyra.

¹) Grátandi, *L. og S.*²) firstur og fremstur, *L.*

181.

Brinhild situr í sínum sæli
við so tungum móði,
hvörki mátti mæla ella sitja
hit inniliga fljóðið.

182.

Gunnar¹ gekk í höllina inn
við hvössum slíðraspjóti:
hann skál hárðan deyða tola,
íð tær hevir gjört ímóti:

183.

Tað vār hon Guðrun sistir tín,
hon völdi mār tað stríð,
tí hon hevir tann Sjúrd svein,
sum ein ivir allar ríður.

184.

Brinhild lá í sínari song,
og Gunnar² stóð firi stokki,
íppist nú ráð af illari dáð,
so kaldur er kvinnu tokki.

185.

Ei fært tú nákað indi af mār,
ei tarft tú tað trá,
fírr tú hevir tann Sjúrd svein
tikið burt londum frá.

186.

Hoyr tað mín hin veldiga seta,
tí vil eg einki trúgva,
at tú vilt honum Sjúrdi unga
svik til handar snúgva.

187.

Gunnar so til orða tekur:
nú mann tað so vera,
Sjúrdur er mín heitbróðir,³
eg kann honum einki gera.

188.

Ei fært tú nákað indi af mār,
ei tarft tú tað vænta,
so leingi eg Sjúrd við eygumsær,
so seint mann angur latta.

189.

Hoyr tað mín hin veldiga seta
tú elvir mār miklan vanda,
hvursu skál eg Sjúrd af lívi fá,
sum einki svörð kann granda.

190.

Tí sváraði Högni Júkason,
hann gjördist í kinnum bleikur,
tað eru fullir fimtan vetur,
síðan vār fremdum leik.

191.

Brinhild setist í gullstólin,
frá mann frættast víða,
nú skulu teir Júkungar
burt á skógin ríða.

192.

Brinhild situr í stólinum,
spálir við giltum knívi:
tit komið ei astur í mína höll,
meðan Sjúrdur er á lívi.

¹⁾ Högnar, L.²⁾ Högnar, L.³⁾ dette ord usikkert.

193.

Hoyr tað Brinhild Buðladottir,
legg sjálf til tess ráð,
hvussu vit skulum Sjúrd hin unga
áf sínum lívi fá.

194.

Tit gevið Sjúrdi salta krás
og hártíl einki drekka,
ríðið so á skógin burt
allt firi uttan ekka.¹

195.

Tú bið hann býta sæðil,
tú bið hann býta hest,
hæv tú svik í hjartanum,
tú lát sum tú kant betst.

196.

Sjúrdur gongur í höllina inn,
vænur er hann og vitur,
sum hon Brinhild Buðladottir
firi í stólinum situr.

197.

Sjúrdur stendur á hallargolvi
við giltan sköld í hendi,
Brinhild unga Buðladottir
eyguni frá honum vendi.

198.

Sjúrdur so til orða tekur,
kappin tann hin reysti:

tá ið eg komi af skógi heim,
tá skál eg teg festa.

199.

Til tess sváraði Brinhild,
í tungu vār hon snjöll:
eg lovi ekki togva kongar
báðar í eini höll.

200.

Sváraði Brinhild Buðladottir,
sorg um hjarta ber:
hoyr tað Sjúrdur Sigmundarson,
tú festir ekki meg.

201.

Tá vār rómur í buðlungs höll,
sveinar ríða út,
Brinhild sát eftir í giltum stóli,
hon fellir tár á dúk.

202.

Buðli kongur til orða tekur
bæði af móði og ekka:
fájið Sjúrdi hjálm og svörð
og hornið úr at drekka.²

203.

Eingin unnar so öðrum væl,
at sínum af mann biggja,
ekki skál Sjúrdur Sigmundarson
longur í heiminum biggja.

¹) Brinhild firi munni mællir, sorg um hjarta mann rökka: gevið Sjúrdi salta krás og hártíl einki drekka, *L. opt.*

²) fájið Sjúrða hjalmin tann, ið hann skál undan drekka, *L.*; *her rettet jfr. v. 215.*

204.

Tí sváraði Buðli kongur,
hann heldur á ringinum reyða :
hoyr tað Brinhild dottir mín,
hví elvir tú Sjúrdi deyða?

205.

Minnist tú Brinhild dottir mín,
minnist tú tå tíð,
drótt tú Sjúrd af Norðlondum
íggögnum græna líð.

206.

Minnist tú tåð Brinhild,
sæla dottir mín,
tú drótt Sjúrd af Norðlondum
á Hildarheyg til tín.

207.

Buðli kongur af sæli gongur
henda morgun snimma,
eftir situr Brinhild
við hond upp undir kinni.

208.

Ríða teir á skógin burt,¹
Sjúrdur í teirri ferð,
hann vitsti ei af svikunum
teir hövdu í² ráðagerð.

209.

Brinhild stendur í höllini,
sær hon út so víða,
Sjúrdur frægi firstur og fremstur
firi Júkungunum ríður.

210.

Brinhild settist í giltan stól,
af so miklari pínu,
mæðig fellir hon tárini
á báðar armar sínar.

211.

Brinhild grætur meðiliga,
tåð hit væna vív:
fær væl Sjúrdur Sigmundarson,
eg síggi teg ei á lívi.

212.

Ríða teir í skógin burt,
glæðir firi uttan ekka,
teir góvu Sjúrdi salta krás,
og hætil einki drekka.

213.

Drekka teir úr sínum horni³
bæði títt og ofta,
eftir liggur Sjúrdar horn
heima á Júka⁴ lofti.

214.

Drekka teir úr sínum horni
allt firi uttan ekka,
Sjúrdur situr á Græna bæki,
nú listir hann at drekka.

215.

Drekka teir úr sínum horni,
glæðir firi uttan sút,
Sjúrdur loysir hjálmabond,
hann stígur úr sæðli út.

1) út ríða teir Júkungar, L. 5 opt:

N. her har hjálmí, men í det følgende vers horní.

2) bundu, L.

3) rettet, skönt også

4) Brinhildar, L.

216.

Sjúrður sá ekki svikara vón,
hann steig úr sæðli út,
skundaði sár át kelduni,
glæður firi uttan sút.

217.

Sjúrður legðist at drekka,
sum vatn stóð firi í brunni,
sjaldan hevir góður kvistur
sprottið af illum runni.

218.

Sjúrður legðist at drekka,
sum vatn stóð firi í veit,
Gunnar¹ átti mækan tann,
á Sjúrðar hálsi beit.

219.

Högni stakk og Gunnar hjó
við hvössum slíðrakiívi,
teirgjörðu so mikið niðingsverk,²
teir tóku hann Sjúrð af lívi.

220.

Högni stakk og Gunnar hjó
mest af Brinhildar ráðum,
hevði hann vitað af svikum fírr,
mæður var hann firi báðum.

221.

Tungan tók at mæla
bæði af illsku og reiði:

hevði eg vitað af svikum fírr
mæður var eg firi fleiri.

222.

Tungan tók at mæla,
hær hann lá á völli:
hevði eg vitað af svikum fírr,
mæður var eg firi öllum.

223.

Teir skiftu síni klæðini,
hvör við sínum lit,
ikki vildi Grani ganga,
tí hann hevði manns vit.³

224.

Ikki vildi Grani ganga,
tí Gunnar honum reið,
fírr enn hin snæri Sjúrður
honum á herðar neig.

225.

Deyðan tóku teir Sjúrð svein,
ferdu hann heim á skildi,
tæð hevir so mangur lætið lív
helst af kvinnu veldi.

226.

Deyðan tóku teir Sjúrð svein,
lögðu Guðrunu á skeyt,
vitsti ei brúður hon vaknaði,
fírr enn blóð um beðin⁴ fleyt.

¹⁾ Högni, L.²⁾ rettet istf. neyðinsverk.³⁾ Dette og følgende vers ere

i alle optegnelserne anførte her skönt de ikke passe på dette sted, idet de vistnok høre til beretningen om Sigurd, som i Gunnars sted og skikkelse salte over eafurluen for at beile til Brynhild, men da denne fortælling nu er glemt ude af sangen, har jeg ikke kunnet hensætte dem andensteds; Lyngby har — vist uden berettigelse — anført dem efter vers 73 (se ovenf.)

⁴⁾ rettet; bæði, L.; benjar, N.

227.

Vitsti ei brúður, hon vaknaði,
firr enn blóð á beði ¹ lá,
tað vār ei so undarligt,
við sorg hon í tað sá. ²

228.

Vaknaði Guðrun Júkadottir,
hon lát so orðum færa;
síðst mundi eg Gunnar kongur
svikini af tár væra.

229.

Guðrun setist upp undir seg,
strýkur sveita frá,
blóðigan kisti hon munnin tann,
á Sjúrdar hövdi lá.

230.

Tí sváraði Guðrun Júkadottir,
tekur til orða svá:
eg skál hevna Sjúrdar deyða,
um eg liva má.

231.

Guðrun gekk í loftið fram,
hon fór úr stakkinum reyða,
alla sína ævina
sirgdi hon Sjúrdar deyða.

232.

Hoyr tað mín hin sæla dottir,
sirg ekki Sjúrdar deyða, ³
Artåla kongur í Húnalandi
skortar ei gullið reyða.

233.

Sváraði Guðrun Júkadottir
af so tungum stríði:
tó skál eg hevna Sjúrdar deyða,
um eg verði á lívi.

234.

Brinhild hevði manga nátt
sovið á Sjúrdar armi,
nú hevði hon hans deyða volt,
kik springur hon af harmi.

235.

Brinhild sprakk af harmi,
Sjúrdur lát sítt lív,
tað mann merkjast á ástini,
at Brinhild hon vār frið.

236.

Brinhild sprakk af harmi
eftir Sjúrdar deyða,
teir bóru Guðrunu gull og fæ
og mangar ringar reyðar.

237.

Tað er satt sum tålað er,
at mong er konan eym,
Guðrun gongur um allan heim,
hon heldur í Gråna teym.

238.

Nú skál latta ljóði af,
eg kvæði ei longur á sinni,
so skál tåka upp triðja tått
og víðari leggja í minni.

¹) á lendar, *L.*²) at brúður í beni brá, *N.*³) Sirg ekki, sirg ekki, dottirmin, sirg ekki . . . , eller: Hoyr tað Guðrun sisitr min, sirg ekki . . . , *L. og hans fersk. opt.*

Sjúrðar kvæði.

Triðji táttur: Högni.

1.

Guðrun situr í Júkagörðum,
sorgina ber so tunga,
hon lovast ongum edilingi
eftir Sjúrð hin unga:¹
Viðg: Gráni bær gullið af heiði

o. s. v.

2.

Guðrun situr í Júkagörðum
við trega og tungum meini,
hon lovast ongum edilingi
eftir tann Sjúrð svein.

3.

Artala² gongur í höllini,
biður sæðla sàr hest:
nú skàl riða í Júka gærðar,
frú Guðrunu at festa.

4.

Árla vør um morgunin,
sólin roðar á tanga,

siggja teir ein so miklan kappa
àt borgararmi ganga.

5.

Guðrun situr ivir breiða borði,
kom henni mangt í huga,
teir gingu bæði út og inn,
hendan kappa at skuða.

6.

Guðrun so til orða tekur,
skortar hon ei síggjar:
eg skàl mår af höllini út
henda kappa at síggja.

7.

Guðrun gekk af höllini út
við so nýtum orðum:
tåð glogvar so gull á hesum
kappa,

sum Sjúrður reið í forðum.

8.

Artala gongur í höllina inn,

¹) Verseno fra 1 til 18 ere tegne efter S.; de mangte i de andre optegn.

²) Artan, S.; i alm: synges Artala kongur.

hann bæði er vænur og vitur,
sum hon Guðrun Júka dottir
ivir breiða borði situr.

9.

Guðrun so til orða tekur:
tað er ei at dilja:
hvæt eru tíni örindi,
hvæt tikist tú vilja?

10.

Artåla so til orða tekur,
hann mælir af tungum trega:
tað eru míni örindi,
Guðrun, tín at biðja.

11.

Guðrun situr ivir breiða borði,
glogvar í gulli reyða:
eg lovist ongum edilingi
eftir Sjúrdar deyða.

12.

Artåla stendur á hallargolvi,
hann er nýtur drongur;
siga skaltú mår nei ella já,
eg spirji teg ekki longur.

13.

Leingi sàt Guðrun Júkadottir.
hugsaði um tað tá:
hon hevði lovað hevna Sjúrd,
so leingi hon liva má.

14.

Guðrun so til orða tekur,

tikin til góðar at evna:
hvussu heitir tú kappin reysti,
hvussu skàl eg teg nevna?

15.

Tí svàraði Artåla,
ið gull bàr sàr á hond:
tú skalt nevna meg Artåla kong,
ið ræður firi Húnalondum.

16.

Guðrun steig upp skundiliga,
hon ratti fram ljósa hond:
gjarna filgi eg Artåla kongi
aftur á Húnalond.

17.

Guðrun steig upp skundiliga,
hon rattir hond ivir borð,
fågurt vør at lýða
á teirra festnarorð.

18.

Artåla kongur í Húnalandi
(sigist¹ í bragda tátti)
festi frúnna Guðrunu,
ið Sjúrdur frægi átti.

19.

Artåla klæðist árla morgun,
hann gull ber sàr á hand,
førir hann frúnna Guðrunu
við sàr á Húnalond.

20.

Artåla klæðist árla morgun,

1) broytur, L. og S.

so er greint firi mår,
og hana frú Guðrunu
hann ferir í höll við sår.

21.

Livdu sàman í ríkinum
allt firi uttan mein,
áttu börn, ólu af sår
unga sonin ein.

22.

Guðrun vår leingi á Húnalandi,
kinn bår hon so reyða,
nú leggur hon ráðini upp
at hevna Sjúrdar deyða.

23.

Tað er hon Guðrun Júkadottir
letur blanda vín,
Högna og Gunnar og öllum
brøðrum
býður hon heim til sín.

24.

Artåla kongur í Húnalandi
kátan mjöðin blandar,
býður hann öllum Júkabrøðrum,
teim stendur nú lív í vanda.

25.

Gunnar¹ gongur í höllina inn,
mann so orðum stýra:
nú skulum vær til Húnalands
Júkagarpar fyra.

26.

Sváraði Grimhild móðir hans²
mår tikir tað eingin tattur,
at tit ríðið á Húnaland,
íð eingin kemur aftur.

27.

Tí sváraði Gunnar kongur,
tekur til orða svá:
tó skulum vær á Húnaland,
tað standist hvæt af íð má.

28.

Meðan tú fert á Húnaland
at drekka mjöð og vín,
Gíslar og Hjarnar vera eftir
báðir hjá móður síni.

29.

Gíslar og hann Hjarnar,³
Júkungarnir báðir,⁴
ríða teir til Húnalands
móti móður ráði.

30.

Gíslar og hann Hjarnar,
Júkungarnir tveir,
ríða teir á Húnaland —
fátt kann forða feigum.

31.

Upp stóð Grimhild drottningin;
hin svinna og hin sæla:

¹⁾ Hognar, *L.*

²⁾ *således, L. og S.*; Sváraði Högni Júkason, so sigist í bragdar
tátti; ríðum vær . . . , *N.*

³⁾ Gjarnar og hann Beinir, *S.*

⁴⁾ seggja brøður tveir, *N.*

kvittar tú á Húnaland,
læt meg fylgja tær.

32.

Eg kann ei síggja, móðir mín,
at tíni eygun gráta,
báran brýtur á blómukinn,
tað hann eg ekki sjá.

33.

Svaraði Grimhild drottningin
í fyrsta orði tá:
tæk tú hetta rúnarkelvið
og passa væl uppá.

34.

Tæk tú hetta rúnarkelvið
bint um tínar lendar,
tað hann öllum lásum læsa,
allar sútir rinda.¹

35.

Sólin skín á heiðina,
hon skiggir á skjöldin friða,
so vør sagt, at Högni² kongur
skuldi undan riða.

36.

Tað er Högni Júkason,
hann riður seg fram við strond,
mætir hann eini sævarkvinnu
á teim hvítu sondum.

37.

Heil og sæl, tú sævarkvinna,
sig mæð af tí satt:

eg riði nú á Húnaland,
komi eg heilur aftur?

38.

Hoyr tað, Högni Júkason,
eg sigi tær af tí satt:
riður tú á Húnaland,
ikki kemur tú aftur.

39.

Hoyr tað Högni Júkason,
eg sigi tær döpur mein:
um tú fert á Húnaland,
ikki kemur tú heim.

40.

Tað vør Högni Júkason,
sínnum svörði brá,
hjó hann hesa sævarkvinnu
sundir í luti tvá.

41.

Tekur hann hennar blóðiga
hövur,
kastar út á sund;
kroppin skjýtur hann eftir,
sukku tey bæði í grund.

42.

Ligg nú hær tú vonða veittur,
tú hin illa kvinna,
eg skál riða á Húnaland
sigur af kappum vinna.

43.

Tað er hann Högni Júkason,

¹) versene fra 32 til 36 kun hos L.

²) rettet; Gunnar, S.

riður hann fram við strond,
metir hann einum sævarmanni
á teim hvítu sondum.

44.

Heilur og sælur mín sævar-
maður,

síg mår af tí gleim:
eg riði meg á Húnaland,
komi eg heilur heim?

45.

Hoyr tæð Högni Júkason,
eg sigi tår af tí gleim,
væl máttú riða á Húnaland,
tí heilur kemur tú heim.

46.

So letur Högni Júkason
búgva skipini sín,
bæði letur hann í tey læða,
virtin og so vín.

47.

Oman skúgva teir flotdrekan¹
fram úr töttum neysti,
lá stóð fast í kjálarhæli,
loypur so fram og goysti.²

48.

Bræddir vóru brandar,
skorin vār hvör stokk,
stavnur og stýri af reyðargulli,
so vār segl í topp.

49.

Bræddir vóru brandar,
borðini vóru ný,
giltir leika veðurringar
upp í miðjan ský.

50.

Högni vindur segl í rá,
teir út í havið fara,
grátandi vendi Grimhild
aftur í Júka gærðar.

51.

So grætur Grimhild drottningin,
tæð hit væna vív:
får væl Högni sonur mín,
eg síggi teg ei í lívi.

52.

Grimhild firi munni mælir:
Högni reisir á ferð,
eg kenni væl Guðrunu dottirmína,
er roynd í ráðagerð.³

53.

Sigldu teir frá landinum
út á saltan sjogv,
Högni tekur jarnárar tvær,
hann setist sjálvur at rogva.

54.

Ein kom maður í höllina inn,
Guðrunu sigir frá:
eg síggi skip af havi koma,
seglini gul og blá.

¹) Hann lát knórr á lunni drága, *L.*

²) í kjálborði, fram leyp knórrurin reytt, *L.*

³) hágagerð, *L.*

55.

Guðrun so til orða tekur,
öll í gulli skín:
vera mann Gunnar og Högni,
íð koma at vitja mín.

56.

Guðrun gongur í grásagård,
hon reyðargull bær á hendi,
ræmar risti hon illgerningar,
og út í havið sendi.

57.

Vaxa tók tá veður,
birur lá áf londum,
sundir gingu jarnárar
báðar í Högna hondum.

58.

Vaxa tók tá veður,
sandur á tilju lá,
aldan breyt í bæði borð,
so fell tann bilgja blá.

59.

Mælti tá ein lítil sveinur,
toktist komin í vanda:
hvæðan eru hesir afrekshestar,
íð eftir sjónum ganga?

60.

Högni so til orða tekur,
mælir so firi sár:
hetta er Guðrunar illgerningar
ristar móti mår.

61.

Hetta eru eingir hestar,
ei heldur onnur ross,
tæð er Guðrunar illgerningar,
ristar móti oss.

62.

Guðrun gongur í grásagård,
reyðargull ber á hendi,
loysir hon út örnir tvær
og út í havið sendi.

63.

Örnir tvær áf landi koma,
setast á saltan sjó,
vaxa tekur veður í ský,
aldan brýtur á ló.

64.

So vār veður á sjónum hart,
at aldan reis frá grunni,
voldi tæð Guðrun Júkadóttir,
sum illgerningar kundi.

65.

So vār veður á sjónum hart,
tá bliknaðu ¹ dreingir dýrir,
Gunnar gekk í líftingina,
Högni stóð við stýrið.

66.

So vār veður á sjónum hart,
ogvuligt á at líta,
stýrir so Högni Júkason,
at frá dreiv mjöllin hvíta.

1) fólmaðu, L.

67.

Högni tekur sítt rúnarkelvi,
floygir það út firi borð,
ikki mátti illgerning vaxa,
so megnað voru hans orð.

68.

Högni tekur sítt rúnarkelvi,
kastar það út á sjó,
minnka tók tá aldan,
það stiltist væl á ló.

69.

So vār veður á sjónum hart,
það reyk bæðisjogvur og sandur,
tó vār sagt, at Júkagarpar
slitu upp undir landið.

70.

So vār veður á sjónum hart,
það hurrar í hvörjum streingi,
tóku teir havn í Húnalandi,
tí fullvæl dugdu dreingur.

71.

Tá ið teirra snekkjan
kendi fágurt land,
kasta teir sínum akkerum
á tann hvíta sand.

72.

Kasta teir sínum akkerum
á tann hvíta sand,
firstur steig Gunnar¹ Júkason
sínum fótum á land.

73.

Firstur steig Gunnar Júkason
sínum fótum á land,
Högni og Hjarnar og allir brøður
upp á hvítan sand.

74.

Gingu teir frá strondum niðan,
so er greitt firi mår,
gingu so allir Júkagarpar
niðan í grásagård.

75.

Uppi í miðjum grásagårdi
axla teir síni skinn,
og so búnir ganga teir
í hugar hallir inn.

76.

Uppi í miðjum grásagårdi
teir klæddust í brinjur dýru,
gingu so í hugar borgir
teir Júkagarpar fyra.²

77.

Það vār Gunnar og Högni,
heim í gærðin fóru,
úti Guðrun Júkadóttir
firi teimun stóð.

78.

Artala kongur í Húnalandi
blander mjöð og vín,
úti stendur hon Guðrun,
hon fagnar væl brøðrum sínum.

¹) Högnar, L.

²) Versene fra 35 til 77 mangle i N.

79.

Guðrun so til orða tekur,
glæð firi uttan ekka:
gangið tit í höllina inn
tann brúna mjöð at drekka.

80.

Tað vār Högni Júkason,
hann inn í höllina steig,
tá sá hann á Guðrunu,
at illt undir kinnum¹ beið.²

81.

Guðrun so til orða tekur,
eg geri tað ei at loyna:
fájið mār higar skjöld og svörð
frá öllum tikkum at goyma.

82.

Mælti tað Guðrun drottningin
við hogv og higgin orð:
tār kastið svörð og herklæði,
tār stígið ivir borð.

83.

Sváraði Högni Júkason,
hann heldur á brýndum knívi:
eingin fær mítt svörð og skjöld,
meðan eg eri á lívi.

84.

Tí sváraði Gunnar kongur,
hann heldur á brýndum mæka:
sjálvur skál eg vopnini goyma,
tað mann ongan saka.

85.

Guðrun so til orða tekur,
bær um hjarta trá:
mætari mæður Sjúrður vār,
á gullsæðli lá.

86.

Guðrun so til orða tekur,
illskan í henni breyt:
minnist tú nákað Sjúrð hin unga,
tú legði mār á skeyt?

87.

Sváraði Högni Júkason,
hann lítur á ringin reyða:
ei er blítt á brúnaskorum,
hon minnist á buðlungs deyða.

88.

Guðrun so til orða tekur,
hon letur af tungu falla:³
minnist tú nákað Sjúrð hin unga,
tú ferdi mār heim til hallar?

89.

Sváraði Högni Júkason,
hann lítur á ringin sín:
ei er blítt á brúnaskorum,
hon minnist á Sjúrðar lík.

90.

Inn kemur Guðrun árla morgun,
illt er skáp at eggja,
borð stóð breitt við silkidúk
og hjór firi reystar seggir.

¹) skinni? („ofta býr illt undir fríðum skinni“ er et almindeligt ordsprog).

²) forvansket form for buði (bjó).

³) hon bær tungu snjalla, L.

91.

Tað vār Guðrun Júkadóttir,
hon tók sår ker í hand,
so gekk hon í kjallaran,
sum mjöðurin fleyt íbland.

92.

Tá íð hon hevði blandað teim
mjöðin út í vín,
tá so mikið óminni
letur hon hār útf.

93.

Og so mikið óminni
letur hon hār útf,
ber so inn firi Högna
og biður hann drekka til sín.

94.

Higgin higgur Högni tá
åt fingurgulli góða,
sveitka tekur hans fingurgull,
tåd rodnaði ratt sum blóð.

95.

Tåd er Högni Júkason,
hann kendi tå svikalist,
biður nú Guðrun sistur sína
drekka af skálum first.

96.

Guðrun stendur á hallargolvi,
hon rodnar ratt sum blóð,
hon hvoldi um tåd silvurker,
á breiðum borði stóð.

97.

Kongurin klappar sår á knæ,
sum sögur ganga frá,
Gunnar, Högna og allar brøður
hann setur nú sår íhjå.¹

98.

Drekka teir í Húnalandi
bæði úti og inni,
drukku mjöð og klára vín,
glåðir á hvörjum sinni.

99.

Drekka teir í Húnalandi
bæði við gleði og gleim,
illa líkar Guðrunu,
at eingin ertir² teim.

100.

Drekka teir í Húnalandi
bæði við gleði og gáman,
illa líkar Guðrunu,
at eingin ertir sáman.

101.

Guðrun krevir sín unga son
bæði við mekt³ og mæti:
eg vil geva tår gull og fæ,
stillar tú Högna kæti.

102.

Sveinur vār ungur á aldrinum,
hann gjörði tåd hon båd,
hann gekk åt tí borðinum,
sum Högni firi såt.

¹⁾ Versene fra 91 til 98 kun i S.²⁾ nerfir, L. og S.³⁾ spekt, S.

103.

Sveinur gekk át borðinum,
duldan hon hann dró,
hevði hann upp sína heggru hond,
Högna á nàsar sló.

104.

Gekk hann fram át borðinum
og Högni á nàsar sló,
voldi tào Guðrun Júkadóttir,
at drekkjan vør óró.

105.

Högna rann tào heita blóð
bæði um nàsar og munn,
kappin vørð tá óstiltur,
svik vóru honum ei kunn.

106.

Tào vør Högni Júkason,
hann reiður borðum skeyt,
allur hin brúni mjöður
á hallargolvi fleyt.

107.

Tào vør Högni Júkason,
hann reiður sprakk borðum frá,
mitt á miðjum hallargolvi
komst hann fótum á.

108.

Högni upp frá borði steig,
snarlíga hann sàr vendi.
meðan hann greiddi mækan til,
ígjögnum sveinin rendi.

109.

Högni upp frá borði steig
og sínum svörða brá,
hann kleyv Guðrunar unga son
sundir í lutir tvá.

110.

Eg mann ei í Húnalandi
drekka tann mjöð við grandi,
ótökk havi mín móðurdóttir,
íð so sín son upp vandi.

111.

Guðrun gongur firi Artala kong
og sigir honum frá:
deyður er vár ungi sonur,¹
helst af Högna ráði.

112.

Eg mann ei í Húnalandi
longur² við tår gæta,
um tú gert ekki miklar sændir
eftir tann dreingin mæta.

113.

Eg mann ei í Húnalandi
longur við tår stýra,
um tú gert ekki miklar sændir
eftir tann sonin dýra.³

114.

Hoyr tào Guðrun seta mín,
tào vil eg ekki trúgva,
at tú vilt nákað tínum brøðrum
svik tilhandar snúgva.

¹⁾ onkasonur, S.²⁾ londini (?)³⁾ Viltú ongat bætir tåka eftir tann dreingin
dýra, tå skaltú ekki Artan kongur, firi Húnalandi stýra

115.

Tá ið teir vógu Sjúrd svein,
tað völdu í stríði tínum,
tá vør Gíslar lítið barn¹
heima hjá móður síni.

116.

Sváraði Guðrun Júkadóttir:
tað skál eg nú valda,
Gíslar og hann Hjarnar ungi,
báðir skulu gjalda.

117.

Hoyr tað mín hin veldiga seta,
legg mår til tess ráð,
hvussu vit skulum Högna sterka²
áf sínum lívi fá.

118.

Tað er ei lítið afreksverk
Högna at ganga ímót,
hvær hann er í víggi staddur,
hær hevur hann hövur á spjót.

119.

Taka skál tríggjar aldirshúðir,
rýða í mannablóði,
hær skál ivir Högni leypa,
troyttur af miklum móði.³

120.

Hoyr tað reystur Artåla kongur,
tað skaltú ikki gloyma:
slåa skál tær firi hallardir
og fast við jarni soyma.

121.

Tað vør Artåla kongur,
ei hann tað nú gloymdi,
hann sló tær firi hallardir,
og fast við jarni soymdi.

122.

Guðrun stendur firi breiðum
borði,
mælir nú um tann vanda:
nú skál Gíslar, bróðir mín,
fírstur á húðum ganga.

123.

Högni upp frá borði steig,
ei mundi hann orðum spára,
ein af øllum Jútagörpum
hann ræður firi hinar svára.

124.

Högni so til orða tekur,
hann mælir af tungum trega:
Gíslar og Hjarnar heim skulu
fåra

sína móður at gleða.

125.

Gíslar og Hjarnar báðir vóru
heima hjá móður síni,
tá ið eg og Gunnar
tóku Sjúrd af lívi.

126.

Guðrun so til orða tekur:
tó skulum vit tað valda,

¹) tá vóru Gíslar og Hjarnar børn, *L.*

²) teir miklu menn, *S.*

³) falla so tungt tá Jútagarpar, troyttir o. s. v., *L. og S.*

Gíslar, Hjarnar og allir brøður
líka skulu gjalda.

127.

Gíslar og hann Hjarnar
mundu á húðum ganga,
allir sóvu teir niður falla,
eingin upp aftur standa.

128.

Guðrun stendur firi breiðum
borði,
mælir nú um tann vanda:
nú skál Gunnar, bróðir mín,
aftur á húðum ganga.

129.

Tað vār Guðrun Júkadóttir,
hon völdi teim sorg og sút,
öyutur bardist Gunnar kongur
áf glastriborgini út.

130.

Tað vār reystur Gunnar kongur,
í stórari trongd vār staddur,
klývur hurðar úr seigum jarni,
hann mundi ei vera ræddur.

131.

Gunnar kongur á húðir sprakk,
elvist nú meiri vandi,
allir sóvu hann niður falla,
eingin upp aftur standa.

132.

Guðrun stendur firi breiðum
borði,
hon mælir um tann vanda:

nú skál Högni bróðir mín
síðstur á húðum ganga.

133.

Högni so til orða tekur,
hann heldur á búnum brandi:
betri vār í Júkagörðum
at drekka mjöðin blandi.

134.

Tað vār Högni Júkason,
vār staddur í stórar i trongd,
feldi niður tolv hundrað,
hann ruddi firi sår gongd.

135.

Högni tekur brandin tá,
tað vil eg firi tikkum tína,
gongur so í loftið fram,
hann mintist á móður sína.

136.

Mælti tá Högni Júkason,
hann studdist við drægið svörð:
tó skál ganga á aldurs húðum,
og vita hvussu fer.

137.

Högni sprakk ivir aldirshúðir,
hann lát tað so vera,
honum barst ikki fóturin við,
tað tokti honum einki at gera.

138.

Högni sprakk ivir húðirnar,
hann fekk ei bàna her,
hann kom niður á grønan vøll
og studdist við skjöld og svörð.

139.

Högni sprakk ivir aldrishúðir,
hann býst ei við frið,
tá stóð brinjað firi honum
allt Artåla kongsins lið.

140.

Högni stendur í gråsgarði,
bindur upp hjálmin sín:
áðurenn dagur át kvöldi kemur,
í blóði drekkum vær vín. ¹

141.

Högni tokar í herin fram,
við bitrum brandi í hendi,
eg svörji tann eið á mína trú,
hann mangan sveitan rendi.

142.

Högni tokar í herin fram,
mátturin í honum vex,
hann spærir ei sín bitra brand,
hann vegur fimm og sex.

143.

Högni ríður í herin fram,
hann býst ei við frið,
hann legði niður á Húnalandi
allt Artåla kongsins lið.

144.

Legði hann niður allt hans lið
við svörð og bitrar eggjar,
tað vār Högni Júkason,
hann hopar til hallarveggjar.

145.

Vegið fekk hann alla tá,
frá mann frættast víða,
síðla vār um aftanin,
tá löttu teir áf at stríða.

146.

Guðrun kemur út árla morgun,
grimt vār henni í huga,
heilan sår hon Höгна standa,
ei hövdu ráðini dugað.

147.

Árla vār um morgunin,
tað roðar firi sól,
tá hevði reystur Artåla kongur ²
brinjað út hundrað tolv.

148.

Árla vār um morgunin,
ið sólin roðar í fjöll,
lögdu teir sínum bardögum
skamt frá kongsins höll. ³

149.

Högni reið áf höllini út,
hann býst ei við frið,
enn stóð brinjað firi honum
allt Artåla kongsins lið.

150.

Tað vār Högni Júkason,
hann ríður teim ein ímót,
hvör ið kom tá firi hans hond,
tá hevði hann hövur á spjót.

¹) drekka vit blóð sum vín, *L.*

²) hevði Guðrun Júkadóttir, *L.*

³) aftur leggja teir bardáganar fram á grønan vøll, *S.*

151.

Högni riður i herin fram,
hann roynir góðar gripir,
hann fellir niður áf Húnamonnum
tíggju firi hvörja sipan.

152.

Vegið fekk hann Húnamenn
við svörð og bitrar eggjar,
tað vör Högni Júkason,
hann hopar til hallarveggjar.

153.

Guðrun kemur út árla morgun,
sól tók fágurt at branda,
heilan sár hon bróður sín
á leikvöllum at ganga.

154.

Guðrun so til orða tekur,
frá mann frættast víða:
hoyr tað Högni bróðir mín,
tú skalt á skógin riða.

155.

Tú skalt burtur á skógin riða,
eystur um Hildará,¹
hær skaltú tey undur síggja,
íð tú í forðum vá.

156.

Högni reið á skógin burt
eystur um Hildará,
hærmundi hann tey undur síggja,
íð hann í forðum vá.

157.

Högni stendur á grænum völli,²
víða um seg higgur,
mikið vör tá buðlungs³ lík,
á gullbörum liggur.

158.

Högni stendur á grænum völli,
slíkt er mikið undur,
mikil hestur, stórir og sterkur,
loypur hær á grundum.⁴

159.

Högni stendur á grænum völli,
honum kom mangt í huga,
hann sá hövur við hestins bók
bundið við sæðilbuga.

160.

Tungan tók at mæla,
hon lát so orðum víkja:
illa gjörði tú Högni tað,
at tú ræð meg at svíkja.

161.

Mær unti Brinhild Buðladottir
tað hit væna vív,
mær unti Guðrun Jukadottir,
hærfiri lát eg lív.

162.

Brinhild unti mær so væl,
hon sprakk eftir mín deyða,

¹⁾ Lindará, L.²⁾ Hildarheygl, S.³⁾ Sjúrdar, L.⁴⁾ Hær sá hann

tann stóra hest leypa sár á grunnum, völdi tað Guðrun Jukadottir, íð illgeringar kundil, L.

Guðrunu skiftuð tit gull og fæ
og mangar ringar reyðar.¹

163.

Heim til hallar ríð tú nú
bæði við gleði og gleim,
eg fari astur á heiðin skóg
so vítt ivir vörild og heim.²

164.

Högni reið til hallar heim,
hann býst ei við frið,
tá stóð brinjað firi honum
allt Artala kongsins lið.

165.

Högni reið í herin fram,
hann letur af brandi rúka,
fótur ei nertur við jörðina,
hann treður á manna búkar.

166.

Hundar goyja, úlvir túta,
örnin higji lasti,
hundrað heilt og hærtil hált
hann fellir í hvörjum kasti.

167.

Tað vār Guðrun Júkadóttir,
heldur át tí gæman,
meira íð Högni höggur sundir,
meira renna teir sáman.

168.

Tað vār Högni Júkason,
hann gáv tí fullvæl gætur,
teir íð hann um dægin drepur,
teir lívgar hon upp um nætur.

169.

Tí sværaði Högni Júkason:
her elvist ein illur siður,
leiðist mār nú í Húnalandi,
at högga trælur niður.

170.

Guðrun kemur út árla morgun,
grimt vār henni í huga,
heilan sār hon Högna ríða,
ei hāva svikini dugað.

171.

Hon glær við eygum, glettir á
tonn,
við kjaftinum mundi hon gāpa,
gjarna bevði hon Högna gloypt,
eingi kundu svikini bāta.

172.

Tað vār Guðrun Júkadóttir,
hon heitir á sveinin sín:
gakk tú tār eftir longu Gevu,³
bið hāna koma til mín.

¹⁾ *S. tilføjer der 2 vers* : 1. Tāk tū hetta rúnarbelti og bint um tinar lendar, tād kann öllum lásum læsa, allar sūtir rinda. 2. Bint tū tād um tinar lendar bæði við sœmd og satti, tād fekk eg frá dvörgamoynni, tād Hildur frúvan átti.

²⁾ . . skóg, so tung eru míni meín, *L.*

³⁾ eller G yðju; *sål. N., S. Aar*: Dlja.

173.

Hann var fimur á fótunum,
íð boðini skuldi bera,
öll letur hon klæði hans
við rósur og liljur skera.

174.

Hoyr tað Geva langa,
eg sigi tår satt ífrá,
deyður er Guðrunar ungi son,
helst af Högni ráði.

175.

Hoyr tað Geva langa,
tú ert ein kempa sterk,
hevði tú Högna af lívi tikið,
tað var eitt roysnisverk.

176.

Geva so til orða tekur,
hon talar um sín vilja:
tað er ekki eins manns verk
hans hövur frá búki at skilja.

177.

Högni reið mót Gevu fram
við bitrum svörði í hendi,
hann hevði upp sín bitra brand,
ígjögnum Gevu rendi.

178.

Tað var Högni Júkason,
sínum svörði brá,
hann kleyv reystu longu Gevu
sundir í luti tvá.

179.

Tað er hon Guðrun Júkadottir,
hon briggjar og blandar vín,
býður nú Tíðriki Tatnarsini
heim í höll til sín.

180.

Hann var fimur á fótunum,
íð tey boðini bær
hæðan á tann græna skóg,
íð Tíðrikur firi var.

181.

Vælkomin Guðrunar lítil svein
higar nú til mín,
drekki nú hvat tår betur líkar
mjöðin ella vín.

182.

Lítið er mår um mjöðin tín,
allvæl minni um vín,
onnur hævi eg örindi
higar í dæg til tín.

183.

Onnur hævi eg örindi,
higar í dæg til tín,
tað er hon Guðrun Júkadottir,
býður tår heim til sín.

184.

Tíðrikur hvarv af völli burt,
so er greint firi mår,
snarlíga kom í Artåla borg,
sum Guðrun firi var.

185.

Vælkomin Tíðrikur Tatnarson,
so væl eg á teg troysti,
hevði tú Högna áf lívi tikið,
tað vār eitt manndómsroysni.

186.

Hoyr tað Guðrun Júkadottir,
tú elvir mār miklan vanda,
hvussu skál eg Högna áf lívi tåka,
ið einki svörð kann granda.

187.

Bæði silvur og reyðargull
vil eg geva tår tá,
um tú Högna Júkason
klývur í luti tvá.

188.

Tíðrikur hvarv úr sessi burtur,
hann er mæður hin vesti,
hann kom aftur uttan hallar
á kolsvörtum hesti.

189.

Högni reið mót honum fram,
við so stórari ferð,
mætti honum Tíðrikur Tatnarson,
hann gáv honum sår áf svörði.

190.

Högni brá sínum bitra brandi,
kappin tann hin mesti,
sló so Tíðrik Tatnarson
opnan niður áf hesti.

191.

Tíðrikur hværv áf vølli burt,
fáir finnast slíkir,
brá hann sår á loftið upp
í flogdreka líki.

192.

Eitur spýði hin svartí dreki,
niður á Högna brinju,¹
hann vār ei við vopnum vegin
hårfiri låt hann sinja.

193.

Tungt er tað í heiminum
stórar sorgir at bíða,
eitur bår hann í brinju síni,²
so fast í hjarta mann sviða.

194.

Högni snúðist haðan burt,
hann bardist ikki longur,
eitur gongur at hjartanum,
tå fölnaði nýtur drongur.

195.

Tað vār Högni Júkason,
heim í gårðin fór,
úti sjálvur Artåla kongur
firi honum stóð.

196.

Eg hævi einki sår á mār,
gríð vil eg ei tiggja,
lånið mār eina jallsdottur
í nátt á armi at liggja.

1) bringa, N.

2) eitur lá í hvørjum seym, S.

197.

Svaraði Guðrun sistir hans,
hon heldur hann firi háð:
fájið honum svínahirdidottur
at sova hans armi á.¹

198.

Tí sváraði Artåla kongur,
mundi hann at honum higgja:
hoyr tað Högni Júkason,
ta ben skaltú tiggja.

199.

Tí sváraði Artåla kongur,
hann tekur til orða svá:
fájið honum eina jallsdottur
at sova hans armi á.

200.

Fingu teir honum jallsdottur
at sova hans armi á,
hann gæt svein við jallsdottur
sum sögan sigir frá.

201.

Hoyr tað Helvík jallsdottir,
eg sigi tær orðum hátt:
gitið mann Artåla kongur háva
svein á hesi nátt.

202.

Eignast vit ein ungan son,
tung mann sorgin falla,
hoyr tað Helvík jallsdottir,
Högna² skaltú hann kalla.

203.

Tú eigir tær ein ungan son,
Guðrun vil hann pína,
tæk tú hennara onkarbarn
og legg í vöggu tína.

204.

Tú eigir tær ein ungan son,
Guðrun vil honum sút,
ver tú tær í öllum klók,
tú gakk tær síðari út.

205.

Tað er hon Guðrun sistir mín,
hon kann svikalist,
hon biður teg Helvík jallsdottir,
ganga af durum first.

206.

Tú skalt biðja hana undanganga,
tí hon ber hövur hægri,
tú skalt ganga aftaná,
tí tú ert ein mun lægri.

207.

Eignast vit ein ungan son,
lát tað vera svá:
bið hann Högna hevna mín,
um hann liva má.

208.

Tæk tú hetta rúnarbelti,
tú bint um tínar lendar,
tað kann læsa lásnum upp
og tínar sútir rinda.

¹⁾ *sáledes S., L. har*: Guðrun so firi munni mællr, kinn bær hon so reyða, fæa skaltú jallsdottur, tå gongur nã snart til deyða.

²⁾ *sáledes N. og S.; Aldrias, L.*

209.

Hoyr tað Helvík jallsdottir,
eg geri tað ei at loyna,
fá tað várum unga sini,
tá ið hann kann at goyma.

210.

Eg gevi tær bæði gull og fæ
og mangar ringar reyðar,
tæk nú við mín jallsdottir,
og hevn so væl mín deyða.

211.

Tá segði Högni Júkason:
nú verður ikki longur,
eitur gongur át hjartanum,
so fölnaði nýtur drongur.

212.

Helvík leit at síggja á,
tá ið Högni mundi doyja,
síðan grón hon dreyg í heyg,
sum dreingir í dælinum hoyja.

213.

Árla vør um morgunin,
sólin roðar í líð,
upp stóð unga jallsdottir,
men Högni lát sítt lív.

214.

Tær ganga sár við börnunum
níggu mánar sínar,
til át teirra stundum leið,
tær fæða sveinar fríðar.

215.

Helvík unga sónin ár,
börin til gott at evna,
síðan bæð hon presti bera,
Högna¹ bæð hon nevna.

216.

Guðrun unga sonin ár,
tung mann sorgin falla,
síðan lát hon presti bera,
Svein biður hon hann kalla.

217.

Tá ið tær hövdu á songum ligið,
latta tekur vandi,
nú er át teim stundum komið,
tær skulu af durum ganga.

218.

Sótu tær inni mánan ein,
sótu tær inni tvá:
hoyr tað unga jallsdottir,
tú skalt first útga.

219.

Tí sváraði unga jallsdottir:
tað skál eg um valda,
tú bert hægri krúnuna,
tú skalt tú first útganga.

220.

Helvík átti sár ungan son,
hann vildi Guðrun pína,
tekur hon Guðrunar unga son
og leggur í vöggú sína.

¹) Aldrias, L.

221.

Tað gjörði Helvík jallsdottir,
tikir hon í tí tattur,
leggur hon sín hin unga son
í Guðrunar vöggu aftur.

222.

Guðrun gekk í höllina inn,
hon víða um seg sá,
tekur sín hin unga son
og sneiðir hövur frá.

223.

Tað var Guðrun Júkadottir,
hon völdi sár stóran harm,
tað vil eg af sonnum siga,
hon drap sítt onkarbarn.

224.

Högni vox upp í ríkinum
til gævuligan mann,
Artala kongur í Húnalandi
mundi fostra hann.

225.

Árla var um morgunin,
sólin skein so víða,
tað var Högni Högnason,
hann listur á skógin ríða.

226.

Högni reið á skógin burt,
sum sögur ganga frá,
metir hann síni sælu móður
firi eystan Hildará.¹

227.

Helvík so til orða tekur,
hon smílist undir lín:
tað svörji eg á míni trú,
at tú ert sonur mín.

228.

Högni so til orða tekur:
tí vil eg ekki trúgva,²
eg havi ei sàð eina lægri konu
kunna betra at ljúgva.

229.

Tak tú henda lítin knív,
bigg ið³ væl hann bítur,
sker so meg í armin mín,
vita um í hjartað nýtur.

230.

Hann tók henda lítin knív,
hugdi ið væl hann beit,
skær hann hana í armin sín,
tað fast í hjartað neit.

231.

Mælti tað Högni Högnason,
hann smílist undir lín:
tað kenni eg á sjálvum mæ,
at tú ert móðir mín.

232.

Hoyr tað Högni sonur mín,
eg sigi tær satt ífrá,
Högni bænd teg hevna sín,
um tú liva má.

¹) Lindará, *L.*²) hann stendur í manna mǫgva, *L.*³) í biggi (í eggini?), *S.*

233.

Ták tú hetta rúnarbelti,
bint um tínar lendar,
tað kann öllum lásum læsa,
allar sorgir rinda.

234.

Tí sværaði hans sæla móðir,
íð tungu bær so snjalla:
eg gevi tár tað búna svörð,
íð faðir tín sokti úr fjalli.

235.

Og tár gevi eg bæði gull og fæ
og mangar ringar reyðar,
tæk nú við mín sæli sonur
og hevn tín faðirs deyða.

236.

Hann kom ikki áf skógi heim
firr enn síðla á kvöldi,
Artala kongur ivir borði sat
við allt sítt dreingjavelði.

237.

Sveinur gekk í höllina inn,
hann skuldi ljósið skára,
hann brendi gjögnum fótablað,
hann mundi tað ikki vара.

238.

Sveinur skuldi ljósið skára,
er mår ei á tí hól,
ljósið brendi í fótablað
niður í hallargolv.

239.

Tí sværaði Artala kongur,
riður í brosti rennur:¹
hvæt hugsar tú sveinur so djúpt
tú gáar ei, at tú brennur.

240.

Tað hugsí eg, Artala kongur,
at tú hevir miklan eyð,
mann tó verða á tínari ævi,
at tú tiggur vatn og breyð.

241.

Bæði havi eg gull og fæ,
og hártíl nogvan eyð,
tað verður ikki, meðan eg livi,
at eg tiggi vatn og breyð.

242.

Árla vār um morgunin,
sólin skein so víða:
viltú nákað Artala kongur
í dag á skógin riða?

243.

Tí sværaði Artala kongur
somu morgunstund:
gjarna vil eg filgja tár
ígjögnum grønu lund.

244.

Árla vār um morgunin,
sól tók fágurt at roða,
nú listur hann át gullbjörgi
sítt reyðargull at skoða.

¹⁾ mjöður blandi rennur, *L.*

245.

Ríða teir á skógin burt,
Gláðir í huga full,
vísti hann honum á húsið tað,
íð lagt vör innan við gull.

246.

Tí sváraði Artåla kongur
og tekur til orða svá:
hoyr tað nú harra Svein,¹
tú skalt her firi inngá.

247.

Tí sváraði harra Svein:
tað skál eg nú valda,
tú bert hægri krúnuna,
firstur skalt tú innganga.

248.

Tað vör reystur Artåla kongur
hann inn í húsið sá,
Högni smeldi hurð í lás
og snúðist so hæðan ífrá.

249.

Högni firi uttan stendur,
gláður uttan sýt,
læsti hann aftur við rúnarbelti
hvörki teirra² náddi út.

250.

Bæði hevir tú gull og fæ,
og hártíl nogvan eyð,
viltú nákað Artåla kongur
tiggja vatn og breyð?

251.

Bæði havi eg gull og fæ,
og hártíl nogvan eyð,
gjarna vil eg nú harra Svein³
tiggja af tår vatn og breyð.

252.

Inni svölti hann bæði tey
hjá tí gullinum reyða,
tað gjörði Högni Högnason,
so hevndi hann fæðir síns deyða.

253.

Tað vör Högni Högnason,
íð mikið gull mundi fá,
hann kom ekki aftur í gullbjörgið,
firr enn kongurin turrur⁴ lá.

254.

Högni gisti sína móður
síðla dags á kvöldi,
síðan reið hann hæðan burt
til kongin í Dánaveldi.

¹⁾ således *L.*; Högni Högnason, *N.* og *S.*

²⁾ nemlig Artåla og Guðrun.

³⁾ Högni Högnason, *N.* og *S.*

⁴⁾ skarpur, *L.* og *S.*

Sjúrðar kvæði.

Ragnars táttur.

1.

Viljið tår nú lýða,
meðan eg sigi frá,
kongur ræður firi Upplondum,
íð væna dottur á.

Niðurlæg:

Borgarhjörtur, biggir hon torn-
íð fríða,
enn er hon fagrari enn randarsól,
hon kann allar fuglalistir at týða.

2.

Kongurinn eina dottur eigir
bæði við spekt og prýði,
tí situr hon í há sæti
ívir öllum borgarliði.

3.

Nogvar voru moyjarnar,
íð biggja skuldu sál,
eg fáji ekki tál á teim,
mangar voru í váli.¹

4.

Hann lát henni sàlin biggja
áf tí skínanda gulli,
sjálvur leiðir hann dottur sína,
gláður í huga full.

5.

Árla vār um morgunin,
tåð roðar firi sól,
Tóra er gingin á skógvin burt
við filgismoyjum tolv.

6.

Moyjar fóru á skogvin burt,
hvílu vildu tær tiggja,
tær sóvu eitt so lítið væl
niður firi sår liggja.

7.

Moyjar fóru á skogvin burt,
funnu orm við anda,²
ofta hendir áf marglæti
angist og mikil vandi.

¹) í tælli, *L.*

²) *således optegn: fra Sudersø; orm á granda, L.*

8.

Moyjar fóru á skogvin burt
bæði við gleði og gleim,
tóku tær hin fræna orm
og ferdur til hallar heim.

9.

Tóku tær hin fræna orm,
lögðu í kistil¹ niður,
hann vox skjott á skamri stund,
bæði mikil og digur.

10.

Kongur tók sítt fingurgull,
legði í skrínið niður,²
ormur vox skjott á skamri stund
bæði mikil og digur.

11.

Nogvar vóru moyjarnar,
íð sælin mundu biggja,
ormurin fekk ekki inni rúm
í moyinna sæli at liggja.

12.

Tóku tær hin fræna orm,
lögðu hann út firi sól,
hann vox skjott á skamri stund
og sporl ivir hövdið dró.

13.

Lögðu tær út tann fræna orm,
tær sluppu af angist og vanda,
högri reisti hann buktir upp
enn heggar borgir standa.

14.

Tí sváraði kongurinn
í fyrsta orði tá:
hvör íð henda ormin vegur,
skál mína dóttur fá.

15.

Teim vil eg nú blíðum síni³
mína dóttur geva,
íð vega vil tann frænar orm
og skilja so moy við trega.

16.

Hetta frætti greivin
sudur til sína landa:
ormurin ringdur um moyinna sæl
eykar fljóði yanda.

17.

Greivin kemur inn árla morgun,
vekir upp dreingir snárar:
nú viljum vær tann ormin gesta,
íð leingi hevir moyinna vараð.

18.

Lótu teir af lunnum ganga
eina glastriskeið,
ormin hoyrdu teir blása hátt,
tá íð skamt vár komið á leið.

19.

Ormin hoyrdu teir blása hátt
við ogvuligum sprota,
ofsnart toktist hann ivir koma
við sín sævarflota.⁴

¹) í kistu, L.²) *sáledes Seabo; Lyngby har: toku tær hin frænar orm, góvu honum fingurgull; men herved tabes rimet.*³) kongasoni, L.⁴) óttast tok tá greivin allt um sín sæðilboga, *Schröters opt.*

20.

Vendið aftur mínir menn,
elvum os ongan vanda,
ormurin má firi vora skuld
so leingi firi moynni standa.

21.

Vendið aftur mínir menn,
vær hövum her ongan váða,
leingi má sá ormurin
firi teirri frúnni ráða.

22.

Enntá frætti Ragnar kongur,
sonur Sjúrdar Ring:
ormur er ringdur um moynnar
sál,

hann ber mers íkring.¹

23.

Í tjöru kálkar hann klæði síni
uttan ivir í sandi,
tí hann vildi einki njóta
áf ormsins eiturblandi.²

24.

Ragnar kemur inn árla morgun,
vekir upp dreingir betstu:
nú viljum vær i friði fara
tann frænarorm at gesta.³

25.

Gingu teir til strandar oman

ríkir menn og reystir,
lunnar brustu og jörðin skalv,
teir drógu sín knörr úr neysti.

26.

Vundu upp síni silkisegl
útáf glastriskeið,
ormin hoyrdu teir blása,
tá ið teir komu mitt á leið.

27.

Ormin hoyrdu teir blása,
tá ið teir komu skamt til landa,
Ragnar bæð tá sína menn
so kátan mjöðin blanda.

28.

Heilir allir mínir menn,
tår skuluð míni skíp nú festa,
meðan eg geingi upp á land
at tala við ókunnar gestir.

29.

Heilir allir mínir menn,
tår verið nú so spàkir,
meðan eg geingi upp á land
tann urðarseyð at tåka.

30.

Allir viljum vær filgja tår
og fremja so tín vilja,
tåð er ekki eins manns færi
hans hövur frá búki at skilja.

1) bår meg so kring, *Seabo*.

2) således *Seabo*; *Lyngby og Schrøter have*:

Ragnar lát sår klæði skera bændi af tjöru og sand (stein), tí hann skuldi af ormins
eitur ekki fáa grand (mei).

3) og milda Maria treysti, *Schrøter*.

31.

Ragnar gongur í grásagårði,
sum ormurin firi lá,
hann var mikil og ogvuligur,
kongurinn undrast á.

32.

Eg veki teg upp tú frænarorm,
andsvar veit tú mår,
frætta skál Tóra Borgarhjört,
eg stjålist ei á tår. ¹

33.

Hvör er sá hin hugdjarvi,
íð meg vekir úr blundi,
hann mann Tóru ² ætla sår
tåð inniliga sprundið.

34.

Ragnar hjó so stórt eitt högg,
tåð var mikið undur,
hann hjó tann hin fræna orm
áf í miðju sundir.

35.

Ragnar vann ³ áf orminum,
mæður var hann heppin,
skaftið ferdi hann heim við sår,
oddurinn ⁴ stóð hár eftir.

36.

Ragnar fór úr tjöruklæðum
aftur í líníð ⁵ hvíta,

moyjar standa og higgja át,
og fágurt var at líta.

37.

Ragnar fór úr tjöruklæðum,
legði sår íbjá,
aftur í reytt skarlák,
so vænur var garpur at sjá.

38.

Prektigur var sá klædningur,
kongurinn á seg tók,
síðan var hann kallaður
Ragnar Lodbrók.

39.

Moyjar standa í glærglugga,
blanda mjöð í skál, ⁷
snarlíga skundar hann síni ferð
aftur til skipa at gá.

40.

Moyjar standa í glærglugga,
blanda mjöð og vín,
snarlíga hann skundar sår
aftur át skipum sínum.

41.

Trælurinn vappar allan dag,
hvílu ⁸ vildi tiggja,
hann kom hár so síðla á kvöldi
og orm sá deyðan liggja.

¹) tår for rimets skyld istedenfor teg; *Srabo* har: tåð skál eg síga tår.

²) Tóra, *L.* og *Srabo*.

³) vá (ormin), *L.*

⁴) svörðlð, *L.*

⁵) perlu (?) *Srabo*

⁶) tjörgeð-

um klæðum, *L.*

⁷) Statt upp Tóra Borgarhjört, blanda mår mjöð í skál, *Srabo*.

⁸) veitslu, *Srabo*.

42.

Trælurinn vappar allan dag,
beininni tóku at mæða,
ikki tordi sá vendilókur
deyðan ormin ræra.

43.

Toygdi hann seg so langan út,
til beltið sprakk um miðju,
tá fekk hann í oddin tann,¹
íð Ragnar bær frá smiðju.

44.

Tók hann henda spjótsoddin,²
og kongi bær til handar :
eg havi vigið tann fræna orm
og skilt tigre dottur frá vanda.

45.

So gekk hann firi kongin inn
at siga honum frá :
eg havið vigið tann fræna orm
tigre dottur at fá.

46.

Árla vār um morgunin,
íð sól skein allvæl inni,³
Tóra er komin til hallar heim
faðir og móður at finna.

47.

Tú lát tár ikki illa líka,
tó at eg gifti teg træli,

manninum, íð ormin vá,
dottir mín hin sæla.

48.

Trúgv ikki, trúgv ikki faðir mín,
hvæt íð trælurinn segði,
hann vār af öllum mætari,
íð spjót í ormin legði.

49.

Máður sá, íð ormin vá,
hann vār ei líkur træli,
hann vār sār af öðrum londum
kongasonurinn sæli.

50.

Kongurinn letur tingið seta,
tæð fell so væl í lág,
vildi festa sína dottur.
burt tann sama dag.⁴

51.

Lótu tá til brúðleyps ætla,
hær mundi einki tvörra,
átján borgum boðið vār
og tolv hundrað í hvörji.

52.

Föríti silvurföt,
annaðslíkt af skálum
fram vār borið í kongins höll,
tá íð allt vār sett at málum.

¹) hann tæð þúna svörð, *L.*²) Hann tók tæð hit þúna svörð, *L.*³) langt er at vera inni, *L.*⁴) *Efter dette vers har Lyngby og optegnelsen fra Suderø : Kongurinn letur tingið seta, so eg tæð nú vengi (L. so er virðin vendur), sá stendur hægstur a tinginum, sum skaftið ber í hendi. Umiddelbart her efter følger v. 57 i de 2 nævnte opt.; versene 51 til 57 ere indskudte efter Svabo.*

53.

Inn kom ein so lítil svein,
sigir teimun frá:
eg sá skip á havi fara,
íð hevir seglini blá.

54.

Tað vār Tóra Borgarbjört,
hon tók til orða svá:
tað mann vera sá kongasonur,
íð mār vār lægað at fá.

55.

Hegar íð hans snekkja
kendi fágurt land,
kastar hann sínum akkerum
á so hvítan sand.

56

Kastar hann sínum akkerum
á so hvítan sand,
firstur steig tá Ragnar kongur
sínum fótum á land.

57.

Ragnar lifti durunum,
mæður vār hann baldur: ¹
mār vār lægað at eiga moy
allan hennar aldur. ²

58.

Ragnar gekk um dirnar inn,
mæður vār hann ríkur, ³
trælur vār koyrdur úr hásæti
uttar í durabrykar.

59.

Kongur gongur at bordinum,
trælinum vildi sút,
tað sá eingin innan hallar,
hvār hann smoygdist ⁴ út.

60.

Tað vār reysti Ragnar kongur,
fell hann á sitt knæ,
meðan hann Tóru Borgarbjört
til ektar festi sār.

61.

Drukkið vār teirra brúðleypid,
kátt vār teirra lív,
gingu so bæði í eina song
Ragnar og hans vív.

62.

Tað er enn, sum ofta firr,
tað kom á so brátt:
ung vār hon á aldrinum,
tá íð hon fekk helsótt. ⁵

63.

Lógu tey í síni song,
tey tala millum sín bæði:
tú skalt tār tà jomfrú biðja,
íð væl nýtur míni klæði.

64.

Frúgvín vār lögd á songarstokk,
blikna tók hin ríka:
seint mann eg, segði Ragnar
kongur,
fáa mār brúður slíka.

¹⁾ eller fríður.²⁾ allar hennara tíðir, L.³⁾ fájrir flannast slíkir, *Seabo*.⁴⁾ sneiddist, *Schröter*.⁵⁾ frúnna sokti helsótt hesa somu nátt, L.

65.

Frúgvín var lögd á songarstokk,
blikna tók hin fagra:
seint mann eg, segði Ragnar
kongur,
fáa mår brúður aðra.

66.

Tú skalt tår tá jomfrú lova,
íð býr firi sunnan hæv,¹
væl er hon af ættum komin,
tó litla hevir hon makt.

67.

Árla var um morgunin,
sól tók fágurt at skína,
Ragnar gekk af borgini út
við² deyðari drottning síni.

68.

Eystantil undir heyginum
sum dreingir reika á fold,
gróvu teir tåð ljósa lík
niður í dökka mold.

69.

Árla var um morgunin,
íð dreingir eiga³ tål:
dimmur er hesin dökki dagur
niður í mold at fàra.

70.

Tí sváraði Ragnar kongur,
á gràvar bakka stóð:
tåð verður ekki meðan eg livi,
eg elski annað fljóð.

71.

Ikki fekk tá Ragnar kongur
frið um nátt ella dæg,
smíða lát hann sår ein knörr
og sigldi suður um hæv.

72.

Sveinar ríða í landið upp,
íð breyðið skuldu bàka:
Haki⁴ hát sá, firi ráddi,
hann átti dottur spàka.

73.

Aftur komu sveinarnir,
teir lítið hövdu vundið:
vær hövum sàð tá vænu jomfrú
og tílíka onga funnið.

74.

Vær hövum sàð tá vænu jomfrú
bæði við spekt og kæti,
átøk var hon Tóru drottning,
hevði hon haft hennara mæti.

75.

Tí sváraði Ragnar kongur,
hann talar orðum blítt:
ótfíð var hon væl vorin,
væn, tó ekki var slik.

76.

Bið hana koma til skips ímorgin,
háva við sår svein,
háva tann svein, sum ekki er
svein
og koma so búgvín heim.

¹) land, *Spabo*.²) *sáledes Spabo*; gekk úr höllinni frá deyðari ... *L*.³) eyka (?) *Sud*:⁴) Håkar, *L*.

77.

Bið hana koma til skips ímorgin,
háva við sár klæði,
vera klædd og ekki klædd,
og koma so búgvin bæði.

78.

Sveinar ríða í landið upp,
íð breyðið skuldu báka,
Haki hát sá, íð firi ráddi,
hann átti dottur spáka.

79.

Hann bæð teg koma til skips
ímorgin,
háva við tár svein,
háva tann svein, sum ekki er
svein,
og koma so búgvin heim.

80.

Hann bæð teg koma til skips
ímorgin,
háva við tár klæði,
vera klædd og ekki klædd,
og koma so búgvin bæði.

81.

Árla vár um morgunin,
báran brýtur á bilgju,
hon kembur sítt hár og beit í
leyk¹
og býður² sín rakka filgja.

82.

Frúgv steig innum snekkju borð,
tæð mundi ongan vára,
orm bær hon í eyga á sár
dottir Sjúrdar snára.

83.

Ragnar irkir orðum á,
tælar við frúnna blítt:
sig mæ sannan fæðir át tár,
eg spirji teg heiti títt.

84.

Haki kall er fæðir át mæ,
hvönn dæg goymi eg geit,
Kráka eri eg kallað sjálv,
tæð er til navns at leita.

85.

Silkiserk og skarlæk reytt
allt í einum knýti:
tæk við Kráka kallsdottir,
og vita um tú nýtur.

86.

Skarlæks stakk og búgvin skó,
allt í einum knýti:
tæk við Kráka kallsdottir,
og vita, um tú nýtur.

87.

Silkiserk og skarlæk reytt
hon javnt við jörðina dregur:
oftari hævi eg geitir goymt
enn færið í búgvin klæði.

1) ... hár í lág, *L.*2) letur, *L.*

88.

Stakkur hennara stóð á jörð,
fóturinn var sum leika,
meðan situr Ragnar kongur
við reyðar kinnir og bleikar.

89.

Tú ert ekki kalls dottir,
tó tú sigir svá,
mætari maður er faðir át tár,
tað síggi eg á brún og brá.

90.

Ragnar irkir orðum á,
talar við frúnna blítt:
sig mår sannað faðir át tár,
eg spirji teg heiti títt.

91.

Sjúrdur frægi var faðir át mår,
hann stóð í ormsins blóði,

Ásla eri eg kallað sjálv,
frú Brinhild var mín móðir.

92.

Kallur kemur á bakkan oman,
rópar allvæl hátt:
tår havið tikið mína dottur,
greiðið hana aftur brátt.

93.

Settu teir frúgv í lifting upp
við so mikið nos,
kallinum góvu teir gull og fæ:
frúgv skál fylgja os.

94.

Frúgvinn var sett á kvinnubonk
kongurinn millum dreingir,
eg kann ekki kvæða tað,
íð ort¹ er ekki longur.

¹) hoyrt, *Suder*.

Sjúrðar kvæði.

Gests ríma.

1.
Gestur gekk sàr niðan við á
— at dansa —
fann ¹ hann hvàr ið harpan lá.

Niðurlag:
Væl er mår ansað,
her vil eg á golvið fram at dansa,
tó at tú vilt mår lív í vanda, ²
væl er mår ansað.

2.
Gestur gjörði sàr meira ómæk,
harpuna tók hann á sítt bàk.

3.
Gestur gekk sàr í ein gærð,
gisti moy sum kelling vør.

4.
Gestur, dvölst hjá mår í nátt,
Hàki ³ kemur àf skogvi brátt.

5.
Gestur livir við lítið veldi,
harpuna setur hann fram àt eldi.

6.
Gestur dvöldist hjá henni á nátt,
Hàki kom àf skogvi brátt.

7.
Kelling talar orðum hátt:
vit skulum drepa gest í nátt.
8.
Eg drepi ekki henda mann,
tí eg veit onga sök við hann.

9.
Vilt tú ekki drepa hann,
gestur skálvera mín egin mann.

10.
Hàki fór at drepa gest,
kelling vør í ráðum vest. ⁴

11.
Kallur ⁵ tók sín lítla knív,
snarlíga skildi hann gest við lív.

12.
Brutu upp harpuna eftir hans
deyða,
funnu tey moy í skarlàki reyða.

¹) sá, *L.*

²) *Andre synge*: vívið vanda, *andre*: um enn tár víonið mår vívið vænt.

³) Áki, *Sudero*.

⁴) Kelling vør í ráðum vest, hon fór út at drepa gest, *L.*

⁵) Kelling, *L.*

13.

Tú skalt liva við miklari ¹ þínu,
kallast Kráka dottir mín.

14.

Tó at eg livi við miklari þínu,
eg heiti ei Kráka dottir tín.

15.

Tú skalt liva við mikin harm,
fæða skalt tú beinleyst barn.

16.

Tó at eg livi við mikin harm,
eg fæði ekki beinleyst barn. ²

17.

Ragnar legði skip undir brú,
sveinar ríða í Håka bú.

18.

Ragnar legði skip undir flåka,
sveinar fóru við breyð at baka.

19.

Tað kom ein jomfrú inn og rann,
teirstardu á hana, meðan breyð-
ið brann.

20.

Hon stoytti ivir hana briggjukår:
Kráka, tú skalt sitja hær.

21.

Hon stoytti af sår briggjukår:
fáji tann skomm, ið siti hær.

22.

Kelling sló sína dottur ágrúgvu,
ta datt af henni nævurhúgva.

23.

Hoyr tað kelling, sjaldan blíð,
hví slært tú so fægurt vív?

25.

Í forðum vār eg vānari fljóð,
morð og mannslátt um meg ³
stóð.

26.

Sveinar stilldu stál firi stokk,
slitu eitt hár úr moynnar lokk. ⁴

27.

Sveipa teir tað í ein klút
og bera so til skipa út.

28.

Ragnar talar orðum snilt:
tit havið alla vára fæðslu spillt.

29.

Tað kom ein jomfrú inn og rann
vær stardum á hana, meðan
breyðið brann.

30.

Vær hövum sæð so vænt eitt
vív,

ið fagrari vār enn Tóra í líð.

¹) lítlari, *L.*

²) *versene 15 og 16 findes kun i min optegnelse i Sunnbø (Sudersø).*

³) af mår, *Schrøter.*

⁴) slitu úr moynnar hárí lokk.

31.

Vær hövum sæð so vænt eitt
sprund,

íð fagrari vār enn Tóra í lund.

32.

Sveinar, haldið tit meg firi háð,
tit skuluð allir á gálgan gá.

33.

Sveinar, haldið tit meg firi spott,
tit skuluð allir á gálgan brátt.

34.

Sveinar stilldu stál firi stokk,
teir sýndu eitt hár úr moyunnar
lokk.¹

35.

Færið heim og sigið henni frá:
Ragnar kongur vil hana sjá.

36.

Teir fóru heim og sögdu henni
frá:
Ragnar kongur vil teg sjá.

37.

Ásla gongur í grænari lund,
kallar við sár lítin hund.

38.

Ásla gongur sár niður á bakka,
kallar við sár lítin rakka.

¹) teir sýndu af moyunnar hári ein lokk.

Sjúrðar kvæði.

Nornagests ríma.

1.	5.
Eitt er fræðið um Nornagest, — lát tær ráða ráðgerð í vanda ¹ —	Alir dattu teir deyðir niður, öxin stóð í stokki við.
tílikum góðum gekk hann næst, — hvör ein svein geri so.	6. Allir lovaðu hilmahögg, blóðið dreiv um benjar dög.
2.	7.
Oxar tolv vóru leiddir á torg, — lát tær ráða ráðgerð í vanda —	Hær kom kall við hækir tvær, studdist so fast á báðar tær.
og so fram á fríðu borg — hvör ein svein geri so.	8. Kongur kvæður kalli blítt: hví lovar tú ekki höggið mítt?
3.	9.
Kongur ætlar at högga teir, tílikum góðum gekk það við gleim.	Ivri, harri, vør höggið títt, í forðum sá eg vænari slíkt.
4.	10.
Kongurin hjó so mikið högg, at blóðið dreiv við benjar dög.	Hoyrt hevir tú gitið Sjúrð svein, hann vør so frægur í heimi ein.

1) Tú tært einki ráð geva í vanda, *L.*; *andre.* lát teir eiga (*eller* tær reida) ráðgerð í vanda. *Schrøter* har optegnet denne sang således:

1.	2.
Eitt er fræðið um Nornagest — tú tært einki ráð geva í vanda — tílikum góðum gekk það beist, — hvör tann svein geri so — oxar tolv vóru leiddir á torv og so fram á fríðu borg — Grani bær gullið áf heiði.	Kongurin aktar at högga teir — tú tært einki ráð geva í vanda, — tílikum góðum gekk það við gleim — hvör tann svein geri so — kongurin hjó so mikið högg, eitt bragdar brá við benjar dög — Grani bær gullið áf heiði.

11.

Tá skalv bæði leyv og lund,
Sjúrður högg ormin í miðju
sundir.

12.

Kant tú siga frá Sjúrði svein,
hann var frægur af fornum ein.

13.

Tað kan eg siga Sjúrði frá,
tílikan eingin við eygum sá.

14.

Tá skalv bæði leyv og lund,
Sjúrður högg ormin í miðju
sundir.

15.

Högni var ein heiðursmann,
ljótan af lit so kendi eg hann.

16.

Gunnar var so reystur og ríkur,
fróður og blíður og Gunhild
líkur.

17.

Fróður og blíður¹ og Gunhild
líkur,
seint mann fæðast annar slíkur.

18.

Faðir mín átti fridligt bú,
fjól tað mikið um marga kú.

19.

Eg sàt á skogvi og goymdi hest,
helst tá íð veðurið var betst.

20.

Allir sita í sæðli teir,
Högni, Gunnar og Sjúrður svein.

21.

Ríðu teir um díkið heim,
Gunnar og Högni og Sjúrður
svein.

22.

Ríðu teir um díkið tá,
eg var svein og sá hærá.

23.

Gunnars hestur sprakk² um
fírst,
Gunnar kendi væl tann dist.³

24.

Högna hestur sprakk um tá,
Gràni fastur í feni lá.

25.

Sjúrðar hestur sprakk um síðst,
hann gjörði so glæða góðmærs
list.⁴

26.

Gràni fell i fenið fast,
galtagjörðin sundir brast.

¹⁾ Gámalur, kráur, *Sudero*.

²⁾ leyp, *Sud*.

³⁾ hann gjörði so glæða gómmars (?) list, *Sud*.

⁴⁾ tá gáv gud mær góða list, *L*.

27.

Allir stigu úr söðlum teir,
Gunnar og Högni og Sjúrdur
svein.

28.

Allir tuga á dýran hest,
Sjúrdur tugar á teymar mest.

29.

Ofta havi eg um dikið trott
bæði dag og dökka nátt.

30.

Gestur, ger mår viljan ein,
tú tvá mín góða gangara rein'.

31.

Silgjan, ið sundir brast firi mår,
hàna, gestur, gevi eg tår.

32.

Riðu so fram at eini á,
eingin kundi til manna sjá.

33.

Eg tváði hans brost og þröngu
rein',
hans lær og legg og langa bein.

34.

Góðan gangara gjörði eg rein',
síðan hevði meg Sjúrdur til
svein.

35.

Vær riðum so fram á Fovnis ból,
hår skein gull sum geisar af sól.

36.

Eg tók eitt hár af sama hesti,
tað vår sítt og vaxið mest.

37.

Eitt vår hár í håla á hesti,
tað vår favn og feti mest.

38.

Tað vår favn og feti sítt,
glogvaði ratt sum silvur hvítt.

39.

Eg havi í forðum farið vítt,
ei ¹ funnið ljós og lívið mítt.

40.

Kongur gáv honum skaft og
skeið,
og sjálvur segði hann kalli leið.

41.

Í Frakkalandi er vatnið vítt,
hår er ljós og lívið títt.

42.

Leingi kávaði kurtis mann,
áður hann beint á ljósið fann.

43.

Körnar prestur skírdi hann,
tá leið lív, sum ljósið brann.

44.

Tá ið ljós í ligtu vår brennt,
tá vår lív og levnað endt.

¹⁾ og, L.

Sjúrðar kvæði.

Ísmal fræga kempa.

1.

Mangar bróta á hævnum
brattar og bláar¹ bilgjur,
Ísmali kom tá síðst í hug
formann² sín at spirja.

Viðg.:

Grani bær gullið af heiði

o. s. v.

2.

Ísmali kom tá síðst í hug
formann sín at spirja:
vit skulum okkum í Hjálpreks
gærd
þongins dottur at gilja.

3.

Út vør loystur gangarin
undir hallarvegg,
prýddur vør hann við skarlák
niður á hóvarskegg.

4.

Út vør loystur gangarin,
íð Ísmal skuldi á riða,

prýddur vør hann við skarlák
niður á medal síðu.

5.

Ísmal leyp í sæðilin upp
ivir leysan luva,
studdist hvörki við skjöld ei
svörð
og ei við sæðilbuga.

6.

So reið Ísmal fræga kempa
listuliga fram,
giltir leika ringarnir,
hans góði gangari rann.

7.

Mitt í miðjum græsgærði
axlar hann sítt skinn,
og so búgvín gongur hann
í hugar hallir inn.

8.

Og so búgvín gongur hann
í hugar hallir inn,

1) bráðar, L.

2) Hermund (hirdmann ?), L.

sum Hjálprek kongur við borði
sát

við monnum hundrað fimm.

9.

Ísmal gekk í höllina inn,
í forðum vár sá siður,
hevir nú allt í einum orði,
heilsar og hann biður.

10.

Ísmal stendur á hallargolvi,
ber upp kvæðu sína:
sit væl reystur Hjálprek kongur,
tú gev mår dottur tína.

11.

Frúgvín eigir reystan bróður
heitir Sjúrðar svein,
stóð hann við tína hægri síðu,
tá vart tú ekki ein.

12.

Frúgvín eigir reystan bróður,
heitir Sjúrður frægi,
stóð hann við tína hægri síðu,
hann tokist vera tín maki.

13.

Tað vár Svanhild Sólaljóma,
hon inn í höllina gekk,
tað firsta hon Ísmal við eygum sá,
hon indi til hans fekk.

14.

Leingi sát hann kongurinn,

og hugsaði hár uppá,
hvussu hann skuldi Ísmali
eitt blíðligt andsvár fá.

15.

Tí sváraði Hjálprek kongur,
allt firi uttan ekka:
tår gevi eg nú mína dottur
og hartil brúðleypsdrækka.

16.

Ísmal stendur á hallargolvi,
girdi seg og vendi,
festi Svanhild Sólaljómu,
Hjálprek kongur sendi.

17.

Ísmal stendur á hallargolvi,
á flest öllum veit hann skil:
hvör skál bjóða Sjúrða
mína samkoming til?

18.

Tí sváraði Hjálprek kongur,
tann hin ríki alvur:
eg veit einki annað ráð,
enn tår bjóðið honum sjálvur.¹

19.

Tað vár Ísmal fræga kempa,
burt í skogvín reið,
mötti hann Sjúrði Sigmundarsoni
mitt á sínari leið.

¹) Versene fra 13—19 ere tagne efter L., de findes i S.

20.

Ísmal stendur á grænum völli,
á flest öllum veit hann skil:
tær bjóði eg nú Sjúrður
mítt brúðleyp at koma til.

21.

Sværaði Sjúrður Sigmundarson,
hann heldur á brýndum knívi:
hváðan áf landi hevir tú fest
tæð inniliga vívið?

22.

Hjálprek heitir hennara faðir,
Hjördís hennara móðir,
so er mæð áf sonum sagt,
at tú ert hennar hálvbróðir.

23.

Tæð plægar so eingin arligur
mæður
so sína dottur burt geva,
eg vildi, títt hálsbein sundir í tvey
væð sligið við mínum neva.

24.

Hevir tú mína systur fest,
og eg ikki til tess frætt,
eg skæl teg við lurkum lemja,
tú býður ei annan ratt.

25.

Eg hævi tína systur fest,
tó eg teg ei kendi,
áður tú meg við lurkum lemjir,
sveittast tær um ennið.

26.

Hevir tú mína systur fest,
hævisk ivir allar kvinnur,
hæyr tú Ísmal fræga kempa,
tú skalt mæð treytir vinna.¹

27.

Sværaði Ísmal fræga kempa,
illt er skæp at eggja:²
hvörjar eru tær firstu treytir,
íð tú vilt á meg leggja?

28.

Frammi á teim græna völli
liggja ormar sex,
allar skalt tú deyðar hæva,
tú stígur á brúðarbeckk.

29.

Frammi á teim græna völli
liggja ormar tolv.
allar skalt tú deyðar hæva,
tú stígur á brúðargolv.

30.

Frammi á teim græna völli
liggja ormar tveir,
sig mæð Sjúrður Sigmundarson;
hvussu langir eru teir?

31.

Ein er átjan ælin langur,
annar triggjar og tjúgu,
öll mín hirð er vitnisfær,
eg sigi sanna sögu.

¹) 24—27 efter L.²) vaxin ivir allar seggir, L.

32.

Átjan álin er ein áf teim,
hártíli trígðgjar og tvá,
eri eg sonur Samsons sterka,
ræðist eg ongan tá.

33.

Átjan álin er ein áf teim,
annar trígðgjar og tjúgu,
eri eg sonur Samsons sterka,
ræðist eg ongan nú.

34.

Allar vá hann ormanar,
tað vār honum eingin treyt,
Finnin spýði eitur á hann,
hann náddi ekki burtur áf breyt.

35.

Allar vá hann ormanar,
tað vār honum eingin vandi,
Finnin spýði eitur á hann,
hann náddi ekki burt at ganga.

36.

Tað vār Sjúrdur Sigmundarson,
hann heim í gārðin fór,
úti er Svanhild Sólaljóma,
hon firi honum stóð.

37.

Sjúrdur gekk í borgina inn,
gott er í honum alvi,
settist upp í hásæti,
so hallarborgin skalv.

38.

Fram gekk Svanhild Sólaljóma,
fögur ivir allar kvinnur:
hevir tú Sjúrdur lagt tað ráð,
Ísmali neisur¹ at vinna?

39.

Gækk tú burt frá mínum eygum,
eg vil teg ekki hoyra,
sámir tað ei mín búna brand
at rjóða í kvinnu droyra.

40.

Tað vār Svanhild Sólaljóma,
tekur so høgt at gráta,
eftir spurdi Sjúrdur,
hví hon mundi so láta.

41.

Gækk tú burtur frá mínum eygum,
grát ekki longur á sinni,
enn vār maður mentur firi moy,
íð tó² vār maður minni.

42.

Sjúrdur leyp í sæðilin upp,
hann er dreingja maki,
so reið hann á skogvin burt
firi sistur sínar sækir.

43.

Ísmal liggur á grønum vølli,
staddur í orma vanda,
fegin vārð hann, tá hann hoyrði
Gràna hogvar ganga.

¹) treytir, *L.*²) og ei, *L.*

44.

Ísmal liggur á grænum völli,
staddur í orma blóði,
fegin væð hann tá hann hoyrði
Græna bresta hóvum.

45.

Tekur hann hann í sæðilin upp
og sára um hann kvíðar,
leitar nú í tasku síni
smirsl á hann at rýða.

46.

Tekur hann í sæðilin upp,
færir hann heim til hallar,
tæk við Svanhild Sólaljóma
græð tann garpin snjalla.

47.

Græddi hon hann um dægin,
græddi hon hann um tvá,
inntil tann hin triðja,¹
tá fór hann í brinju blá.

48.

Inntil tann hin triðja
tá fór hann í brinju blá,
so gekk hann í höllina inn,²
so vænur vør garpi at sjá.

49.

Tey lótu tá til brúðleyps ætla,
íkki mátti tvörra,

áf báðum borgum boðið vør
tolv hundrað áf hvörji.³

50.

Ikki fattaðist Ísmali
brúðarmannin ein,
høgruminni Gunnar kongur,
við vinstru Sjúrdur svein.⁴

51.

Ikki fattaðist Svanhildu
brúðarkonur prúðar,
við høgru hond gekk Gunhild
Buðla

við vinstru Grimhild Júka.

52.

Ikki fattaðist Svanhildu
brúðarmoyjar prúðar,
høgruminni Buðladottir,⁵
við vinstru Guðrun Júka.

53.

Gæmal maður harpu slær,
nevndur Órvaroddur,
Hjálmar kappi frægur vør,
men Sjúrdur moynna studdi.

54.

Trífatí vóru silvursteyp,
annaðslíkt áf skálum,
tá leyp áf á brúðar bekkí,⁶
íð allt vør sett á málum.

1) fyrsta dag í fjórðu viku, L.

2) leiddi hon hann í hallina inn, L.

3) Lótu tá til brúðleyps lög, næst vør komið til sams — átjan borgir boðnar vóru og
hær vør kongur áf Frans, L.

4) við høgru hond gekk Hjálprek kongur, við

5) Brinhild Buðla, L.

6) í kongins höll, L.

55.

Tríati voru silvurföt,
og nýsmíðað voru öll,
Sjórður stendur á hallargolvi
og sigir frá görpum snjöllum.¹

56.

So stardi hann Sjúrður
á Brinhildar mál,
hann breyt ivir borðinum
forgilta mjöðarskál.

57.

Drukkið var teirra brúðleypið,
hirðin var so fegin,
sum tann fuglur, á viði situr,
er á ljósum degi.

58.

Tríati voru kertur brendar
og hætil voxljús,
Hjálprek kongur og hirðin öll
teim fylgdu í svövnhus.

59.

Hár var urgan í gærði troðin,
ljóðaðu harpustreingir,
Hjálprek kongur og hirðin öll
fylgdu teim til seingir.

60.

Drukkið var teirra brúðleypið,
kátt var teirra lív,
bæði gingu í eina song
Ísmal og hans vív.

61.

Drukkið var teirra brúðleypið,
bæði væl og leingi,
kom so mangur hovmáður til
sum fjöður í fugla veingi.

62.

Drukkið var teirra brúðleypið,
so er komið til mín,
síðan fór hvör sum boðin var
háðan heim til sín.

¹) herfra til enden taget efter L.

Sjúrðar kvæði.

Dvörgamoy I.

1.

Hoyrt hári eg frá gamlari tíð,
at örnin¹ er eitt fok,
nú skál kvæða um Sjúrð hin unga,
um hans firsta tok.

Viðg:

Grani bær gullið af heiði

o. s. v.

2.

Örnin¹ er so snart eitt djór,
hon flýgur so langa leið,
nú skál kvæða um Sjúrð hin unga,
tæð firsta sum hann út reið.

3.

Hans skín skjöldur í giltum
höllum,

hann fer ekki um við gamni,
tæð er Sjúrður Sigmundarson,
hann nevndur er so. at navni.

4.

Sjúrður stendur á hallargolvi,
hann kann væl orðum greiða;
nú listur meg á heiðin skóg
tey villu djór at veiða.

5.

Hjálprek kongur firi munni mælir
á tí sama sinni;

dvörgamál við tröllagleim,
tæð biggir við fjöllum inni.

6.

Sjúrður loypur á Grana bæk,
hann studdist ei við teymar,
loypur hann so lætt hær á,
sum snekkjan rennur í streymi.

7.

Sjúrður ríður firsta dæg,
dægur líður at kvöldi,
tæð dregur fram at mirka skógi,
tæð líður frá fæðirs veldi.

¹) *Andre syngir*: hærn.

8.

Sjúrður ríður eftirskóginum fram
dagar og nætur tríggar,
kundi hvörki heiðið ella kristið
við sínum eygum síggja.

9.

Sjúrður ríður eftirskóginum fram
langa leið og drúgva,
hann sá standa firi sár
ein heilan mannamúgva.

10.

Sjúrður situr á Grána bæki
bæði við skjöld og svörð:
eg skál ríða betur fram,
og vita hvussu fer.

11.

Sjúrður reið tá betur fram,
tað vør ei til dans,
hann sá standa firi sár
ein heilan dvörgakrans.

12.

Fram gekk ein af dvörgunum,
frá mann frættast víða:
ert tú komin at leika her,
ella ert tú komin at stríða?

13.

Sjúrður situr á Grána bæki,
tikir ei í tí tattur,
so vør hann firi dvörgum blúgvur,
hann tordi ei svára aftur.

14.

Fram gekk ein af dvörgunum

fast af miklum móði,
hann hevði upp sína hegru hond
og Sjúrð á nàsar sló.

15.

Sjúrði rann tað heita blóð
bæði um nàsar og munn,
ungur vør hann og óstiltur,
hann vør ei við tað kunnur.

16.

So sló dvörgurin Sjúrða tá
tann hin menska mann,
blóðið undan brinjuni
niður á sæðil rann.

17.

Sjúrður svörð afslíðrum dregur,
tað singur í giltum ringi:
hetta er tað fyrsta sár,
eg havi í víggi fingið.

18.

Sjúrður svörð úr slíðrum
dregur,
so í loftið brá,
hann kleyv henda sama dvörg
sundir í luti tvá.

19.

Höggini gella mong og tung,
tað singur á dvörgabrinjum,
hann sá hvörki himmal ella jörð,
teir ivir honum dinja.

20.

Fram gekk ein af dvörgunum,
so til Sjúrðar sigir:

vegur tú fleiri af hesum liði,
tú fellur til jarðar niður.

21.

Höggini smella mong og tung,
teir ivir honum fljúgva,
hann sá hvörki himmal ella jörð,
summir fullu á grúgvu.

22.

Burtur hvurvu dvörgarnir,
eykist nú meiri vandi,
Sjúrður ræð tá eina eftir
í kolmirkri at standa.

23.

Sjúrður ríður til og frá,
tæð fristur við sæðilgjörð,
rimfrost er fallið
ivir heiðinmanna jörð.

24.

Sjúrður ríður til og frá
væl í góðan tíma,
hann sá hær í kolmirkri
gull sum dægur skína.

25.

Dvörgamoyjin fagra vör,
íð firi honum stóð,
af gulli vóru axlabond,
hon perlur við jörðini dró.

26.

Dvörgamoyjin til hans kom,
so er komið til mín,
hon kissti hann so setan koss,
af vörnum vatti vín.

27.

Sjúrður so til orða tekur,
tikir ei í tí tattur:
eg eri so á skogvin riðin,
at eg finni ekki aftur.

28.

Sjúrður so til orða tekur,
tung mann sorgin falla:
tá bæn eg teg biðja vil,
tú flit meg heim til hallar.

29.

Eg gekk mår frá fæðirs borg,
hær hoyrði eg teg kalla,
til tess eri eg higar komin
at flita teg heim til hallar.

30.

Hon fylgdi honum um Hindarfjall,
ei vildi hon vegin sinja,
stórar ájir og stríðir streymar
á Hindarfjalli dinja.

31.

Hon fylgdi honum úr áfdölum,
so sigist í dæmum frá,
dregur af hin mirka toka,
tæð lýsir á kláran dæg.

32.

Tá sá hann tá borgina standa,
sum sögur ganga frá,
leyvini bleiktra uppi við ský,
so gull ber litur á.

33.

Nú sart tú tå borgina standa,
sum öll í gulli skín,
hann íð ræður firi hesari borg,
tåð er fæðir mín.

34.

Fæðir mín kemur í borgina inn
bæði af illsku og reiði,
ikki máttú, kappin, tá
smílast ella læga.

35.

Hann veit tåð Sjúrdur,
at tår er ikki at eggja,
hann biður teg koma í smiðju
við sår
stórar stengur at sleggja.

36.

Tú sig, tú ert so troyttur,
tú sig, tú ert so móður,
sum tú hevur niður troðið
tann heita dvörgaskóg.

37.

Hoyr tåð Sjúrdur Sigmundarson,
tú gev tí fullvæl akt,
so rennur tú í smiðju hans,
sum vart tú skiggið vax.

38.

Hon fylgdi honum í höllina inn,
öll í gulli skín,
uttan vør hon við reyðargull,
innan við hvíta lín.

39.

Tåð er Sjúrdur Sigmundarson,
sveipar hann seg í skinn,
hann bant sín hest við hallardir,
og síðan gekk hann inn.

40.

Dvörgur kemur í höllina inn,
hann talar orðum svá:
hvør er hesin mikli kappi,
íð her festir fetur á?

41.

Leingi kappin orðum tagdi,
mikil er illsku vón,
navn høvi eg við heiti fingið:
Sjúrdur Sigmundarson.

42.

Ert tú Sjúrdur Sigmundarson,
tår er ikki at eggja,
tú skalt koma í smiðju við
mår.

stórar stengur at sleggja.

43.

Eg eri mår so troyttur,
eg eri mår so móður,
sum eg høvi niður troðið
tann heita dvörgaskóg.

44.

Tú skalt smíða mår brinjuna,
sum einki svörð kann bíta,
hårðan hjálm og rundan skjöld,
sum góður er á at líta.

45.

Dægur líður, náttin kemur,
tað dvölir í dvörgaveldi,
stórar stengur teir eru at smíða
og herða í Hilmirs eldi.

46.

Árla vār um morgunin,
sólin skein so hátt,
dvörgur sló á gullhespur,
so hurðar flugu úr gátt.

47.

Dvörgur gekk í höllina inn
við silvurbrinju hvítu;
tæk við Sjúrdur Sigmundarson,
og vita, um tú nýtur.

48.

Dvörgur tekur brinjuna
og Sjúrdi fær til handar,
hærvið hjálm og fríðan skjöld,
sum ekki bíta á brandar.

49.

Sjúrdur fór í brinjuna,
sum dvörgurinn hevði borið,
hon vār bæði víð og síð,
skápað vār sum skorið.

50.

Sjúrdur stendur í sterkari brinju,
hann hevur góðar brandar:
hoyr tað indug ríka frú,
tú flit meg heim til landa.

51.

Eg ferdi teg af dvörgaskógi,
tað mant tú minnast valla,
hví vilt tú nú frá mår fara
aftur til Hjálpreks hallar? ¹

52.

So er tað á buðlungs landi,
at dreingir bera sorg:
burtur er kappin Fovnisbani
horvin úr kongins borg.

53.

Hon filgdi honum so langa leið,
bæð honum góðan dag:
fær nú heilur og happadiggur,
allt gangi tår væl.

54.

Tað vār Sjúrdur Sigmundarson,
hann heim í gærðin fór,
úti sjálvur Hjálprek kongur
firi honum stóð.

55.

Kongur so til orða tekur,
tikir ei í tí gleim:
tú hevur givið teg tröllum í völd
og troyttur kemur tú heim.

56.

Sjúrdur gekk í höllina inn,
gott vār í honum alvi,
setist upp í hásæti,
næstum borgin skalv.

1) hvát er tapt á buðlungs landi, at tú mæltir heim til hallar? L.

2) Tað er tapt á . . . , S.

57.

Svaraði hans sæla móðir,
henni tokti ei í tí tattur:
tú hevir givið teg tröllum í vold
og troyttur kemur tú aftur.

58.

Dvörgurinn hevir smíðað mår,
og væl má á tåð líta,
hårðan hjálm og rundan skjöld,
íð ei mega brandar bíta.

59.

Eg havi verið á dvörgaskógi
og barst við dvörgaher,
dvörgamoyjin dvöldi meg
og forðaði míni ferð.

60.

Eg havi barst við dvörgaher
áf so miklari trá,
dvörgamoyjin loysti meg
og ferdi meg fjöldum frá.

Sjúrðar kvæði.

Dvörgamoy II.

1.

Ásmundur sæðlar gangara sín,
hann snúðist burt úr veldi,
hann kundi ei tå jomfrú sjå,
heim vår hon flutt á kvöldi.

Stev:

Gevið ljóð frúvur,
kall er komin í dans,
gud gevi onga jomfrúnna
gjalda hans.

2.

Ásmundur riður út árla morgun
við sínum filgdarsveini,
kongur flutti moyinna heim,
sum dvörgurinn hevði heimi.

3.

Kongurinn kemur inn árla mor-
gun,
tålar við dreingir fróvar:
tit skuluð fåra um landið allt
brúðleypsfolk at bjóða.

4.

Sjálvur eri eg manna maki,
royndur í afreksverki,
ríðið fram á Sjúrðar fund,
íð vål má kallast hin sterki.

5.

Kvittið fram ivir Húnaland
fornum kappum at bjóða,
eg kenni vål Ásmund kelling-
arson
og hans dreingir góðu.

6.

Sveinar riðu á markir út
vítt um vörild alla,
riðin er nú dvörgurinn
áf skóginum heim til hallar.

7.

Dvörgurinn kastar reyðum skildri,
í borgum sá hann einki:
burtur er bæði skjöldur og svörð
og horvin frú úr beinki.

8.

Ásmundur ríður á skogvín fram
at hitta dvörgin ein:
ættar tú ekki moynna at hevna,
íð kongurin flutti heim?

9.

Bæði snart og skundiliga,
leggst mår nú í minni:
burtur er bæði skjöldur og svörð,
eg náji nú ekki á sinni.

10.

Lána skál eg tár skjöldin góða
og svörðið tãð hit betsta,
sjálvur skál eg í ferðini fãra
Húnakong at gesta.

11.

Kallin kemur úr gátt frá sår,
hann sår dvörgin ríða:
eg skál tár til hallar filgja
at skuða moy so fríða.

12.

Ríðu teir til hallar heim
við sín reyðargullkrans,
tã íð teir komu at borgini,
teir hoyrdu urgur og dans.

13.

Kallin inn um dirnar sã,
hann vår um kinnar bleikur,
moyjin spaldi firi kongins borði,
dreingir hildu leik.

14.

Hann sã frúvur og stoltar jom-
frúvur
runt um sãlin stræta:
lãtið ei kallin svíkja os,
íð komin er her at gæta.

15.

Ein kom mæður í höllina inn,
sigir hann öllum frá:
eg sã so mangar herklæddarmenn
at borgararmi gã.

16.

Kongur upp frá borði steig,
dregur hann út sítt svörð:
vildi eg, Sjúrður og Virgar sterki
vóru í borgum her.

17.

Kongur upp frá borði steig
og talar til sína sveina:
bið teir koma í brúðarhús
at drekka tann mjöðin reina.

18.

Standið ei longur við borgar-
armi,
loysið sæðilreimar,
býður hann tikkum í brúðarhús
at drekka tann mjöðin reina.

19.

Býður kongur mår í brúðarhús
at drekka af skálum hvítu,
her standi eg nú herklæddur
og vulgur á at líta.

20.

Vil hann ekki forligt fljóð
senda mår til handar,
brinja skál valdra manna lið
og stríða mót kongi og landi.

21.

Árla vår um morgunin,
sólin roðar í fjöll,
leggja teir sínar bardagar
so skamt frá kongins höll.

22.

Ásmundur riður í herin fram,
ætlaði sár at vinna,
kongurin honum ímóti tók,
hår mundu tveir reystir finnast.

23.

Kongurin gáv so vænt eitt högg
áf so góðum treysti,
so sló hann á Ásmund fast,
at hann fell niður áf hesti.

24.

Ásmundur stoyttist niður á jörð,
tað mundi ei ofta vera,¹
út kom Júkans² dýra drottning,
íð væl kundi rúnir skera.

25.

Hon tók frá honum meði allt
og so hans illsku grand,
sjónligur vår hann hvörjum
manni,
eingin hår hann vann.

26.

Dvörgur spennir sín hest við
spora,
hann letur í herin skunda,
legði niður liðið allt,
kongurin flýddi undan.

27.

Niður legði hann liðið allt,
kongurin mátti flýja,
kallin sætaði brúðrini,
tók gull og drósið dýra.

28.

Ein kom maður í höllina inn,
smílist undir lín:
nú kemur Sjúrdur Sigmundarson
og Högni bróðir tín.

29.

Vælkomin Högni bróðir mín,
tú hevir so drúgvant riðið,
misst hævi eg tað væna vív
og so tað heila liðið.

30.

Eg hævi færið um ríki og lond,
Virgar eg ekki fann,
hann reið sár at biðja moy
so langt í fremmanda land.

31.

Svaraði Sjúrdur Sigmundarson,
hann mælir áf tungum sinni:
vit skulum ríða á skogvin fram
dvörgin á máli finna.

1) sum hann vår vaur at gera, S.

2) Júlins, S.

32.

Árla vār um morgunin,
sól skein bjart á heiði,
riðu teir á skogvin fram
fast af miklari vreiði.

33.

Sjúrður gekk át hellisdurum,
vār ekki gott at finna,
unti sār ekki upp at lāta,
klývur tād stálið stinna.

34.

Moyjin sāt við silvdrigið skinn,
dvörgur í smiðju stendur:
ofta er betst frá monnum longest
enn vera teirra frændir.

35.

Tād vār Högni hin sterki,
hann mundi dvörginum stevna:
tīl tess erum vit hīgar komnir,
bróður sākir at hevna.

36.

Kongurin flutti moyinna heim,
tād vār so mikil vandi,
vegið hevīr tú liðið allt
og rænað fæ úr landi.

37.

Dvörgurin klæðir seg í stāl
bæði við hond og fót,
riðu teir so frá hellisborg
burt á oyðuskóg.

38.

Högni gāv so stórt eitt hōgg,

frá mann frættast víða,
ikki beit svörð á stáli stinna,
ið dvörgurin hevði smíðað.

39.

Riðu sàman á grønum vōlli,
lýtur í homrum gella,
síðan stríddust kappar tveir
henda dāg át kvōldi.

40.

Dāgurin tók at kvōlda,
fellur ivir dōgg,
Högni sterki undan dreiv,
eitt spring fīri hvōrt eitt hōgg.

41.

Högni fell af hesti niður,
mēðin át honum seig,
Sjúrður bindur hjálm á seg
árla ið sól upp reis.

42.

Sjúrður gāv so vont eitt hōgg,
frá mann frættast víða,
ikki beit svörð á stáli stinna,
ið dvörgurin hevði smíðað.

43.

Riðu sàman á grønum vōlli,
lýtur í homrum gella,
síðan stríddust kappar tveir
henda dāg át kvōldi.

44.

Síðan stríddust kappar tveir
henda dāg tīl enda,

tingist svörð í Sjúrdar höndum,
hann tekur nú spjót at senda.

45.

Kastar hann eitt og kastar hann
tvey,
og kastaði hann tæð triðja,
dvörgurinn tók móti öllum teim,
ei kendi hann til sviða.

46.

Sjúrdur brá upp sínum bitra
brandi,
tó hendur vóru ei seinar,
felldi hann ivir dvörgins hövur,
einki varð honum at meini.

47.

Dvörgurinn gáv so stórt eitt högg,
tæð hoyrdist út í Frans,
höggur niður á Sjúrdar hövur,
hjálmi af hövdi hans.

48.

Dvörgurinn gáv so stórt eitt högg,
tæð fell so væl í lág,
spretti brinju af bæki hans,
Græni fell á knæ.

49.

Sjúrdur reiðjar svörð umkring
bæði af grimd og vreiði,
klýfur af honum skjöldirnar
og gáv honum skeinur fleiri.

50.

Dvörgur lát af skóginum standa,
íð illa særdur var:

hoyr tæð Sjúrdur Sigmundarson,
sigurinn gevi eg tár.

51.

Riðu so til hallar heim
Högni og Sjúrdur svein,
sum hin fagra dvörgamoyjin
sæt í borgum ein.

52.

Tæð er Sjúrdur Sigmundarson,
hann svör á sína trú
hvær er Ásmundur kellingarson,
sæð vildi eg hann nú.

53.

Tæð er Sjúrdur Sigmundarson,
hann situr á bæki Græna:
Ásmundur ber eitt heiðursnavn,
teir kalla hann kappabæna.

54.

Eg hævi leitað víða um lond
og inn firi Singjant há,
men onga tíð á ævinni
fekk eg hann at sjá.

55.

Til tess sværaði Högni sterki,
komin til gott at evna:
hann er vænur og vöxtraligur,
kann væl dreingjum stevna.

56.

Tæð er Ásmundur kellingarson,
hann er nýtur drongur,
hittir hann teg í oyðuskógi,
tú verður ei glæður longur.

57.

Björt sat brúður við breiða borði,
hon seymar hvíta lín,
Sjúrður flutti hana úr höll
og hennara gull í skríni.

58.

Hann setti hana upp á hests síns
bæk
og ferdi heim til hallar,
tók tá bæði skart og skreyt,
nú mann ríman falla.

59.

Hann flutti hana ei í Júkagærd,
men heim í höll til sín:
Högni, heilsa konginum,
at moyjin skál vera mín.

60.

Setti hann hana í moyja skára
tó at hon vildi treyð,
Ásmundi dugnaði hon sára væl,
hvær hann var staddur í neyð.

61.

Sjúrður flutti moyinna heim,
frá segði Högni sterki,
til tess sværaði kongurin¹
undir sínum reyðargulls merki.

62.

Til tess sværaði kongurin
undir sínum reyðargulls merki:
ikki skál Sjúrður Sigmundarson
rósa áf hesum verki.

¹⁾ Júkans (Júlns) drottning, S.

Sjúrdar kvæði.

Dvörgamoy III.

1.

Eina veit eg rímuna,
íð inni hevir ligið leingi,
Hjálprek kongur firi ríki ræður,
vaskar eigir hann dreingir.

Við gangur.

Oman drívur döggin dökk,
niður fellur döggin ivir tann

kalda ís,

leyv springur víð,

oman líða prís,

oman drívur döggin ivir tann

kalda ís.

2.

Hjálprek kongur firi ríki ræður,
vil eg firi idrum greina,
tjena honum hvönn dagsliga
væl fimm hundrað sveinar.

3.

Tjena honum hvönn dagsliga
væl fimm hundrað sveinar,

ein er ivir öllum teim,
hann glogvar af gullinum reina.

4.

Teir tjena honum hvönn dagsliga
bæði við gleði og gamni,
ein er kappin Fovnisbani,
er Sjúrdur nevndur àt navni.

5.

Sjúrdur liggur í síni song,
hann talar til Nornagest:
tú skalt sáðla mår Gràna
mín góða gangarahest.

6.

Árla vør um morgunin,
sólin skein so víða,
Sjúrdur klædist firi síni song,
hann býr seg út at ríða.

7.

Sjúrdur reið á skogvin burt,
eystur um heygin brúna,
opnan sá hann gullsàlin,
og gullið lá í túni.

8.

Túnini voru af marmorsteini,
veggir af filabeini,
stokkarnir voru af siprisviði
og hongsl af silvuri reina.

9.

Hær voru hurðar af hókumtræ,
málar við ídningshorni,
glogvar so gull í götum hær
sum ljómir af havrakorni.

10.

Sjúrður hugsar við sjálvum sár:
úti skál eg ekki standa,
um her búgva folk ella tröll,
eg færi her inn at ganga.

11.

Sjúrður gekk í heygin inn,
hon var sum fonnin hvíta,
dvörgamoyjin, íð firi sàt,
unnilig á at líta.

12.

Sjúrður gekk í heygin inn,
tíkin til góð ráð at evna:
hoyr tào indug ríka frú,
hvussu skál eg teg nevna?

13.

Eg var fœdd, tá íð dægur treyl
af so miklari neyð,
Ása¹ kallaði fæðir meg,
hann búði her firstur í heyg.

14.

Mær er fæðir og móðir frá deyð,
so míni sitskin fýra,
eg hævi ongan forlögsmann,
sjálf má eg mær stýra.

15.

Mær er fæðir og móðir frá deyð
af so miklari neyð,
ongan hævi eg forlögsmann
tí búgvi eg ein í heyg.²

16.

Mælti tào Ása dvörgamoy:
tú ert ei borin at standa,
hon snúgvulig úr sessi brá
og bær honum stól til handar.

17.

Mangur hevir á skogvin riðið
frú at biðja sár,
higar er hann eingin komin,
íð lfkjast mundi tær.

18.

Hon filgdi honum í gullsálin,
hildust tey um hendur:
her skalt tú við eygum sjá,
hvör víða sálurin stendur.

19.

Hoyr tào Sjúrður Sigmundarson,
tú ert nýtur drongur,
her skalt tú við eygum sjá,
hvör vítt mín sálur gongur.

¹⁾ Hilmir, Skálavík.²⁾ 12 — 16 efter optegn. fra Skálavík.

20.

Hoyr tú Ása dvörgamoy,
hin fagra og hin fríða,
hvussu heita teir garpar tveir,
á henda skogvin ríða?

21.

Hálvdan og hann Eiríkur
her háva ríðið leingi,
teir ríða sár nú í Ásgarðar
at royna ¹ Óðins dreingir.

22.

Tað er Silvur kongins son,
higar hevir troytt,
hann hevir borið allvæl sorg,
eg havi tí ekki skoytt.

23.

Tað er Silvur kongins son,
hann er ríðin áfstæð,
hann hevir borið allvæl sorg,
eg havi ei sagt honum já. ²

24.

Hálvdan og hann Eiríkur
her háva ríðið í tún,
allt ert tú vænari Sjúrdur,
so miklan síggi eg mun.

25.

Tað er so vont í tínum landi,
tæð fristir frost við træ,
tæð ríður so mangur einsligur, ³
sum rænar tikkara fæ.

26.

Tað er so vont í tínum landi,
hær blæs veður og vindur,
betri er í gullsáli hjá mæ
ást við meg at binda.

27.

Eg vær mæ áheimating,
hær eg hoyrði á orði:
nevndan hoyrði eg Sjúrd svein
hægstan ivir kongins borði.

28.

Hoyr tú Ása dvörgamoyjin,
tæð mátt tú ei vænta,
eg skifti ekki óðal mítt
burtur til heidna landa.

29.

Tú tarft ei indug dvörgamoy
eftir tí at stunda,
eg skifti ekki óðal mítt
burtur á heidnar grundir.

30.

Laxið rennur so strítt í streymi
niðan móti. hogum fossi,
allvæl unni eg Sjúrða sveini
við gulli og góðum kossi.

31.

Laxið rennur so strítt í á
upp mót hörðum gróti,
illt er at leggja ást við hann,
íð onga leggur ímóti.

¹) teir kvittaðu heim í Ásgarðar at finna ... Sk.

²) 22 og 23 efter Sk.

³) ómildur, Sk.

32.

Settust tey niður í giltan stól,
hildust hond í hond:

her skalt tú við eygum sjá
so víða ivir vörild og lond.¹

33.

Stúgur hon upp úr giltum stóli,
öll í gulli glasti,
hon gekk sár át gullkistu,
við mentum hana upplæsti.

34.

Hon sýndi honum klæðini,
íð glogva sum gullið reyða,
leingi háva ligið á kistubotni
eftir Dagmars deyða.

35.

Væl mátt tú tey klæði slíta,
íð glogva sum gullið hjarta,
síðan háva ligið á kistubotni,
at sundir brast dvörgins hjarta.

36.

Svaraði Sjúrdur Sigmundarson,
íð gull bær sár á hond:
eg ferí ikki heidinnmanns klæði
aftur í míni lond.

37.

Vilt tú ikki tey klæðini slíta
eftir Dagmars deyða,

onnur læti eg skera tár
sett við gullinum reyða.²

38.

Hon fekk honum brinjuna,
íð gjörd var af silvuri hvíta:
tæk við Sjúrdur Sigmundarson
og vita, um tú mant nýta.

39.

Eg skæl geva tár huldanhatt,
tú skalt á mýri gá,
hann, íð teg hevir áður sæð,
hann kennir teg ikki tá.

40.

Mælti tæð Ása dvörgamoy,
hin fagra og hin fríða:
dvölst í nátt og sov hjá mår,
ímorgin skalt tú ríða.

41.

Í nátt skæl eg hjá frúnni sova
og drekka moyjar minni,
síðan skundi eg míni ferð,
vit finnst annað sinnið.

42.

Sjúrdur sváv í heyginum,
hans liv var allvæl kátt,
hann gæt barn við dvörgamoyinni
á teirri somu nátt.³

43.

Árla var um morgunin,

¹⁾ 29 — 33 efter Sk.²⁾ Dette v. efter Sk.³⁾ Dette vers findes ikke i Sk., da de 2 opt. heri ere forskellige, jfr. anmærkningerne til v. 55.

sólin skein so víða,
Sjúrður klæðist firi síni ¹ song,
hann býr seg út at ríða.

44.

Nær skál eg briggja,
nær skál eg blanda vín,
nær skál eg teg aftur vænta
higar í heyg til mín?

45.

Væl mást tú briggja,
væl mást tú mjöðin blanda,
tá niggju mánar taldir eru,
skalt tú mín aftur vænta.

46.

Sjúrður gekk úr höllini út,
hann heldur sár á gleim,
tá vör Grani burtur hvorvin,
íð hann skuldi ríða á heim.

47.

Sjúrður aftur í heyginn fór,
sigir frúnni frá:
hvorvin er Grani foli mín,
íð eg skuldi ríða á.

48.

Eg skál lانا tår hestin tann
íð góður er á at ríða,
so loypur hann ivir dälir og fjöll,
sum aðrir gjögnum grénar líðir.

49.

Eg skál lانا tår hestin tann,

kanst tú honum væl at stýra,
so loypur hann ivir dälir og fjöll
sum aðrir á slöttum mýrum.

50.

Ríð honum heilur og happadig-
gur,
tår er eingin vandi, ²
sjaldan loysti fæðir mín
fálkin tann ³ úr bandi.

51.

Ríð honum heilur og happa-
diggur
bæði við gleði og gleim,
tá íð tú kemur úr skóginum út,
tú sart tinn fola ein.

52.

Stíg tú heilur á fljótan hest
bæði við kæti og tattur,
tá íð tú kemur á Hjalpreks skogv,
tú vís mår folan aftur.

53.

Hon fylgdi honum so langt á leið,
bæð honum góðan dag:
liv væl heilur og happadiggur,
allt gangi tår væl.

54.

Hon fylgdi honum so langt á leið,
til gütur tóku at skilja:
tæð íð eg vendi aftur frá tår,
er ímóti mínum vilja.

¹⁾ frúnnar, Sk.²⁾ Tú stíg nú heilur á fljótan hest, fætt verði tår at vanda, Sk.³⁾ folan henda, Sk.

55.

Hon filgdi honum so langa leið,
til götur tóku at dimma,
eg svörji tann eið á mína trú,
tá gråt hon dvörgakvinna. ¹

56.

Sjúrður reið eftir veginum fram,
bæði við gleði og gleim,
tá ið hann kom úr skóginum út,
vísti hann folan heim.

57.

Sjúrður gongur eftir veginum
fram,

vil eg firi idrum greina,
mætti honum fjallatussi,
ið vildi honum meina.

58.

Sjúrður stendur á grænum völli,
hann tikist komin í vanda,
risin skeyt sína stong í jörð,
tá mátti kappin standa.

59.

Sjúrður skákar ein annan veg
fram úr skogvi at ganga,
risin skeyt sína stong í jörð,
tá mátti kappin standa.

60.

Tað er Sjúrður Sigmundarson,
tekur af tungum at inna:

lova mår úr skogvi út
mín góða gangara at finna.

61.

Til tess sváraði grimmi risi:
tað skál eg tår forða,
tú sleppur ei til hallar heim,
ikki af einum spori.

62.

Mælti tá Sjúrður Sigmundarson,
og mundi til orða tåka:
hoyr tað ljóti fjallatussi,
hvæt havi eg gjört til sákar?

63.

Hoyr tað Sjúrður Sigmundarson,
hvæt eg sigi tår:
tú hevir verið í huldarheyg,
so illa tað líkar mår.

64.

Tú hevir verið í huldarheyg,
so illa tað líkar mår,
hann skál sår við vívi vera,
sum sigur af öðrum fær.

65.

Tú hevir sovið hjá dvörgamoy,
ikki sagt mår frá,
firi tað skalt tú Sjúrður ungi
missa lív og ráð.

66.

Risin gevur höggini tung,

¹) 54 og 55 efter Sk.; derefter har denne optegnelse: 1. Hon snúðist aftur í giltan stól, so er komið til mín, mæðig fellir hon tárini a báðar armar sínar. 2. Hon snúðist aftur í giltan stól af so miklari neyð, so er mår við orðum greint, hon lá á songum deyð.

sum teir varpa gróti,
stundum flýddi kappin undan,
stundum hann helt ímóti.

67.

Tá mundi Sjúrdur undan halda,
hann toktist vera í treyt,
tíat hin svartí fjallatussi
stongina á hann skeyt.

68.

Sjúrdur gongur á grænum völli,
hann víða um seg sár,
tá kom Gràni gangandi,
sum honum til lukku vār.

69.

Tá kom Gràni springandi,
jörð um hóvar tróð,
gæsandi við hövðinum,
aftur á herðar sló.

70.

Tá kom Gràni springandi,
boxl og teymar¹ ringja,
bráðliga vendi hann síðu til,
Sjúrdur í sæðil springur.

71.

Tú tarft ekki at briga mār
dvörgamoyнна at gífta,
tæð vil eg nú, fjallatussi,
höggum við teg skífta.

72.

Sjúrdur leyp í sæðilin upp

ívir leysa lund,
síðan letur hann höggini falla
bæði mong og tung.

73.

Síðan letur hann höggini falla,
tæð vār honum at meini,
tæð bítur ei svörð á risans holdi
heldur enn knífur á hörðum
steini.

74.

Teir bardust fullt í togva dagar,
hvörgin sigur fekk,
inntil tann hin triðja,
íð sól til víða gekk.

75.

Risin sipaði jarnstongina,
sipaði hana so fast,
Gràni kundi at skáka sár,
hann missti hvört sítt kast.

76.

Sjúrdur rendi til so fast,
tæð vār mikið undur,
hjó so henda grimma risa
í miðjum kníjum sundir.

77.

Tæð vār hin svartí fjallatussi,
hann læt ekki á sár finna,
stubbarnar setti hann niður í
jörð
og bardist ekki minni.

1) hanskara sporar ringja, Sk.

78.

Tað vár Sjúrdur Sigmundarson,
hann sínum svörði brá,
kleyv hann so tann grimma risa
sundir í luti tvá.¹

79.

Tað vár Sjúrdur Sigmundarson,
hann reið til hallar heim,
lovaði gudi og sjálvum sár,
at hann fekk einki mein.²

80.

So reið Sjúrdur Sigmundarson
bæði við gleði og gleim,
skundaði síni ferðini
firi Hjálprek kongin heim.

81.

Sjúrdur kom í hallir heim
síðla dags á kvöldi,
kongurin firi borði sát
við sítt dreingjaveldi.

82.

Hjálprek kongur til orða tekur,
hann blandar mjöd og vín:
hvær er Sjúrdur Sigmundarson,
hægsti³ maður mín?

83.

Sjúrdur stendur á hallargolvi,
hoyrir hesi orð,
kastar svörði og skildri niður
og stígur ivir borð.

84.

Leingi havi eg sitið her
og hugsað um tann kvíða,
hoyr tað Sjúrdur Sigmundarson,
nú longdist mår at bíða.

85.

Sjúrdur so til orða tekur,
frá mann frættast víða:
mætti mår ein fjallatussi,
hann beyð mår at stríða.

86.

Sjúrdur er í ríkinum,
hann ræður ivir valdum skára,
nú er at teim stundum liðið,
at taldir dagar fara.

87.

Sjúrdur er í ríkinum,
hann minnist á dvörgamoy friðu,⁴
nú er at teim stundum komið,
at taldir dagar líða.

¹⁾ *Íslf. versene 74-78 har Sk.:* 1. Sjúrdur kastaði svörðið umkring, hann treiv um brandin hjarta, rendi hann inn firi risans brost, og stækk hann inn í hjartað. — 2. Sjúrdur tekur sín bána brand, hann gáv honum sterkt til ferðar, rendi hann so firi risans brost, oddin út millum herða. — 3. Sjúrdur ríður á grønum vólvi, splótið stendur í hjarta, eltur dreiv á himmalin upp, tá sortnaði sólin hjarta.

²⁾ *Dette vers efter Sk.*

³⁾ annar, *Sk.*

⁴⁾ hann skuðar teir kossir friðar, *Sk.*

88.

Árla vār um morgunin,
sólin skein so víða,
Sjúrður klæðist firi síni song,
hann býr seg út at ríða.

89.

Sjúrður reið á skogvin burt
eystur um heygin brúna,
opnan sá hann gullsàlin,
gullið lá ¹ í túni.

90.

Sjúrður reið àt hellisdurum
aftur í sàma heyg,
tá lá Ása dvörgamoy
í glastriborgum deyð.

91.

Hon lá deyð af barnaferð,
moybarn henni hjá,
Sjúrður lát tá bürinar
af reyðargulli slá. ²

92.

Han gróv tær í heygin niður,
sögur ganga frá,
mikið gull og mentarsnót
legði hann teimun hjá.

93.

Hann gróv drós í heygin niður
og moybarnið tào fríða,
síðan mundi Sjúrður
aftur til hallar ríða.

¹) læk, *Sand*.

²) Sjúrður mundi siggja á, at drósið mundi deyja, síðan gróv hann drós í heyg, hvær dreingir í dólum hoyja, *SK.*

Sjúrðar kvæði.

Dvörgamoy IV.¹

1.

Hálvdan kongur og Heiðrikur
hildu sàman leingi,
kvittaðu norður í Ásgarðar
at hitta Óðins dreingi.

2.

Teir komu hær so síðla tá,
seint til dags í skými,
leiddi á fagran moyjarsæl,
gull bær litur á túnið.

3.

Eg reið mæ á skogvin fram,
síðla dags í skými,
leiddi á fagran moyjarsæl,
gull brann hær í túni.

4.

Eg stóð líð og langa tíð,
mín vær lítið kunni,
frúgvinn bær upp orðum sjálv,
legði mæ mál í munninn.

5.

Eg stóð líð og langa tíð,
mín vær lítil biggja:
hvær eru fleiri fljóðini tey,
íð henda heygin biggja?

6.

Mæ er fæðir og móðir frá deyð,
so mínir bræður sjey,
eg havi ongan forlögsmann,
eina biggi eg her heyg.

7.

Mæ er fæðir og móðir frá deyð,
so mínar sistrar báðar,
eg havi ongan forlögsmann,
so eina má eg her ráða.

8.

Enntá skalt tú siga mæ
tú dvörgamoyjin snjalla:
hvussu het frúgvinn móðir tín,
og hvussu skál eg teg kalla?

¹⁾ Dette er et sidestykke til den foregående, optegnet på Sudersøen.

9.

Eg vār fœdd tá ið ðàgur treyt
siðla dags á kvœlði,
Ásla nevndi mín fæðir meg,
hann ráddi í Óðins veldi.

10.

Eg vār fœdd tá ið ðàgur treyt
siðla dags í skými,
sokti hann mår tann teknar ring,
hann leiddi áf rúnarstreymi.

11.

Mikil óðn og eystanduni
mínum vār fæðir át deyða,
Gunhild kallaðist móðir mín,
ið nogv átti gullið reyða.

12.

Vatnið rennur á víðum vœlli,
tæð gekk fljóði í dreymi:
gullið liggur á botni niðri
á bráðum rúnarstreymi.

13.

Legði eg hendur á frúnnar háls,
læt so orðum birja:
hví situr tú so eina her,
tæð er um first at spirja.

14.

Vatnið rennur á víðum vœlli
niður áf hegum fossi,
firri unti mår Sjúrður svein
gull og góðar kossir.

15.

Enntá skalt tú siga mår,
dvörgamoyjin fríða:
hvussu heita garpar teir,¹
á henda skóginn ríða.

16.

Silvur heitur sá kongason,
á henda skóg hevir troytt,
Álvur ber hans orð firi meg,
eg hævi honum einki skoytt.

17.

Vatnið rennur áf hegum fjöllum
eftir hvössum gróti,
illt er at leggja ást við hann,
ið onga leggur ímóti.

18.

Tæð er so vont í tínum landi,
hær er veður og vindur,
betri er í glastriborg
tú ástir við mæg bindur.

19.

Tæð er so vont í tínum landi,
hær er vindur og veður,
kemur so mangur ómildur
at ræna tikkara fæ.

20.

Gingu tey í glastriborg,
hans vār lítil higgja:
her mant tú firi eygum sjá,
hvussu mong ið heimin biggja.

¹⁾ Andre på Sudera syngte : jallar tveir.

21.

Gingu tey í glastriborg,
hildu sár í hendur:
her mant tú firi eygum sjá,
hvör vítt íð sólin rennur.

22.

Gingu tey í glastriborg,
hildu sár át teiti:
her mant tú firi eygum háva
minni lutir og meiri.

23.

Her er klæði og fæðsla mín,
gull og annar geiri,
her er hvæt íð inskjast vil,
minni lutir og meiri.

24.

Tú fært einki indi af mår,
ei mátt tú tess stunda,
eg skifti ekki óðal mítt
burt á heidnar grundir.

25.

So kom eg í henda heyg,
tæð vår mikil villa,
dvöljst eg her nákra tíð,
mann eg kristni spilla.

26.

So komst tú í henda heyg,
hann er af ongum illur,
eg skál telja tår dægatál,
so fert tú ekki villur.

27.

Vilt tú ekki klæði slíta

eftir tann Dagmanns deyða,
eg skál láta tår onnur skera
sett við gullinum reyða.

28.

Vilt tú ekki klæði slíta
eftir tann Dagmann dýra,
eg skál láta tår onnur skera
sett við gulli fríða.

29.

Tí sváraði sveinurinn,
sló tæð upp í gleim:
frúgvinn, liggja mår fljótan hest,
meg listur at ríða heim.

30.

Stíg nú heilur á fljótan hest,
fátt verði tår át grandí,
sjaldan loysti fæðir mín
henda falk úr bandi.

31.

Stíg nú heilur á fljótan hest,
fátt verði tår át meini,
tá íð tú kemur af skógi út,
tú vís mínum fola heim.

32.

Frúgvinn sát í gullstóli,
hon hevði harm og pínu,
hin væna felldi meðig tår
á báðar armar sínar.

33.

Filgdi hon honum so langt á leið,
til götur tóku at skilja:

tàð ið eg vendi aftur frá tår,
tåð er ei við mín vilja.

34.

So rann folin alla nátt,
glæður á geklar slóð,
eldur feyk úr gronum hans,
tåð gjörði ljós í skóg.

35.

So reið sveinur alla nátt,
hans vār gangari móður,
eldur dreiv úr nösum hans,
tåð bår ljós í skóg.

36.

Sveinur kom til hallar heim,
hann letur síni orð væl sníða:
frúgvín lænti mår fljótan hest,
hin dvörgamoyjin fríða.

37.

Frúgvín situr í gullstóli,
hon vekir harm og pínu,
mæðig fellir hon blóðig tár
á báðar armar sínar.

Sjúrdar kvæði.

Dvörgamoy V.¹

1.

Hævið nú stev og stígið á,
meðan eg geingi í dans,
eg kvæði um Virgar Válintsson,
hóvverkini hans.

Niðurlæg.

Dægurinn líður, náttin kemur,
dimmir á jörð so fríða,
í morgin sæðlum hestar
dist at ríða.²

2.

Tíðrikur situr á Brattingsborg,
sær hann út so víða:
nú listur meg á heiðinmörk
ívir Birtingsskóg at ríða.

3.

Svaraði Virgar Válintsson
í fyrsta orði tá:
ríður tú á heiðinmörk,
tú kemur hær ekki frá.

4.

Út vör loystur gangarin,
Tíðrikur skuldi á ríða,
hann vör prýddur við skarlák
niður á meðal síðu.

5.

Hann vör prýddur við skarlák
niður á meðal síðu,
heima sát Virgar Válintsson
eina so lítla tíð.

6.

Heima sát Virgar Válintsson
eina so lítla stund,
síðan sæðlar hann gangara sín,
reið á harra síns fund.

7.

Virgar steig á Skemmings bæk
við Mimaring í hendi,
Skemmingur stóð á grænum völvi,
á Birtingsskög hann rendi.

¹) Denne sang kaldes også Kvæfinsns tættur.

²) Andre bruge til denne omkvædet: Gráni bær gullið af heiði o. s. v.

8.

Tað vār Virgar Vålintsson,
á Skemmings bæk hann steig,
Skemmingur rendi á Birtings-
skogv,
fann kongin aftur á leið. ¹

9.

Tíðrikur so til orða tekur,
tá hann Virgar kendi:
hvör vār sá hin dýri drottur,
íð teg higar sendi?

10.

Svaraði Virgar Vålintsson,
hann sár ivir skogvin fríða:
eg vildi ei frá mínum harra sita,
um tår mundi ippast kvíða. ²

11.

Ríða fram ivir Birtingsskóg,
sögur ganga frá,
kongur biður hestar hvíla,
hann listur at sova gá.

12.

Lögdu seg undir fagran heyg
eina so lítla stund,
vaknar upp Virgar Vålintsson,
hann hoyrir hestadund.

13.

Lógu teir á Birtingsskogvi,
mann meg rattum minna,

upp vaknar Virgar Vålintsson,
hann hoyrir hestar dinja.

14.

Virgar leyp á Skemmings bæk,
hann vítt um vegir sá,
sár hann ein so miklan mann
at ríða hær skamt ífrá.

15.

Virgar situr á Skemmings bæki,
á sitt svörð hann lítur:
nú skál royna Mimaring
og víta, hvussu hann bítur.

16.

Virgar reið á skogvin fram
eina hesta skeið,
metir hann hesum mikla kapp
hær á sínari leið.

17.

Mælti tá Virgar Vålintsson,
hann sá tann mikla mann:
hví ríður tú á Birtingsskóg
her í harra míns land?

18.

Ivri dregur at Sjúrdi unga,
sögur ganga frá,
hann dregur út sin bitra brand
og bjóst so til at slá.

19.

Sjúrdur brá sinum bitra brandi,

¹) hann kongin eftir reið, L.

²) eg lát sáðla mår Skemming tá, eg vildi ei heima biða, L.

royndí góðar gripir,
Virgar sát á Skemmings bæki,
hann lofstaði hvörji sipu.

20.

Tíðrikur vaknar af blundi upp,
hoyrir brandar falla,
trívur hann sítt góða svörð,
hann tekur á Virgar at kalla.

21.

Óttaðist reysti Tíðrikur kongur,
hann hoyrir brandar singja,
burtur var Virgar Válintsson
við hesti og Mimaringi.

22.

Sjúrður höggur ogvuliga,
væl mundi Grammur duga,
flýgur so eldur af Virgars brinju,
sýntist á skóginum luga.

23.

Tíðrikur leyp á gangara sín,
hann heim af skógi fer,
gloymdi eftir á Birtingsskógi
bæði skjöld og svörð.

24.

Sjúrður brá sínum bitra brandi,
einki mann honum granda,
Skemmingur var sum fuglur í
ský,

hann snúðist til imsa handa.

25.

Bardust so um nákrar stundir,
bæði troyttir og móðir,

settust so á jörðina niður,
hvörgin var meiri fróvur.

26.

Svaraði Virgar Válintsson,
í víggi hevði stæðið:
siga skalt tú mår mikli mæður,
hvæðan ert tú af frænda ræði?

27.

Sjúrður so skalt tu nevna meg,
eg sigi tår satt ífrá,
næstur manna Hjálprek kongi
Sjúrðurur situr hjá.

28.

Gràna kalla teir gangara mín,
og Gramm mítt blanka svörð,
næstur mæður Hjálprek kongi
til gulls og ognar eg eri.

29.

Svaraði Virgar Válintsson,
hann gefur leiki frest:
Mimaringur og Skemmingur
teir háva lív mítt loyst.

30.

Sjúrður so til orða tekur,
tá fò hann Virgar kendi:
hvær er reystur Tíðrikur,
við tår á skogvin rendi?

31.

Tað er Virgar Válintsson,
hann letur so orðum greina:
Tíðrikur ríður á Birtingssk
við allar sínar sveinar.

32.

So er í fornum fræði sagt,
 ekki er ivir at hila;
 ríða dist við ókendan mann,
 teir sjaldan væl munnu skiljast.

33.

Tað er Virgar Válintsson,
 hann reisir seg upp á teini:
 vit skulum ríða til hallar heim
 at drekka tann mjöðin reina.

34.

Svaraði Sjúrður Sigmundarson
 í tí sama sinni:
 vit skulum ríða betur fram
 og fleiri roysni vinna.

35.

Sjaldan skiljast leikir væl,
 eg geri tað ei at loyna,
 Sjúrður og Virgar Válintsson
 teir mundu hvör annan royna.

36.

Árla vør um morgunin,
 sólin skein so víða,
 Sjúrður og Virgar Válintsson
 á heidnar markir ríða.

37.

Sterkir royna stinnan alv,
 fátt kann teimun bella,
 hestar loypa, garpar flita,
 jörð um bogvar fellur.

38.

Hestar loypa, garpar flita,

svörð og sporar ringja,
 grímur stýra, skjöldar skína,
 giltir hjálmar singja.

39.

Ríða teir á Birtingsskóg,
 gláðir í firsta sinni,
 tilíkir sóvust ekki á fold,
 dreingir, leggið í minni.

40.

Ríða teir ivir Birtingsskóg,
 ivir mörk og bleytar mýrur,
 sóvust ekki tilíkir
 at sita til sæðla dýra.

41.

Ríðu ivir Birtingsskóg,
 sum risar í homrum biggja,
 dvörgar klæða fríðan sál,
 tröll firi fótum liggja.

42.

Síðla vør um aftanin
 dagur tók at kvölda,
 dregur at tí mirka ali,
 úlvar tóku at gella.

43.

Úlvar tóku at gella hátt,
 tað dregur at mirkum ali,
 sóvu hvörki himmal ei jörð,
 og valla stig firi sæli.

44.

Sóvu hvörki himmal ei jörð,
 og valla stig firi sæli,

ikki hövdu garpar tveir
verið í verri væli.

45.

Singja tók í homrum hátt,
risar halgir njóta,
heitan eld við fótum troða,
hæðan málm teir bróta.

46.

Hæðir steinar springa úr mold,
jörð við eitri rennur,
dvörgar hamra stórar stengur,
eldur í smiðju brennur.

47.

Dvörgar hamra stórar stengur,
teir giltar brandar sleggja,
ottast Virgar Válintsson:
betur vör heima at liggja.¹

48.

Svaraði Virgar Válintsson:
nú er aftur at venda,
so vör svörð í slíðrum heitt,
hann kundi það ekki henda.

49.

Það er Sjúrdur Sigmundarson,
hann letur so orðum birja:
hoyr tú Virgar Válintsson,
það skulu ei frægir spirja.²

50.

Svaraði Sjúrdur Sigmundarson,
hann heldur á búnum stáli:

minni sigist firi Tíðriks görpum,
íð dreingir gita á máli.

51.

Hoyr það Virgar Válintsson,
vit skulum enn betur riða,
hoyra fávum vit annan song,
þá íð náttin tekur at liða.

52.

Riðu teir eftir skóginum fram,
míkt vör teim firi eygum,
komu teir at húsi tí,
íð lagt vör við gullinum reyða.

53.

Mælti þá Sjúrdur Sigmundarson:
úti er ekki at standa,
gista skulum vit her í nátt,
ímorgin beita brandar.

54.

Svaraði Sjúrdur Sigmundarson:
vit skulum her inni gista,
ímorgin skulum vit færa heim
allt hvat lív kann lista.

55.

Svaraði Virgar Válintsson,
hann tekur so til at tala:
nú skál leggja hjálmar áf,
ímorgin hestar sæðla.

56.

Gingu teir í húsið inn,
það skein sum gullið reyða,

¹⁾ Illt vör um at eggja, L.

²⁾ lát það ekki frættast heim, ei Tíðriks garpar spirja, L.

sóvu firi borði standa
mangar brandar beygar.

57.

Sóvu firi borði standa
mangar brandar beygar,
sótu firi moyjar tvær,
tær skína sum gullið reyða.

58.

Sóvu firi borði standa
mangar brandar bitrar,
sótu firi moyjar tvær
bæði vænar og vitrar.

59.

Sótu inni moyjar tvær,
klæddar í silki smá,
dýrir drikkir á borði stóðu,
sögur ganga frá.

60.

Sjúrdur tók tann dýra drikk,
hann mundi ei mangan biðja,
stillar sótu moyjar tvær,
teim toktist betst at tiga.

61.

Tað er Sjúrdur Sigmundarson,
hann letur orðum birja:
hví sitið tit so einar her,
tað er um first at spirja.

62.

Tað er Sjúrdur Sigmundarson,
hann mælir firi munni hátt:
hvör ræður firi hesi höll,
og hvær er hann í nátt?

63.

Sváraði Virgar Válintsson:
vit skulum í borgum biggja,
viljið tit ikki aftur svára,
tit skuluð firi brondum liggja.

64.

Sváraði onnur dvörgamoyjin,
öll í gulli skín:
harri ræður firi hesari borg,
er Kvörfinn faðir mín.

65.

Sváraði Sjúrdur Sigmundarson,
hann var ei drongur ræddur:
er tín faðir á skogvi burtur,
ella heima staddur?

66.

Faðir mín er á skogvi burtur,
moyjin tekur at telja,
hvörja nátt við risar berjast,
málm úr homrum mann velja.

67.

Faðir mín er á skogvi burt
við allar sínar sveinar,
hann hvörja nátt við risar
berjist,
hann velur málmin reina.

68.

Tað er Virgar Válintsson,
hann letur so orðini falla:
taka skulum vit moyjar tvær
og flita heim til halla.

69.

Virgar tók tær moyjar tvær,
setur á Skemming fríða,
Sjúrður tók tað betsta svörð,
íð dvörgurinn hevði smíðað.

70.

Sjúrður tók tað betsta svörð,
sum dvörgurinn hevði smíðað,
síðan allar aðrar brandar
stökkir hann af um miðju.

71.

Sjúrður tók tá gull og silvur,
allt tað íð Gráni hár,
skunda teir so síni ferð
af dvörgahöll áfstað.

72.

Ríða teir eftir skóginum fram,
teir spára ei fljótar hestar,
tá skalv bæði leyv og lund,
dægurinn tók at bresta.

73.

Tað lýsir ivir allan skóg,
sólin tekur at branda,
drekar tóku at ýla hátt,
tá íð risar í hallir ganga.

74.

Kvörfinn kemur af skogvi heim
sár so miklan vanda,
opnar sár hann hellisdir
firi sár at standa.

75.

Dvörgurinn gekk í hellið inn,

einki enn hann sigir,
hann sár firi borði liggja
brandar stöktar um miðju.

76.

Illa er vorðið í heimanhöll,
burtur er gull og fæ,
hann lítur uttar í moyjarsál,
men onga sár hann hár.

77.

Dvörgurinn reikar um fríðu höll,
illt er honum at eggja:
nú skál ganga at sterkum stiðja
brandar aftur at sleggja.

78.

Dvörgurinn leyp um hallargolv,
ei er til góðs at bera:
hevndar skulu moyjar tvær
við góðum sœmdum vera.

79.

Dvörgurinn leyp af hellinum út,
illt er skáp at eggja,
kindi eld í steinsmiðju
brandar aftur at sleggja.

80.

Sjúrður og Virgar Valintsson
heim í gærdin fór',
úti sjálvur Hjálprek kongur
firi teimun stóð.

81.

Ver vælkominn Sjúrður
heim af hesi ferð,

tú hevir vundið á heiðinmörk
gull og búgvið svörð.

82.

Hoyr tað frægi Sjúrdur,
siga skalt tú mår:
hváðan er hesin mikli kappi,
íð ferir hær moyjar tvær?

83.

Tað er Sjúrdur Sigmundarson,
hann letur so orðini falla:
hetta er Virgar Válintsson,
Tíðriks kappin hin snjalli.

84.

Hetta er Virgar Válintsson,
íð ferir hær moyjar tvær,
hann hevir verið á heiðinmörk
í hesari ferð við mår.

85.

Tí sváraði Hjálprek kongur,
hann mælir við munni sínum:
Virgar, gakk át borðinum,
tú drekk bæði mjöð og vín.¹

86.

So vør hann áf ferðum móður,
sögur ganga áf,
níggu² nætur í ríkinum
há Hjálprek kongi hann sváv.

87.

Árla vør um morgunin,
sólin skein so víða,

Virgar klæðist firi síni song,
hann listur nú heim at ríða.³

88.

Virgar gongur firi Hjálprek inn,
biður hann dugnað veita:⁴
lana mår skútu frá landi út,
moyjar um sund at flita.⁵

89.

Tí sváraði Hjálprek kongur:
skútu lani eg tår,
ei er ofta Tíðriks kappum
dugnað veitt áf mår.

90.

Tí sváraði Hjálprek kongur:
skútu skalt tú fáa,
at flita ivir Singjarfjörð
dvörgamoyjar báðar.

91.

Hann lát sår áf lunni dræga
eina so gilta skeið,
sigldu ivir um Singjarfjörð
tá hina longu leið.

92.

Vant hann upp síni silkisegl,
gulli vovin við rond,
strikar ei á bunka niður,
firr enn við Selgja land.

93.

Kastar hann sínum akkerum
á so hvítan sand;

¹⁾ Virgar, gakk í höllina inn við dvörgamoyjum tíðum, L.

²⁾ triggjar, L.

³⁾ hann fannar moyjar fríðar, L.

⁴⁾ biður hann dugnað gera, L.

⁵⁾ at færa, L.

firstur steig Virgar Válintsson
sínnum fótum á land.

94.

Firstur steig Virgar Válintsson
sínnum fótum á land,
tók so báðar dvörgamoyjar
og lífti á hvítan sand.

95.

Hann filgdi teim í græna lund,
kallaðist Singjánt há,
hagar flutti hann moyjar tvær,
og lát teim borgir slá.

96.

Virgar lát á Selgjalondum
giltar borgir gera,

setti hær inni moyjar tvær,
tær skuldu silki bera.

97.

Hann setti hær inni moyjar
tvær,
tær skuldu silki verka,
síðan fór Virgar Válintsson
aftur til Tíðriks sterka.

98.

Tá níggju vetur á Brattings-
borg
fíri gull og drósin dýr'
eg kongins merki hævi fært,
tá skuluð tit vænta mín.

Sjúrðar kvæði.

Risin í Holmgörðum.

1.
Eg veit eina rímuna,
íð gjörd er um Virgar sterka,
Tíðriki kongi tjónar hann
af reyðargull ber hann merki.

Viðgangur:
Grani bær gullið af heiði

o. s. v.

2.
Tríggjar eru göturnar,
ein víkur ífrá,
Virgar er riðin á heygin fram,
sum hans faðir¹ lá.

3.
Tríggjar eru göturnar,
ein af heygi víkur,
Virgar er riðin á heygin fram,
sum hans faðir liggur.

4.
Innarlaga í heyginum
ringla gamlar tenn:

hvor er her í heygin komin
at vekja upp deyða menn?

5.
Vakir tú í heyginum,
sæli faðir mín,
hetta er Virgar Válintsson,
fostursonur tín.

6.
Meðan tú ert mín fosturson,
og eg tín faðir betsti,
firr skál rivna dælir og fjöll,
enn eg komi út í heyst.

7.
Vilt tú ekki disjadjolgur
brandin senda mår,
eg skál eld í heygin leggja
og brenna ivir tár.

8.
Vilt tú ekki disjadjolgur
brandin senda út,

¹⁾ ávi, L.

eg skál eld í heygin leggja,
brenna upp tína búð.

9.

Ikki vildi disjadolgur
heygin láta bróta,
báðar hendur um Mimaring treiv,
bàð fosturson sín njóta.

10.

Ikki vildi disjadolgur
heygin láta brenna,
báðar hendur um Mimaring treiv
brandin út at senda.

11.

Her skalt tú háva svörðið tào,
lò bitur á stáli sum steini,
í morgin skalt tú royna tào
í hörðum risa beini.

12.

Sváraði Virgar Válintsson,
sum svörð hevði tikið í hond:
hvær veitst tú mestan heiluvág
vera her í londum?

13.

Tào stendur eitt hús í Holm-
gördum,
tào liggur til risans son,
tào er fullt af heiluvág,
ongum öðrum mun.

14.

Tào stendur eitt hús í Holm-
gördum,

tào liggur til risans merki,
hàr ber lás og likil àt
Vilkus¹ risin sterki.

15.

Tào stendur eitt hús í Holm-
gördum,
hàgar eru frægir² fúsir,
hàr ber lás og likil àt
hin sterki kappi Vilkus.

16.

Hàr bíta eingir brandar á,
ei tær bitru eggjar,
átjan àlin er jarnstongin
til alla risans seggja.

17.

Hàr bíta eingir brandar á,
eg sigi tær af tí sanna,
átjan àlin er jarnstongin
til alla risans manna.

18.

Kvittar tú í Holmgàrðar
á besum sàma heysti,
låt hann ikki eftir sitja
hin snarpa Nornagest.

19.

Låt hann ikki eftir ritja.
hin snarpa Nornagest
og hann Sjúrða Sigmundarson,
tann afrekskappan reysta.

20.

Virgar leyp á gangaran,

¹⁾ Vilks, L.

²⁾ fællir, L.; andre: fællir.

sum hann sjálvur átti,
so reið hann á Sjúrðar fund,
sum fætur bera mátti.

21.

Mitt í miðjum gräsagårði
axlar hann sitt skinn
og so búgvinn gongur hann
í hugar hallir inn.

22.

Og so búgvinn gongur hann
í hugar hallir inn,
sum Hjálprek kongur á borði sat
við monnum hundrað fimm.

23.

Virgar gekk í höllina inn,
sögur ganga frá,
næstur maður Hjálprek kongi
Sjúrður situr hjá.

24.

Virgar gekk í höllina inn,
tagdi ei longur á sinni:
eg veit nogvan heiluvág,
ljótum vær hann at finna.

25.

Tað stendur eitt hús í Holm-
görðum,
tað liggur til risans son,
tað er fullt af heiluvág
og ongum öðrum mun.

26.

Hær bíta eingir brandar á
og ei tær bitru eggjar,

átjan alin er jarnstongin
til alla risans seggja.

27.

Tí mátt tú búgva brandin væl
og girða tín hest við spora,
um tú hevur eitt átjan hundrað,
tú kant honum lítið forða.

28.

Tí mátt tú búgva brandin væl
og girða tín hest við geira,
um tú hevur eitt átjan hundrað,
turvdi tær allvæl fleira.

29.

Virgar stendur á hallargolvi,
mælir firi sær:
nú veitst tú af heiluvág,
Sjúrður, filg nú mæ.

30.

So værd hann Sjúrður
glæður við tær orð,
hann breyt sundir mjöðskál
ivir breiðum borði.

31.

Sjúrður leyp um borðið fram,
er mæ greint ifrá,
uttarlaga á hallargolvi
komst hann fætur á.

32.

Stíga á sínar hestarnar
reystir kappar sáman,
kvitta so í Holmgårðar,
teir hildu sær at gæman.

33.

Ríðu teir áf gærði burt
við so lítið lið:

Virgar og snarpi Nornagestur
Sjúrdur var hin triðji.

34.

Tað var Sjúrdur Sigmundarson,
heim í gærðin fór,
úti Vilkus risans son
firi honum stóð.

35.

Statt væl Vilkus risans son
úti firi mår,
hevir tú nogvan heiluvág
tíl áflops her hjá tår?

36.

Eg havi nogvan heiluvág
tíl áflops her hjá mår,
hvàðan er hin mikla kempa,
Sjúrdur, íð filgir tår?

37.

Hetta mann vera mæðurin,
íð öllum tikir um,
hetta er hann, íð risan vá,
hin sterki Válintsson.

38.

Tað var Vilkus risans son,
tá gjördist hann vreður:
tað var mín hin sæli faðir,
íð lá við Bjertings heygi.

39.

Takk havi tú Sjúrdur,

eg tað ikki vitsti,
nú skál brinja út liðið allt
tí eg var hann, íð missti.

40.

Árla var um morgunin,
tað roðar firi sól,
tá hevði Vilkus risans son
brinjað út hundrad tolv.

41.

Tá hevði Vilkus risans son
brinjað út hundrad tolv,
tríggir reystir kappar teir
ríða teim öllum ímót.

42.

Tríggir reystir kappar teir
ríða teim öllum ímót,
fullu so búkar á jörðina niður,
sum teir varpa grót.

43.

Teir høgga títt, teir líva lítt,
dubblur hanga við stengur,
mædist Virgar Válintsson
í víggi hær hann stendur.

44.

Teir høgga títt, teir líva lítt,
blóðið dreiv í ský,
mædist Virgar Válintsson,
hann víggi stendur í.

45.

Mædist Virgar Válintsson,
var komin í stóra treyt:

hoyr tú snarpi Nornagestur,
flit meg hiðan af breyt.

46.

Tað vār hin snarpi Nornagestur,
brandin undir hann skeyt,
tað gjörði hann á skamri stund,
hann flutti hann burt af breyt.

47.

Virgar liggur undir heyginum,
kendi sār mœði og mein,
tað vār hin ungi Sjúrdur,
hann mátti tá berjast ein.

48.

Sjúrdur tokar í herin fram,
grimmur og vreiður við,
áfleiðis tróð hann risans her,
hann skildi hann sundir í trý.

49.

Sjúrdur tokar í herin fram,
mátturin í honum vex,
áfleiðis tróð hann risans her,
hann skildi hann sundir í sex.

50.

Fram reið Sjúrdur við miklari
reiði,
hann vil ikki undan flýgja,
áfleiðis tróð hann risans her,
hann skildi hann sundir í níggju.

51.

Sjúrdur tokar í herin fram,
öllum tokti undur,

áfleiðis gekk hann risans her
og skildi hann víða sundir.

52.

Virgar leyp undan heyginum,
mœði af honum rann,
tá vār hann til ferðar fúsar,
hann felldi ein merkismann.

53.

So riðu teir kappar tveir
víðan vegin fram,
teir kluvu hvönn um tvörar
herðar,

íð móti teimun rann.

54.

Teir högga títt, teir líva lítt,
teir lótu tá brandar fúka,
nogvir fullu á jörðina niður,
teir tróðu á manna búkar.

55.

Teir högga títt, teir líva lítt,
af bār barna gáman,
Sjúrdur og Vilkus risans son,
tá barst teimun sàman.

56.

Tað vār Sjúrdur Sigmundarson,
sínnum svörði brá,
hann kleyv Vilkus risans son
sundir í luti tvá.

57.

Hann kleyv Vilkus risans son
sundir í luti tvá,

tríggjar voru kempurnar,
sum reystliga lið hans vá'.

58.

So riðu teir frændir tveir
ígjögnum græna lund,
einki gól eftir í Holmgörðum
hvörki heykur ella niðmanns
hund.

59.

Tað var Virgar Válintsson,
hann sváraði Sjúrða and:

tú skalt ráða firi Holmgörðum,
tú vart hann íð vann.

60.

Virgar reið af gærði burt
við sínar gangarar tvá,
síðan hevði Sjúrður ungi
firi Holmgörðum ráð.

61.

Kvæðið havi eg kvæði mítt
væl í góðum tíma,
nú búgvist eg at halda upp,
meg listur ei longur at ríma.

Sjúrdar kvæði.

Risin af Leittrabergi.

1.

Eina veit eg rímuna,
íð inni hevir ligið leingi,
risin liggur á Leittrabergi,
hann talar við sínar dreingir.

Við g.:

Grani bær gullið af heiði

o. s. v.

2.

Risin talar við sínar dreingir,
gott er at tåka til evna:
hvær vitið tår mín fæðirs bæna,
nú listur meg hann at hevna.

3.

Allir drýptu hövðið niður,
eingin tordi at svåra,
uttan frægur Filkusson,
og betra hann hevði tågað.

4.

Hoyr tåð frægi Filkusson,
kant tú svåra mår and,
snarlīga skalt tú vísa mår
mín fæðirs bænamann.

5.

Svåraði frægi Filkusson,
í firsta orði tá:
um enn eg sigi tín fæðirs bæna,
tú vinnur hær einki á.

6.

Hoyr tåð frægi Filkusson,
sig mår satt í frá:
hvussu vår hann navni nevndur,
íð mín fæðir vá?

7.

Tåð mann vera kappin tann,
íð öllum tikir mun,
so er hann af navni nevndur:
Sjúrdur Sigmundarson.

8.

Tí svåraði risin,
hann lår síni orð so snúgva:
sig mår frægi Filkusson,
hvær mann Sjúrdur búgva?

9.

Svåraði frægi Filkusson,
hann heldur à búnum brandi:

hann býr sár í Holmgörðum
í Noregis landi.

10.

Hann hevir mangan risan dripið
firi sítt hvassa svörð,
kemur tú firi Holmgårðar
tílfka rákar tú ferð.

11.

Ivri dró át risanum,
hann letur áf reiði renna:
firi tú spottar og happar meg,
tú skalt á báli brenna.

12.

Um enn tú letur meg steikja,
um enn tú letur meg brenna,
Sjúrdur verður ei tín fangi,
tæð fært tú at kenna.

13.

Risin gekk sár hæðan hurt,
frá mann frættast víða,
so fór haun í smiðjuna
sár eina jarnstong at smíða.

14.

Risin fór í smiðjuna
við teirri somu ferð,
síðan lát hann gera sár
bæði skjöld og svörð.

15.

Risin smíðar stongina,
íð væn vár á at líta,
átjan álin er hon long,
hon skein sum silvurið hvíta.

16.

So letur hann risin.
síni skipini gera,
allar letur hann streingirnar
áf reyðargulli vera.

17.

So letur hann risin
síni skipini búgva,
allar letur hann streingirnar
áf reyðargulli snúgva.

18.

Risin gekk til strandar oman,
fræknur í huga full,
hann letur læða í bæði borð
tjúgu tunnur gull.

19.

Risin gekk til strandar oman,
hann bjóst ei við frið:
Tórir áf Strond og Torkil áf
Grund,
teir fóru honum við.

20.

Risin gekk til strandar oman,
so er greint firi mår,
hann stígur so fast á stóran
knörr,
at stokkurin gekk í kæv.

21.

Vindur hann upp síni silkisegl,
so er greint firi mår,
hann stríkar ei á bunka niður
firr enn við Holmgårð.

22.

Smáladrongur í líðini situr,
goymir át smálu og geit,
hann sár skip eftir havi koma,
íð havnir vilja leita.

23.

Allar rekur hann smálurnar
sáman á grónan völl,
síðan axlar hann kápu blá,
hann gongur í Sjúrdar höll.

24.

Síðan axlar hann kápu blá,
hann gongur í Sjúrdar höll:
eg eri mår í einum luti
vísari enn tår eruð öll.

25.

Eg eri mår í einum luti
vísari enn tår eruð öll,
eg siggi skip eftir havi koma,
seglini hvít sum mjöll.

26.

Sært tú skip eftir havi koma,
seglini hvít sum lín,
vera mann risin af Leittrabergi
at hevna fæðir sín.

27.

Tí sværaði smálasveinur,
firi breiðaborði stóð;
tokti mår sum grimmur risi
fram eftir bunka fór.

28.

Sværaði Sjúrdur Sigmundarson,

hann orðið gáv væl í geyma:
undarligt hevir firi mår borist
hesa nátt í dreymar.

29.

Tað er Sjúrdur Sigmundarson,
hann sigir sín dreyms so brátt:
undarligt hevir firi mår borist
alla hesa nátt.

30.

Meg droymdi, at Gràni
úti sæðlaður stóð,
meg droymdi, at firi honum
rann so mikið blóð.

31.

Meg droymdi, at firi honum
rann so mikil droyri,
meg droymdi, at skjöldurin
hann seng firi mínum oyrum.

32.

Meg droymdi, at spjótið
tað fell frá mínum beltí,
meg droymdi, mitt góða svörð
á blonkum hjálmum gellti.

33.

Meg droymdi, at skjöldurin
í míni hendi var,
meg droymdi, mitt góða svörð
ígjögnum risar skår.

34.

Làta teir síni akker falla
á so hvítan sand,

firstur er risin af Leittrabergi
sínum fótum á landi.

35.

Firstur er risin af Leittrabergi
sínum fótum á landi,
og hin frægi Filkússon
undir hans hægri hond.

36.

Sjúrður talar við sínar menn,
hann mælir af öllum góðum: ¹
nú skál ein til strandar ríða
risanum frið at bjóða.

37.

Sig. Sjúrður býður teim öllum
heim

gláðir firi uttan ekka,
sitja ivir breiðaborði
tann brúna mjöð at drekka.

38.

Sjúrður býður teim öllum heim
meiri monnum og minni,
um teir vilja halda frið
og ongar neisur vinna.

39.

Um teir vilja halda frið
og ongar neisur vinna,
menn verður tæð nákað vanbo-
ðið, ²
so mæli eg um minna.

40.

Risin og allir hans reystu menn
ganga á hvítum sandi,
nú er hann Sjúrðar sendisvein
ríðin niður til strandar.

41.

Sjúrður býður tikkum öllum heim
gláðir firi uttan ekka,
at sitja ivir breiðaborði
tann brúna mjöð at drekka.

42.

Sjúrður býður tikkum öllum heim
meiri monnum og minni,
um tær viljið halda frið
og ongar neisur vinna.

43.

Um tær viljið halda frið
og ongar neisur vinna,
men verður tæð nákað vanboðið,
so mælir hann um minna.

44.

Risin gongur frá ströndum niðan
við öllum sínum liði,
tekur hann Sjúrðar sendisvein,
bítur hann af um miðju.

45.

Bítur hann um miðju af,
sum sögur ganga frá,

¹) Sjúrður stendur í glasglugga, kann vel randi ríða, *L.*

²) verður os nákað óljóð gjört, *L.*

Sjúrður stendur í Holmgörðum,¹
 so gjölla hann tað sá.²

46.

Sjúrður biður sína menn
 girða seg við svörð:
 tað siggi eg á risanum,
 at nú er illt á ferð.

47.

Sjúrður biður sína menn
 klæðast í brinjur hjartar,
 standa nú so menniliga,
 og ei háva kálvahjarta.

48.

Sjúrður biður sína menn
 klæðast í brinjur góðar,
 ekki ottast risans her,
 tó at hann sýnist stóru.

49.

Sjúrður bindur sítt hjálmaband,
 Gestur stóð honum næst,
 onga tíð á ævini
 hant hann tað so fast.

50.

Uppi í miðjum gràsagårði
 axlar hann sítt skinn
 og so búgvin gongur hann
 í hugar hallir inn.

51.

Og so búgvin gongur hann

í hugar hallir inn,
 sum Sjúrður ivir borði sàt
 við monnum hundrað fimm.

52.

Risin gongur frá ströndum niðan,
 ið gull bær sàr á kinn,
 setti sínar menn í borgargårði,
 sjálvur gekk hann inn.

53.

Tað vør risin af Leittrabergi,
 hann inn í höllina gekk,
 Sjúrður situr í hásæti,
 hann imsar litir fekk.

54.

Tað vør risin af Leittrabergi,
 hann gekk í höllina inn,
 allir sita Sjúrðar menn,
 teir bliknaðu undir kinn.

55.

Ver vælkominn, risin,
 higar nú til mín,
 drekk nú hvàt tår betur líkar
 mjöðin ella vín.

56.

Lítið er mår um mjöðin tín
 allvæl minni um vín,
 eg havi ongar bétur tikið
 eftir faðir mín.

1) Sjúrður stóð í glásglugga, L.

2) Disse ti vers gentages 2 gange i optegnelsen fra Sanda, idet denne lader Sigurd skikke 3 sendebende til risen, hvilket det går aldeles som den første.

57.

Sværaði Sjúrdur Sigmundarson,
tað fell so væl í lág:
hevir tú ongar bætur fingið,
ongar fært tú í dàg.

58.

Risin tá til orða tekur,
mælir so firi sàr:
eg vil ongar bætur hàva
uttan høvdið àf tàr.

59.

Risin gongur àt breiðum borði,
reiðjar nevan hátt,
Sjúrdur situr í hásæti,
hann bàr seg undan brátt.

60.

Risin gongur àt breiðum borði,
illsku ætlar at prøva,
knýtir nevan àf miklum alvi
Sjúrða á nàsar at geva.

61.

Tekur hann hendur um Sjúrðar
háls,
hann eftir hári at dràga,
ikki vikaðist kappin reyti,
heldur enn í bergi stæði.

62.

Sjúrdur so til orða tekur:
her elvist ein undarligur siður,
tað hevir eingin roynt uttan tú
meg eftir hári drigið.

63.

Ivri dró àt kappanum,
hann sínum borði skeyt,
allur tann hin brúni mjöður
á hallargolvið fleyt.

64.

Sjúrdur leyp úr hásæti,
er mår ei á tí hól,
bæði borð og borðstólar,
tað ferdi hann fram á golv.

65.

Sjúrdur brá sínum bitra brandi,
eg geri tað ei at loyna,
ætlaði risanum bānasár,
odd í hjálmin at royna.

66.

Sjúrdur brá sínum bitra brandi,
sum sögur ganga frá,
oddurin kom í silvurbjálka,
ei beit stálið á.

67.

Teir högga títt, teir líva lítt,
allt firi uttan sút,
øvigan bardi hann risan tá
àf hegum borgum út.

68.

Teir högga títt, leir líva lítt,
bràka tók í höll,
øvigan bardi hann risan tá
út á grēnan vøll.

69.

Allir sita Sjúrðar menn,

girdir teir voru við svörð,
vitstu ekki hvær teir voru
í himli ella á jörð.

70.

Tá ið eg fór áf Leittrabergi,
bjóst eg ei við frið,
Sjúrður, kom áf höllini út,
brinja nú allt títt lið.

71.

Árla vør um morgunin,
sólin roðar í fjöll,
tá hevði Sjúrður Sigmundarson
brinjað út hundrað öll.

72.

Tá hevði Sjúrður Sigmundarson
brinjað út hundrað öll,
leggja teir sínar bardagar
skamt frá Sjúrðar höll.

73.

Filkus ríður í herin fram,
hann roynir góðar gripir,
hann fellir niður Sjúrðar menn
tíggju firi hvörji sipun.

74.

Risin reiðjar jarnstongina,
hon vør ei mjúk at strúka,
hvörjum hon metir áf Sjúrðar
monnum,
hövur áf herðum fúka.

75.

So ríður frægur Filkússon
viðan vegin fram,

hann klývur hvönn um tvörar
herðar,
ið móti honum rann.

76.

Hann klývur hvönn um tvörar
herðar,
sum sögur ganga frá,
Sjúrður stendur í Holmgörðum,
so gjölla hann tæð sá.

77.

Sjúrður sjálvur talar tá
við snarpan Nornagest:
sæðla mæð nú Græna
mín góða gangarahest.

78.

Sjúrður ríður í herin fram
við fullgóðum móti,
hvörjum hann mætti áf risans
monnum,
tá hevði hann hövur á spjóti.

79.

Sjúrður ríður í herin fram,
áf bær barnagæman,
metir honum frægur Filkússon
tá bær báðum sáman.

80.

Metir honum frægi Filkússon,
ogvuligur at líta,
hann vør allur í jarni klæddur,
einki svörð kann bíta.

81.

Teir høgga títt, teir liva lítt,

ei vār barnagāman,
eldur reykr úr svörðunum,
tā ið eggjar bōru sāmān.

82.

Teir ríða sāmān á grēnum vōlli,
hvōrgum mundi bella,
hoyrast mátti langa leið,
hvussu svörð á brinjum gella.

83.

Sjúrður brá sínum brandi á loft,
hann högg til so fast,
heysurin á Filkusini
firi innan hjálmin brast.

84.

Ogvuligt vār at líta á,
tā ið Sjúrður spenti við kolva,
klývur nú frāgan Filkússon
búkin niður í nalva.

85.

Tāð vār Sjúrður Sigmundarson,
hann seg tilbāka sá,
allt vār fallið liðið hans,
tāð livdu ganska fá.

86.

Tāð vār Sjúrður Sigmundarson,
á Grāna aftur vendi,
ogvuliga við miklari reiði
hann fram í herin rendi.

87.

Sjúrður ríður í herin fram,
hann vār ei mjúkur at strúka,

hvōrjum hann mētir āf risans
monnum,
hōvur āf herðum fúka.

88.

Sjúrður ríður í herin fram,
ōllum tokti undur,
āf lāgi gekk hann risans her,
hann trongdi hann víða sundir.

89.

Sjúrður ríður í herin fram,
mátturin í honum vex,
āf lāgi gekk hann risans her,
hann trongdi hann sundir í sex.

90.

Sjúrður ríður í herin fram,
ei vār barnagāman,
mētir honum risin āf Leittra-
bergi,
tā bār báðum sāmān.

91.

Risin reiðjar jarnstongini,
tāð vār allt so fast,
Grāni kundi at skāka væl,
hann missti firsta kast.

92.

Risin reiðjar jarnstongini,
kundi væl tā list,
Grāni kundi at skāka væl,
tāð annað slāg hann missti.

93.

Risin reiðjar jarnstongini
ogvuliga fast,

stongin kom í jörðina niður,
í triggjar lutir brast.

94.

Tað var risin af Leittrabergi,
tá firraði hann sínum lívi,
fimmtan fagnar í hvört lop
háðan og aftur á skipið.

95.

Tað var risin af Leittrabergi,
hann leyp eftir grönari jörð
aftur á sítt góða skip
at sækja skjöld og svörð.

96.

Hoyr tað Sjúrdur Sigmundarson,
kant tú væl at ríða,
nú skalt tú koma firi hann,
íð teg skál læra at stríða.

97.

Teir högga títt, teir líva lítt,
ei bóru barna gáman,
eldur reyk af svörðunum,
tá íð eggjar bóru sàman.

98.

Teir ríða sàman á grönnum völli,
dvörgamál singur í fjöllum,
betra var nú inni at liggja
enn berjast móti tröllum.

99.

Teir högga títt, teir líva lítt
fast af miklum móði,
tá var Sjúrdur illa staddur,
Gràni sveittar blóð.

100.

Tað var hin snarpi Nornagestur,
hann vil ei undan flýja,
setur hann upp á Sjúrdar hövur
tvinnar hjálmar nýjar.

101.

Risin geurvur höggini tung,
mangt mann honum tálma,
klývur niður af Sjúrdar hövdi
tvinnar giltar hjálmar.

102.

Tað var hin snarpi Nornagestur
vil ekki undan flýja,
setur aftur á Sjúrdar hövur
trinnar hjálmar nýjar.

103.

Risin geurvur höggini tung,
mangt mann honum tálma
klývur niður af Sjúrdar hövdi
trinnar giltar hjálmar.

104.

Sjúrdur bindur upp hjálmín
tann,

íð skín sum gullið reyða,
tann hann fekk af dvörgamoyinni
eftir tann Dagmars deyða.

105.

Tann hann fekk af dvörgamoyinni
eftir tann Dagmars deyða.
leingi hevði ligið á kistubotni,
settur við ringar reyðar.

106.

Gestur so til orða tekur,
kinnar ber hann so baldar:
högg nú Sjúrdur Sigmundarson,
nú munnu hjálmar halda.

107.

Gestur hann stóð honum næst,
ogvuligur at líta:
högg nú Sjúrdur Sigmundarson,
nú mann einki bíta.

108.

Teir högga títt, teir líva lítt,
teir troða jörð til kálva,
dvörgamál seng í hvörjum
hamri,
vörildin tók at skelva.

109.

Einki kann Sjúrdur annað gera,
enn verjast við henda púka;
nú má tåka upp listir tær,
íð eg havi sjaldan brúkað.

110.

Tað var Sjúrdur Sigmundarson,
hann kundi væl tà list,
snarliga vendi hann Gràna burt
til at ríða dist.

111.

Tað var Sjúrdur Sigmundarson,
Gràna burtur vendi,
ogvuligur við miklari reiði
aftur mót risanum rendi.

112.

Sjúrdur reið tann firsta dist,
stakk hann inn àt beini,
tåd bítur ei svörð á heysi hans
heldur enn knívur á hörðum
steini.

113.

Sjúrdur reið tá annan dist,
stakk hann inn àt hjarta,
eitrið dreiv til himna hátt,
tå sortnaði sólin bjarta.

114.

Sjúrdur reið tann triðja dist,
öllum tokti undur,
klývur nú risan af Leittrabergi
af í knijum sundir.

115.

Klývur nú risan af Leittrabergi
sundir í luti tvá:
ligg nú deyður á grønum vølli
Filkusi íhjå.

116.

Sjúrdur vendi Gràna aftur
bæði við gleði og gleim,
eg svörji tann eið á mína trú,
hann reið til hallar heim.

117.

Sjúrdur gongur í höllina inn,
glåður firi uttan ekka,
tålar hann nú til Nornagest,
biður hann skeinkja drekka.

118.

Tá ið hann hevði drukkið
alla sína list,
gramdi hann seg um Gràna
sin góða gangara hest.

119.

Sjúrður gongur til strandar
oman,
freknur í huga full,
hær fekk hann á risans skipi
tjúgu tunnur gull.

120.

Eg kann ikki kvæða longur
enn sagt er í hesum tátti,
Sjúrður setist í stólin tann,
ið hann sjálvur átti.

121.

Eg kann ikki kvæða longur,
enn søgur ganga frá,
Sjúrður ræður firi Holmgörðum
líka enn sum áður.

Sjúrðar kvæði.

Ragnarlikkja.

1.

Kristin heitir Viljorms sístir,
henni komist barn á hond,
fæddist ikki frægari
í öllum suðurlondum.

Niðurlæg.

Sótu tey sitskin tvey
við tà grønu lund,
sum fagurt tjald neig uttan við
Oyrasund.

2.

Fæddist ikki frægari
í öllum suðurlondum,
ei stendst bróður festnarband,
vandi er komin á hond.

3.

Hoyr tú Viljormur bróðir mín,
eg beri um teg trá,
hví fert tú ikki um londini
tår javngott vív at fá?

4.

Viljormur so til orða tekur
førsta orðið tá:

veitst tú nákra víka frá.
sum mår er sámi at fá?

5.

Tað er so mong í vorum landi
konga dottir og jalla,
girnast tà, íð annar eigir,
tåd mann lukkast valla.

6.

Hvår veitst tú í hesum landi
so vælborið vív,
íð mår er sámi at sova hjá
um eina aftantíð?

7.

Hvår veitst tú í hesum landi
so vælborið sprund,
íð mår er sámi at sova hjá
um eina aftanstund?

8.

Hoyr tåd Viljormur bróðir mín,
um enn tåd líkar tår illa,
tåd er so mangt eitt góðs manns
barn,
íð ikki vil vera tín fridla.

9.

Girtlands kongur dottur eigir
væna og so vísa,
kundi tú hana til ektar fá,
tú kundi títt lív væl prisa.

10.

Girtlands kongur dottur eigir
háva hana menn á orði,
henni er stóllur af gulligjörður
framman at kongins borði.

11.

Girtlands kongur dottur eigir
væna og so mæta,
einans er hon arvingi
til góðs og lond at gæta.

12.

Hon ber ekki bleika brá
undir sínum gula hári
heldur enn hin fagraða sum-
marsól,
íð fágurt skín um várið.

13.

Er hon so væn og tekkilig
sum tú sigir frá
hagar skál eg streingja
mínum þonarorðum á.

14.

Hagar skál eg streingja
mínum þonarorðum á,
biðja dottur Girtlands kongs,
tæð standist hvæt af íð má.

15.

So letur hann Viljormur
síni skipini gera,
allar letur hann streingirnar
af reyðargulli vera.

16.

Bræddir voru brandar,
skorin var hvör stokk,
stavn og stýri af reyðargulli,
so var segl í topp.

17.

Vindur hann upp síni silkisegl,
gul við vovin rand,
strikar ei á bunka niður
firr enn við Girtland.

18.

Hegar íð teirra snekkja
kendi fágurt land,
læt hann síni akker falla
á so hvítan sand.

19.

Læt hann síni akker falla
á so hvítan sand,
firstur stígur Viljormur
sínum fótum á land.

20.

Firstur stígur Viljormur
sínum fótum á land,
sló so sínar tjaldbúðir
skamt frá sjóvarstrand.

1) hagar streingi eg heiti mitt, *Sunnbo.*

21.

Ganga teir frá ströndum niðan,
ríkir menn og reystir,
lunnar brustu og jörðin skalv,
teir settu knörr í neystið.¹

22.

Úti í miðjum gräsgræði
axlar hann sítt skinn,
og so búgvin gongur hann
í hugar hallir inn.

23.

Og so búgvin gongur hann
í hugar hallir inn,
sum Girtlands kongur firi borði
sát

við monnum hundrað fimm.

24.

Viljormur gekk í höllina inn,
í forðum vár sá siður,
hann hevir nú allt í einum orði,
heilsar og hann biður.

25.

Viljormur stendur á hallargolvi,
ber upp kvæðu sína:
sit væl reysti Girtlands kongur,
tú gev mår dottur tína.

26.

Leingi sát hann Viljormur,

hugsaði um tey ráð,
hvussu hann skuldi Viljormi
eitt hánligt andsvår fá.

27.

Tað er ekki tann rennari
sunnan úr Lokanslund,
íð ekki kemur til Girtlanda
til at biðja sår sprund.

28.

Tað er ekki tann rennari
og ei tann rennara son,
íð ekki kemur til Girtlanda
til at biðja sår konu.²

29.

Upp steig reystur Viljormur,
sló úr sínum gamni:
hesin sàmi rennari
tikist vera tín javni.

30.

Kongurin leyp um um borðið
fram
við sín fima fót,
sló so stong firi hallardir,
at eingin náddi út.

31.

Tað gjörði reysti Viljormur,
tað vár mest af trega,

¹) Viljormur gongur frá ströndum niðan, vár í skröðum klæddur, gullreyðan hjalm á hövdi bær, hann vár firi öngum ræddur, *Sunnbø*.

²) *Ísif. 27 og 28 har den anden optegn.* : 1) Sá kemur rennari eystan úr Lokasoy, higar kemur til Girtlanda at biðja sår moy. 2) Sá kemur rennari eystan úr Lokas-ríki, higar kemur til Girtlanda og tikist vera mín líki.

55.

Hann fór sár á heiðin lond
at samla sàman djór
àf teim átjan Blálondum,
sum eingin skín á sól.

56.

Hàr kom mangur mǫður sàman
undir kongins hond,
hàr komu teir Jaktnir¹ tolv
niðan frá Lurkustrond.

57.

Hàr kom mangur mǫður sàman,
so kvæði eg til enda,
hàr kom Tórrur úr Tröllabotnum,
bær hǫmar og tong í hendi.

58.

Hàr kom mangur mǫður sàman,
so eg tǫð nú lúki,
hàr kom kongins systurson,
bær átta hövur á búki.

59.

Ragnarlikkja firi kongi stendur,
heldur um svörðid langa:
hann skál eingin koma í dæg,
íð ekki skál aftur ganga.

60.

Ragnarlikkja firi kongi stendur,
heldur um svörðsins enda:

sá kemur eingin higar í dæg,
íð ekki skál aftur venda.

61.

Árla vǫr um morgunin,
tǫð roðar firi sól,
tá hevði reysti Girtlands kongur
brinjað út hundrað tolv.

62.

Brandur tokar í herin fram
bæði àf grimd og reiði,
mœtti honum vondur Ragnar-
likkja,

hann vendi aftur úr teirri.

63.

Ragnarlikkja firi kongi stendur,
heldur um svörðid langa:
sá kemur eingin higar í dæg,
íð ekki skál aftur ganga.

64.

Virgar tokar í herin fram
bæði àf grimd og reiði,
mœtti honum vondur Ragnar-
likkja,

hann vendi aftur úr teirri.

65.

Mælti tá Sjúrdur Sigmundarson,
stóð hǫr skamt ífrá:
betra hövðum vǫr heima sitið,
vǫr fingum ei kongin at sjá.²

¹) Djaknir, *Sunnbø*.

²) 62 — 65 er lagel efter opt. fra *Sunnbø*.

66.

Tað vār hin snarpi Nornagestur,
hann ei vildi undan flýja,
setur niður á Sjúrdar hövur
trinnar hjálmar nýjar.

67.

Sjúrdur tokar í herin fram
bæði af illsku og reiði,
mætti honum vondur Ragnar-
likkja
hann vendi aftur úr teirri.

68.

Tað vār vondur Ragnarlikkja,
fátt mundi honum tálma,
klývur niður af Sjúrdar hövdi
trinnar giltar hjálmar.

69.

Tað vār hin snarpi Nornagestur,
hann vildi ei undan flýja,
enn setur hann á Sjúrdar hövur
sex giltar hjálmar nýjar.

70.

Sjúrdur ríður í herin fram
bæði af illsku og reiði,
mætti honum vondur Ragnar-
likkja,
hann vendi aftur úr teirri.

71.

Tað vār vondur Ragnarlikkja,
fátt mundi honum tálma,
klývur niður af Sjúrdar hövdi
sex forgiltar hjálmar.

72.

Tað vār hin snarpi Nornagestur,
hann vildi ei undan flýja,
enn setur hann á Sjúrdar hövur
níggu hjálmar nýjar.

73.

Sjúrdur ríður í herin fram,
tikist í tí tattur,
eg svörji tann eið á mína trú,
nú vendi hann ekki aftur.

74.

Teir' høgga títt, teir líva lítt,
troða jörð til kálva,
dvörgamál seng í hvörjum
hamri,
vörildin toktist skelva.

75.

Gestur ríður í herin fram,
hann vildi tað útinna,
spreiddi sundir Girtlandsher,
tekur lið at tinna.

76.

Tað vār Brandur Víðferi,
ríður á grænan völl,
hjó af hövdini sex og sjeý,
tey fuku mót kongins höll.

77.

Tað vār Brandur Víðferi,
hann reið í herin fram,
hjó af hövdini sex og sjeý
og felldi ein merkismann.

78.

Sjúrður gáv so vont eitt högg,
öllum tokti undur,
hjó so vondan Ragnarlikkju
í miðjum kníjum sundir.

79.

Tað vār vondur Ragnarlikkja,
låt ekki á sår finna,
stubbornar setti hann niður í
jörð
og bardist ekki minna.

80.

Tað segði mårso mangur maður,
at eg bår hövðið hægri,
nú má eg á stubbum ganga,
nú er eg ein mun lægri.

81.

Teir högga títt, teir líva lítt,
ei vār barna gáman,
so hvört stikki af hann höggur,
so hvört rennur tað sàman.

82.

Sváraði snarpi Nornagestur,
stóð hār skamt ífrá:
tú fært ekki dripið hann,
fært tú ei onnur ráð.

83.

Högga títt, teir líva lítt,
klúgva tað stálið reina,
hann rissti kross í stubbornar,
tá stökk af í beini.

84.

Blóð sprakk undan naglarót,
tá ið Sjúrður spenti alva,
hann kleyvagnars gilta hjám
og búkin niður í nalva,¹

85.

Tað vār hin snarpi Nornagestur,
låt ekki ráðini tróta,
ogvuliga ríður afstæð
herin sundir at bróta.

86.

Fram kom Tórus af Tröllabotni
við hamri í hondum vá,
tað vār hin snarpi Nornagestur,
hjó hans hövur frá.

87.

Virgar ríður í herin fram
við Mimaring í hond,
so vá hann teir Jaktir tolv
niðan frá Lurkastrond.

88.

So reið Hergeir Viljormsson
viðan vegin fram,
klývur hvönn um tvörar herðar,
ið móti honum rann.

89.

Klývur hvönn um tvörar herðar,
ið móti honum rann,
eftir stóð tá Girtlands kongur
við sín triðja mann.

¹⁾ 81 — 84 eftir opt. fra Sunnðs.

90.

Tað vār Girtlands kongurin,
kreyp undir borgarlið:
mín kæri Hergeir,
tú gev mār nú grið.

91.

Slíkan skalt tú griðin
áf mār nú fá,
sum tú lát mín sæla fæðir
við sínum lívi ná.

92.

Tað vār Hergeir Viljormsson,
sínnum svörði brá,
síðan kleyv hann Girtlands kong
sundir í luti tvá.

93.

Síðan kleyv hann Girtlands kong
sundir í luti tvá,
báðar hansara sveinarnar
legði hann honum hjá.

94.

Teir lögðu niður á Girtlandi
allt valdra manna lið,
tóku bæði skart og skreyt,
riðu so heim við frið.

95.

So riðu teir frændirnir
ígjögnum græna lund.
hvörki gól tá eftir teim
heykur ella hundur.

Lokka táttur.

1.

Risin og bondin leikaðu leik,
risin vann og bondin veik.

Stev.

Hvæt skál mår harpan undir
mína hond,
vil ikki frægur filgja mår á
onnur lond.

2.

Eg havi lúkað treytir mín',
nú vil eg fáa sonin tín.

3.

Eg vil háva sonin frá tår,
uttan tú goymir hann firi mår.

4.

Bondin heitir á sveinar tvá:
biðjið Óðin firi meg inngá.

5.

Heitið á Óðin Æsakong,
tá mann goymslan gerast long.

6.

Eg vildi, mín Óðin væri til,
vita hvussu goymslan ganga vil.

7.

Áður enn teir hövdu háltálal
orð,

tá vør Óðin inn firi borð.

8.

Hoyr tú Óðin, eg tæli til tín,
tú skalt goyma sonin mín.

9.

Óðin fór við sveini út,
brúður og bondi bóru sút.

10.

Óðin biður vaxa brátt,
àkurin upp á eini nátt.

11.

Óðin biður vera svein
mitt í àkri axið eitt.

12.

Mitt í àkri axið eitt,
mitt í axi biggkorn eitt.

13.

Ver hærí við onga pínu,
tá ið eg kalli, kom til mín.

14.

Ver hærí við onga sût,
tá íð eg kalli, kom her út.

15.

Risin hevir hjarta hart sum
horn,
ripar nú fangið fullt við korn.

16.

Ripar nú korn í fang á sår,
og bitran brand í hendi bår.

17.

Og bitran brand í hendi bår,
hann ætlar at høgga sveinin hår.

18.

Tá vår sveini komin til sût,
biggkorn kreypp úr neva út.

19.

Tá vår sveini komin til pína,
Óðin kallar hann til sín.

20.

Óðin fór við sveini heim,
bondi og brúður fagna teim.

21.

Her er hin ungi alvi tín,
nú er uppi goymsla mín.

22.

Bondin heitir á sveina tvá:
biðjið Høinir firi meg inngá.

23.

Eg vildi, mín Høinir væri til,
vita, hvussu goymslan ganga vil.

24.

Áður enn teir hövdu hálvtalað
orð,

tá vår Høinir inn firi borð.

25.

Hoyr tú Høinir, eg tæli til tín,
tú skalt goyma sonin mín.

26.

Høinir fór við sveini út,
brúður og bondi bóru sût.

27.

Høinir gongur á grøenari grund,
svàinir sjey teir flugu um sund.

28.

Firi eystan flugu svàinir tveir,
niður hjá Høinir settust teir.

29.

Høinir biður nú vera svein
mitt í knokki fjöður ein'.

30.

Ver hærí við onga pínu,
tá íð eg kalli, kom til mín.

31.

Ver hærí við onga sût,
tá íð eg kalli, kom her út.

32.

Skrýmsliloypur á grøenari grund,
svàinir sjey teir flugu um sund.

33.

Risin fell tá á sítt knæ,
tann fremsta svàinin fekk hann
hår.

34.

Tann fremsta svánin hann áf
beit

hálsin niður í herðar sleit.

35.

Tá vār sveini komin til sút,
fjöður smeyg áf kjafti út.

36.

Tá vār sveini komin til pína,
Hönir kallaði hann til sín.

37.

Hönir fór við sveini heim,
brúður og bondi fagna teim.

38.

Her er hin ungi alvi tín,
nú er uppi goymsla mín.

39.

Bondin heitir á sveinar tvá:
biðjið Lokka firi meg inngá.

40.

Eg vildi mín Lokki væri til,
vita, hvussu goymslanganga vil.

41.

Áður enn teir hövdu hálválað
orð,

tá vār Lokki inn firi borð.¹

42.

Tú veitst einki áf mínari neyð,
Skrýmsli ætlar mín sonar deyð.

43.

Hoyr tú Lokki, eg táli til tín,
tú skalt goyma sonin mín.

44.

Goym hann væl, so sum tú
kant,

låt ikki Skrýmsli fáa hann.

45.

Skál eg goyma sonin tín.
tá mást tú lúka treytir mín'.

46.

Tú skalt lāta neystið gera,
meðan eg mann burtur vera.

47.

Viðan glugga sker tú á,
jarnkelvi legg tú hār íbjá.

48.

Lokki fór við sveini út,
brúður og bondi bóru sút.

49.

Lokki gongur eftir sandi,
sum skútan fleyt firi landi.

50.

Lokki rør á igsta¹ klakk,
so er í fornum frøði sagt.

51.

Lokki hevur ei fleiri orð,
ongul og stein hann varpar firi
borð.

¹) igsta *f.* itsta; *opt. fra Sanda Aar*: rør nu digst a klakk.

52.

Ongul og steinur við grunninn vóð,
snarliga higgin hann flundru
dró.

53.

Dregur hann eina, dregur hann
tvá,
hin triðja hon var svört at sjá.

54.

Lokki biður nú vera svein
mitt í rogni kornið eitt.

55.

Ver hári við onga pínu,
tá íð eg kalli, kom til mín.

56.

Ver hári við onga sút,
tá íð eg kalli, kom her ¹ út.

57.

Lokki rær nú aftur at landi,
risin stendur firi honum á sandi.

58.

Risin mælti so orðum brátt:
Lokki, hvær hevur tú verið í
nátt?

59.

Lítla mann eg hava ró,
flakkað og farið um allan sjó.

60.

Risin oman sín jarnnakka
skjýtur,
Lokki rópar, at illa ² brýtur.

61.

Lokki talar so firi sær:
risin, lát meg fylgja tær.

62.

Risin tók sær stýri í hand,
Lokki rær nú út frá land.

63.

Lokki rær við langa leið,
ikki vil jarnnakkinn ganga úr stað.

64.

Lokki svör við sína trú;
eg kann betur at stýra enn tú.

65.

Risin setist ³ til árar at ró,
jarnnakkinn fleyg ⁴ um allan sjó.

66.

Risin rær við langan favn,
næstum Lokka aftur í stav.

67.

Risin rær nú á itsta klakk,
so er í fornum fræði sagt.

68.

Risin hevur ei fleiri orð,
ongul og stein hann varpar firi
borð.

1) ta. *Sando*.

2) hann (s: sven) *L*.

3) sál. opt. fra *Sando*; *Lyngby* har sekk, *hvilket vist er en misforståelse*.

4) sál. *S*; fleyt, *L*.

69.

Ongul og steinur við grunn
veður,
snarlíga híggin hann flundru
dregur.

70.

Dregur hann eina, dregur hann
tvá,
hin triðja hon var svört at sjá.

71.

Lokki svör á sína list:
risin, gev mér henda fisk.

72.

Risin svaraði og segði nei:
nei, mín Lokki, tu færst hann ei.

73.

Hann setti fisk millum kníja
á sár,
taldi hvört korn, í rogni var.

74.

Taldi hvört korn í rogni var,
hann ætlaði fanga sveinin hær.

75.

Tá var sveini komin til súta,
kornið kreypt úr neva út.

76.

Tá var sveini komin til pína,
Lokki kallar hann til sín.

77.

Set teg niður firi aftan meg,
lát ekki risan siggja teg.

78.

Tú mást leypa so lattur á land,
íkkí merkja spor í sand.

79.

Risin rær nú aftur til land,
beint ímóti hvítan sand.¹

80.

Risin rær at landi tá,
Lokki snýr jarnnakka frá.

81.

Risin skjýtur afturstavn á land,
sveinur loypur so lattur á land.

82.

Risin sár seg upp á land,
sveinur stendur firi honum á
sand.

83.

Sveinur leyp so lattur á land,
íkkí merkti spor í sand.

84.

Risin leyp so tungur á land
upp til kníja niður í sand.

85.

Sveinur leyp sum hann kundi
betst,

leyp ígjögnum fæðirs neyst.

86.

Hann leyp ígjögnum fæðirs neyst,
risin eftir við fullgott treyst.

¹⁾ bondin star firi honum á sand, Sande.

87.

Risin stóð í glugga fastur,
jarnkelvið í heysi brast.

88.

Lokki vār tá ikki seinur,
hjó af risanum annað beinið.

89.

Risin heldur át tí gáman,
sárið græddi snart til sáman.

90.

Lokki vār tá ikki seinur,
hjó af risanum hit annað beinið.

91.

Hjó af honum hit annað bein,
kastaði millum stokk og stein.

92.

Sveinur higgur á við gáman,
hvussu risin leyp bæði sundir
og sáman.

93.

Lokki fór við sveini heim,
brúður og bondi fagna teim.

94.

Her er hin ungi alvi tín,
nú er uppi goymslan mín.

95.

Nú er uppi goymslan mín,
eg havi lúkað treytir tínar.

96.

Eg havi hildið trú firi visst,
nú hevir risin lívið misst.

Sigurdskvæderne.

Første sang: Regin smed.

(1.) Ville I lytte til min sang, da skal jeg kvæde for eder om de mægtige konger, jeg nu skal omtale. Omkvædet: Grane bar guldet af hede, Sigurd han svang sværdet med vrede, sejer han over ormen vandt, Grane bar guldet af hede. — (2—10.) Sigmund, jarlens søn, og hans kone Hjördis sidde med pragt i deres højsæder og holde så glædelig jul. Da kom ufred på; mange mægtige mænd drage hen og værge kongens fjelde; de kæmpe ved strandbredden. Kongen rider i strid med sine mænd, ingen vender hjem, de lade der sit liv, men Hjördis, Sigmunds viv, lever tilbage både med sorg og mén. Hjördis axler sin kåbe, og går hen på marken, hvor Sigmund lå. — (10—22.) „Hil være dig, Sigmund min kære, i en sørgelig tid mon jeg nu være kommen at besøge dig; tappre Sigmund, er der noget, som kan helbrede dine sår?” — „Sent vil du kunne skaffe mig den salve, som kan læge mine sår; thi edder var i sværdet, hvormed Hundings sønner i kampen sårede mig; da jeg fik det første sår, brast mit sværd i to dele, og da jeg fik det andet sår, sved det ind til hjertet. Du er frugtsommelig med et drengebarn, som du skal give navnet Sigurd og opfostre vel; thi jeg siger dig for sand: denne søn skal hevne min død. Regin smed bor hinsides floden, ham skal du give disse to sværdstumper, thi han er en god smed, men trofast mod få. Jeg formår nu ikke længere at tale med dig; thi min dødstime er nu kommen.” — (22—31.) Med gråd

vender Hjördis sig bort fra Sigmund; hendes terner omringe hende, da hun falder i besvimelse. Hun lader derpå gøre en bære af det røde guld og et kors af det hvide sølv for Sigmund, hvis lig nu bliver gravet ned i den sorte jord. Hjördis drager hjem og sidder sørgende i sin sal. Kong Hjalprek kommer at besøge hende og får hende til ægte. — (31—40.) Nu ere de ni måneder omme, hun har gået med barn, og den stund er nu kommen, at hun går i højeloft og føder en dreng. Hun svøber ham i kostelige klæder, da han kom til verden og kalder ham Sigurd. Han voxer hurtig op i riget til en gæv mand; kong Hjalprek opfostrer ham; han giver tunge hug og overvinder kongens kæmper; han færdes på kamppladsen med røden skjold og lærer alle de kunster, kampen ønsker at vælge; når de i kampen bleve vrede, da stod en strid af mén, Sigurd rev da egekøller op, hærjer mellem svendene og lammer mangan af dem til døde. — (40—49.) Svendene sætte sig ned, så vrede som de vare; de sige ham, at det var mere passende, at han hevned sin fader, end at øve slig voldsomhed mod dem. Sigurd kaster da sværd og rustning, han har ej længer lyst til slig våbenleg, han går med snart blege, snart blussende kinder ind for sin moder, og spørger hende, hvad han hed, som vog hans fader. Hjördis siger, at det var Hundings sønner, som voge hans fader, men at han ikke i sit liv vilde få hevn over dem. Sigurd svarer dertil: „Oftre haver ungen hvalp voxet hvasse tænder i munde.” Hjördis går til den guldbeslagne kiste, tager og viser ham de hærlæder, den blodige skjorte, som hans fader var iført, da han faldt. — (49—60.) Hun tager sværdstykkerne op og overleverer Sigurd dem: „Dette er en gave fra din fader, som elskede mig så inderlig. Tag disse to sværdstykker og lad dig gøre et andet sværd af dem; bring dem til Regin, som bor hinsides floden, han er en

dygtig smed, men kun trofast mod få. Gak hen til fossen og kast sten i åen; vælg dig da den hest, som ikke viger bort.” Sigurd drev da hestene hen til vandfaldet, kastede sten i åen efter dem, og tog den, som ikke undveg; han får således den udvalgte hest, som overgår alle andre i riget, den kaldes Grane. — En tidlig morgenstund springer Sigurd op på Granes ryg og rider over åen at træffe Regin. Han rider hen til døren, og Regin kaster sit værktøj og tager sværd i hånd. „Hør det, tappre Sigurd, hvorhen gælder din rejse, hvor rider du hen?” — „Hid gælder min rejse, thi det skal du gøre for mig, Regin, at smede mig et sværd.” — (60—70.) „Vær velkommen, Sigurd, du har været mig kær; dvæler du i riget i nogen tid, da bliv i nat hos mig.” — „Jeg kan ikke, Regin smed, dvæle her hos dig, kong Hjalprek savner mig i højsædet hos sig. Du skal smede mig et sværd pålideligt og godt, at jeg kan hugge både jern og stål dermed.” Regin tog imod sværdet, lagde det i ilden og havde det ti nætter under arbejde. Da rider Sigurd anden gang hen til Regins dør, han kaster sit smedeverktøj og tog sværdet i hånden. „Vær velkommen, Sigurd, nu har jeg smedet et sværd, mangler du ikke mod og mands hjerte, da bliver du med det dygtigt til kamp; thi både kan du hugge jern og sten dermed.” (70—80.) Sigurd går til den store ambolt og prøvede sin styrke på den, men sværdet gik da itu. „Døden fortjente du, Regin, af min hånd, fordi du vilde svige mig ved din våbengjerning.” Han tager sværdstykkerne og kaster dem i Regins skød; da skjalv Regin som et liljeblad. „Du skal smede mig et andet sværd, men smeder du det således, da skal du ikke, Regin, beholde dit liv; sværdet må du gøre så fuldkommen hårdt, at jeg både kan kløve stål og jern med det.” — „Hør det, unge Sigurd, smeder jeg dig et andet sværd, og bliver det ej således, da betinger jeg mig

ormens hjerte af dig; det vil jeg have til et måltid.” Regin tager nu imod sværdet, lægger det i ilden og arbejdede på det i tredive nætter. — (80—91.) Sigurd rider nu atter til Regin, han kaster sit verktøj og tager sværdet i hånd. „Vær velkommen, Sigurd, nu har jeg smedet sværdet; mangler du ikke mod og hjerte, da bliver du vide berømt.” Sigurd går til ambolten og hugger med fart ned i den, men nu var sværdet så hårdt, at det hverken lagde sig i eggen eller brast; han hug så fast, at han kløvede både ambolten og blokken. Der løber en å op fra en kilde, og en anden kort derfra¹; sværdet kalder han Gram. „Hør det, brave Sigurd, drag nu og vælg dig en viv; for slig en hövding vilde jeg lade mit liv.” — „Således taler du til mig, Regin, men anderledes tænker du i dit hjerte.” — „Berømmelige Sigurd, når du rider til Glitrahede, da skal du sige mig til og lade mig følge med dig.” — „Først rider jeg i kamp (til Randarny) at træffe Hundings sønner og fælde dem; derpå rider jeg til Glitrahede, men dertil har jeg mindre lyst.” — (91—100.) Sigurd Sigmundsön red da i strid, hevnedes sin fader og fældede alle Hundings sønner; han kommer lykkelig hjem derfra, opholder sig kun kort tid i riget, og red nu til Glitrahede.

Han rider igennem skoven; der møder han på heden en gammel mand, som kun havde ett öje i hovedet og finsk bue i hænde (Odin). „Hør det, tappre Sigurd, hvorhen går din rejse, hvor vil du ride hen?” — „Først red jeg i kamp mod Hundings sønner; nu rider jeg til Glitrahede at øve flere kæmpeverk.” — „Hvem er den usle mand, der er i følge med dig, Sigurd?” — „Han hedder Regin og er ormens broder, og derfor har jeg ham med mig på denne min færd.”

¹) Her har vel været omtalt den anden prøve, han gjorde med sværdet, da det gennemskar en uldtott, som flød med strømmen ned mod dets egg; men dette mangler i alle optegnelserne.

— „Hvem bad dig kun grave disse to grave? den mand har vist tiltænkt dig døden.” — (100—110.) „Regin har lagt mig dette råd, thi han er min ven.” — „Har Regin bedet dig gøre så, da er han den værste forræder og søger at dræbe dig. Du må vel give agt på, Sigurd, at du ikke skal få døden af denne orm. Du skal grave den tredje grav kort derfra, mod endel af ormens edder vil den da beskytte dig. Længer henne skal du endnu grave den fjerde grav. Nede fra graven skal du hugge til ormen og siden stå på jorden.” Ormen er nu skreden af guldet (det mon spørges vide), den aner ingen ufred, men Sigurd griber om sværdet og ruster sig til strid. Vandfaldet, under hvilket ormen lå, var tredive favne højt; dens finner ragede op derover, medens kroppen lå på hamrene i fjeldet — (210—120.) Sigurd drog nu sit skarpe sværd, gjorde et prægtigt hug og sønderskar ormens midje; da skjaldv både løv og lund og hele verdens grund. Da spurgte ormen, medens den lå i døds kampen: „Hvem er den dristige, som vover således at hugge?” — „Du skal kalde mig Sigurd Sigmunds søn; den unge Hjördis var hans kone.” — „Hvem fulgte dig, Sigurd, den lange vej hid til til mig?” — „Regin er din broder, han viste mig vej; han er den værste forræder, dig vilde han dræbe.” Dertil svarede ormen, medens den flød i blod: „Dræb du Regin smed, skönt han er min broder; thi han er den værste forræder, han vil dræbe også dig.” — Regin kommer nu til Sigurd og påminder ham om hans løfte at give ham ormens hjerte. Det skærer Sigurd ud og steger det på et spyd, som var tredive alen langt. — (120—131.) Sigurd brænder sig i hånden og bringer den hurtig op til munden; han kan nu forstå fugles og alskens dyrs tale. Fuglene, som sidde i egetræet, sige til ham: „Selv skal du, Sigurd, æde af din steg.” Regin lagde sig til at drikke ormens edderblod, Sigurd gav

ham banesår. Sigurd tilegnede sig meget guld, fordi han havde dræbt den glindsende orm på Glitrahede; i den tidlige morgenstund lægger han skattene på Grane, tolv kister guld på hver side af kløftsadelen. Sigurd sætter sig op og rider hjem; Grane sprang vred over lynghederne i ødemarken, vejen var den ubekjendt; Sigurd sover om natten under et koldt træ. Grane træder lige let på sten som på den jevne mark; en slig kommer aldrig igen i den rige konges slot.

Her vil jeg nu standse og slutte denne sang.

Anden sang: Brynhild.

(1—10.) Jeg har hørt en sang, som er digtet i grønne lid, om hvad der først i oldtiden tildrog sig på kong Budles tid. — I gamle dage herskede en berømt konge i den lange lund, som uddelte malm og ringe til alle sine hirdmænd; ham skulle vi kalde Budle. Han havde en ven datter, som han elskede over alle; hun hed Brynhild Budles datter; hendes skønhed blev prist både gennem grønne lid og grønne lund; i kæmpesangen sagde de om hende, at lyset fik skygge af hende. Brynhild sidder på Hildarfjeld midt i sin faders rige, glandsen skinnede fra hendes skuldre som fra et bål. Hun sidder i stolen og smykker sit hår, det er fint som silke, og guldets farve er udbredt derover; mægtige mænd gange ind til hende, der hun sad i salen, men Budles datter tykkes, at ingen af dem er hendes jevnlige. — (10—19.) Både kongers og jarlers sønner bejlede til hende, men hun var stolt mod sine bejlere og bortviste dem alle. Den tapre

konge svøber sig i skind og går i højenloft ind for sin datter. „Hør det, min kære datter, hvorlænge vil du forvolde mig den vande og gøre mig den sorg, at du giver enhver afslag, der kommer hid i min borg?” — „I tie dertil, min fader, I tale ikke så, endnu er ikke den mægtige herre kommen, som det er hæderligt for mig at få; han er østen for disse lande, til ham står min hu. Denne mand hedder Sigurd; han er Sigmunds søn; den unge Hjördis bar ham til verden.” — Underligt er det beskaffent med din kærlighed, at du elsker den mand, du ikke har set.” — „Nornerne have skabt denne attrå i mit bryst; i ni vintre elskede jeg Sigurd, skönt jeg ikke så ham med mine øjne.” — (19—32.) Dertil svarede kongen, medens han drak den klare mjød: „I hvilken henseende er Sigurd da berømmeligere end andre kongens svende?” — „Deri overgår Sigurd andre kongens mænd, at han fælder hundrede hedninger (kæmper) på en gang. Deri er han berømttere end andre kongens kæmper, at hans sadel og hans brynje lyse som det skinnende guld; jeg har hørt fortælle om hans snildhed og heltebedrift, da han overvandt ormen på Glitrahede med sit sværd, hvorved han fik så meget guld; der er ingen i Hunalandene, som kan lignes med ham.” — „Hør det, min kære datter, læg nu råd op dertil, hvorledes vi skulle få den store mand fra sine lande herhid.” — „Du skal lade bygge mig en sal i ødemarken, og der skal jeg være inde uden opvartning. Der skal du sætte mig en guldstol, forarbejdet kunstigt af dverge med runer; dem skal du få til at frembringe både røg og flammelue¹ (vafurlue) til at brænde omkring salen; denne flammelue må værgе mig således, at ingen uden den tapre Sigurd tør trænge igennem den.” — (32—40.) Han lod

¹) Den færøiske text har vadalugi (vadelue), en forvanskning af vafurlugi.

göre hende denne sal i ødemarken, lod dvergene med runer frembringe en så stærk flammelue derom, uden at de kunde komme til at svige ham dermed. Årle om morgenen kaster solen sit rødlige skær på fjeldene og spiller i horisonten, da ride så mange herlige ædlinge til kong Budles hal. Budle går ind til sin datter i hendes sal og beder hende nu svare. — (40—51.) „Hør det, Brynhild min datter, nu er kong Gunnar fra Jukes (Gjukes) gård kommen, ham skal du ikke give afslag.” Kong Budle står på gulvet og støtter sig ved bordet; ung Brynhild, hans datter, taler ej et ord. Brynhild rejser sig op af stolen og skynder sig ud af Budles borg og går til Hildarhöj. Grimur og Jukes søn Högne mødes på den grønne mark og kæmpe med hvassen sværd; møerne bævede i Hildarsalen, Budles hal skælver, men Brynhild sidder indenfor flammeluen, og smiler under lin: „Den, som går igennem flammeluen, han skal være min.” Brynhild sidder i den gyldne stol, den væne viv, hun drager nu Sigurd af andre lande til en sorgens tid for hende selv.

Sigurd vågner en morgenstund og fortæller sin dröm, at han havde været i så hård en kamp, som strømmen er strid i floden. „Jeg drömte, at Grane stod i rød lue, og at jeg drev den frem; foran den på den grønne mark flød så meget mandeblood. Jeg drömte, mit belte sprang, og at mit gode sværd klang mod gyldne hjelme.” — (51—60.) Sigurd klæder sig på og går ud i sin urtegård; der får han meget at vide. Fuglene, som sidde i egetræet i lunden, sige ham: „Væn er Brynhild Budles datter, hun længes efter, at du skal komme til hende”. Således erfor Sigurd det øster i sit land, at Brynhild sad på Hildarfjeld og forsmåde sine bejlere. Han lader nu sin skønne hest sadle; gangeren bliver ledet ud under slottets væg, prydet med skarlagen ned til hovenene. Sigurd drager sine guldvirkede handsker på hånd, og rider nu

frem den lige vej; de gyldne ringe klinge, medens hans gode ganger løber. — (60—71.) Han tager tolv guldringe på, sætter den røde dronningsring ovenpå, og nu iler den raske kæmpe til kong Budles land. Grane løber over sten ligeså let som over mark og sand, en sådan hest kommer aldrig igen til kong Budles land. Han red så lavt nede langs med Jukes gårde; der står Grimhild udenfor med mange mænd; hun griber med begge sine hænder i hans tømmer, thi hun så aldrig før nogen mere fremragende mand sidde på en hest. Sigurd siger, at han havde ikke tænkt, at nogen kvinde skulde vove at holde hans ganger tilbage. „Sigurd, stands din færd og tal nu med mig, jeg har mig så væn en datter, som vil knytte elskov med dig.” — „Jeg standser ej min færd, medens min ganger løber; jeg drager hen til höjen, hvor flammeluen brænder, at skue den væne kvinde.” — (71—80.) Der vare n.ange, som droge hen for at bejle til Brynhild, men ingen torde at gå nærmere, såsnart de fik flammeluen at se. Mærkesmanden udråber: „den, som går igennem flammeluen, han skal vinde Brynhild.” Grimur rider på den grønne mark, men da han skulde ride igennem bålet, vendte han sin hest bort derfra. Sigurd tager nu til orde: „Jeg bærer mærke i mit skjold, jeg skal nu ride der igennem.” Ingen red til Brynhilds høj uden Sigurd på sin hest Grane; den gik igennem røg og flammelue, og træder fast på jorden, så hovslaget gjaller inde ved höjens dör; den hede ild luer op om Sigurds lænder. Sigurd iler nu til Brynhilds høj, hvorhen ingen før havde vovet sig; med sit sværd kløver han höjens dör og hugger skodderne fra; nu så han, hvor den væne viv lå, iført sin rustning. — (80—90.) Sigurd går ind i salen og ser sig om så vide, da ser han, hvor den væne viv ene ligger i sengen og sover i hærlæder; han tager sit skarpe sværd og skærer brynjen af hende. Da vågner Brynhild Budles

datter op, så sig forsigtig om: „Hvem er den djærve helt, hvis skarpe sværd kunde skære brynjen af mig?” — „Sigurd skal du kalde mig, dronning Hjördis bar mig til verden. Jeg er reden fra andre lande hid til dig, min elskede.” Brynhild rejser sig op på lejeto og smiler under lin: „Vær velkommen, Sigurd Sigmundsön, hid til mig; hvem viste dig vej, at du red herhen gennem rög og flammelue?” — „Det sagde mig to fugle igennem den grønne lund: „Væn er Brynhild Budledatter, hun længes efter dig,” og derfor red jeg herhen.” — (90—100.) „Vær ej så hastig, Sigurd, gæk først hjem i min faders gård og tag imod hans råd.” Dertil svarede den skönne og forstandige Sigurd: „Du har så få gode råd fået af din fader; men du har længe, Brynhild, tragtet efter mig, og derfor går jeg ikke at tage imod råd af din fader.” Han knyttede nu elskov med den forstandige kvinde; Åsle Sigurdsdatter blev undfangen samme stund. Venlig lagde han sine arme om Brynhilds hals; jeg sværger en ed ved min tro, der bør ikke falskhed derunder. Tolv guldringe lagde han på hendes skød: „Dette skal være vort første elskovsbånd;” ovenpå lægger han den kostbare dronningsring;¹ han sætter tolv ringe på hendes arm, og indfletter fire ringe i hendes hår. Han var i syv måneder der. — (100—110.) „Brynhild, skaf mig min sadel, bidsel og brynje; jeg har små ærinder at udføre andensteds.” — „Sid du heller her i fred og leg tavl med mig; kong Juke har en datter, som er stærk i trolddomskraft. Du mon blive ung af alder, få Gudrun til ægte og ikke nyde godt af mig.” — „Det tykkes mig underligt, sligt skal mig aldrig hende, jeg vil ingensinde vende min kærlighed bort fra dig, Brynhild.” Dertil svarede Brynhild Budledatter, medens det begyndte at isne om hendes hjerte:

¹) Her menes vist den uheldsvangre ring Andvararnaut.

„Kong Jukes datter mon besnære dig med elskovskunster. Her giver jeg dig, Sigurd, en ring, at du ej skal ride til Grimhild, som er så svigefuld.” Hun fulgte ham langt på vej, tog afsked med ham: „Far vel, uskadte og lykkelige, alt gå dig vel! I lykke og held adskilles vi nu denne gang; gem vel disse ord, Sigurd, og lægg dem vel i minde”. — Dertil svarede den gæve kæmpe Sigurd: „Aldrig går du, min elskede, mig af minde”. — (110—120.) Sigurd holder sig i sadelbue og kysser fru Brynhild fast og af sit ganske hjerte. Sigurd kommer ridende til Budles gård; kongen står selv ude og tager imod ham: „Vær velkommen, Sigurd, hid til mig, drik nu, hvad dig synes bedst: mjød eller vin”. — „Kun lidt bryder jeg mig nu om mjød, helt mindre om vin, giv du mig ung Brynhild, din elskede datter.” — „Fuldvel ved jeg, Sigurd, din skæbne, hvorledes dig skal gå til din død. Du bliver ikke gammel, når dit liv ophører; du mon få Gudrun til ægte, og ikke beholde Brynhild. Har du lovet Brynhild tro, da har du vist en god vilje til at holde den, men Gudrun blander valmue(?) drik, den mon forvolde sorger.” — „Underlige ere dine ord, det skal aldrig hende mig; ingenlunde vil jeg vende min kærlighed fra din Brynhild.” Budle gentager med hjærtens sorg, at Jukes datter vil besnære ham med kærlighed, og Sigurd erklærer, at han aldrig vil ophøre at elske Brynhild. — (120—130.) „Gör dig ikke den skam, Sigurd, at du rider lavt nede ved Jukes gård; Grimhild står der udenfor med sine folk; thi gerne vil hun få at vide, hvor du rider hen; da hun ikke har set nogen mere fremragende mand ride paa en hest.” Han fulgte Sigurd langt paa vej og hilsede ham: „Far vel, lykkelige og heldige; alt gå dig vel!” Sigurd red nu bort i skoven uden at noget ondt tilstødte ham; da så han et ledt dyr brydes med begge sine forben, sprøjtede ild og spyde edder, da stod hans liv i fare. Sigurd

sidder på Granes ryg, kan ej finde vejen, Grane både bed og slog, og vendte sig snart til en side, snart til en anden. Således forvildede hun (Grimhild) hesten, han sad på, og Sigurd måtte nu vende hjem til Jukes gård; det lede dyr forsvandt for Sigurds øjne, men nu så han hvor Grimhild sad, smykket med pyntelige bånd. — (130—141.) Han red nu langs med Jukes gårde, og Grimhild løber hen og griber hans tømme. „Sigurd, stands din færd og tal med mig, jeg har så væn en datter, som vil knytte elskov med dig. Væn er min datter Gudrun; hvor hun går ind, lyse roser og liljer af hendes kind; hun er dig bedre værd, thi hun ligner ikke mere Brynhild, end sommer ligner vinter. Gak du nu op i hallen og drik hyppig af det kostbare krus; lad intet forvolde dig besvær, din gang står under lås og lukke.” Gudrun kom ud, iført en blå kjortel, hendes hår lå ned over hæderne, flættet med silkebånd. Grimhild, Jukes dronning, beder sin datter gå ned i kælderen og blande mjød og vin og lade megen glemsel deri. Gudrun Jukedatter svarer dertil: „Mange kongers og jarlers sønner ere i vore lande; at attrå den, som alt tilhører en anden — det lykkes næppe.” — (141—150.) Grimhild hævede sin hånd op og slog Gudrun på munden, så blodet drev ned på hendes bryst. „Ti du, Gudrun, meget går den undselige glip af; bedre var dog selv at bejle, end at miste en god mand.” Gudrun gik da i kælderen og blandede en glemselsdrik, bar den ind for Sigurd og bed ham at drikke hende til. Han drak længe af hornet den stærke drik, mistede sin hukommelse, og ingen kan helbrede ham. Da han havde drukket og givet drikkekarret tilbage, mindedes han ej fru Brynhild og ikke hvor han var. Gudrun drak da den tappe helt til; det alene opfyldte Sigurds hu: at få Gudrun. Den onde fru Grimhild beder sin datter gå ind i soveværelset og rede for sin gæst. — (150—161.)

Sigurd fæstede nu Gudrun; han bestemte brølloppet snart, og vilde ikke længe opsætte det. Brølloppet blev da holdt med megen munterhed; Sigurd og hans viv gik så begge i en seng; kongen og hele hirden ledsagede dem dertil. Sigurd gik op i sovekammeret til Gudrun; dette spurgte Brynhild på Hildarhøj, nu randt hende ondt i sinde. Den væne viv går ud af Hildarhøj og siger, medens tårerne flyde på hendes kind: „Ikke skal Gudrun Jukedatter nyde godt af denne helt — at have den, som en anden ejer, det skal næppe lykkes.” En morgen tidlig gå begge de fagre kvinder ud i vandet at tvætte sig. Midt på vejen mødes Gudrun og Brynhild, den ene bar glæde, den anden bar den tunge sorg. — (161—171.) Brynhild var tavs, Gudrun talte (de vare begge stridige kvinder): „Hvi mon min broder, Gunnar, ej bejle til så væn en kvinde?” Det var Gudrun Jukedatter, hun handlede ofte i hidsighed: hun vilde ej benytte det vand, som randt af Brynhildes hår, og gik længer ud i åen, hvor den stride strøm løb, fordi hun havde fået Sigurd, som udmærkede sig over alle. „Denne røde ring, du ser på min arm, den gav Sigurd Sigmundson mig, den vandt jeg i kappestriden med dig.” Dertil svarede Brynhild med sorg. „For dit ords skyld skal Sigurd dø, såfremt jeg lever; det, at du fik den mægtige kæmpe, var imod mit råd, thi jeg havde indgået elskovsforbindelser med Sigurd, inden du så ham.” — „Sigurd har spildt din mødom og nedbrudt Budles hæder, du gav dig den mægtige konge i vold, og nu har jeg den samme.” — „Ej behøver du, falske kvinde, at bebrejde mig dette så; for dit ord skal Sigurd dø.” — „Jeg frygter ej dine trusler, skönt du er stiv i ord; der er ingen i Jukes gårde, som er herre over Sigurds liv.” — (171—180.) Sörgende gik Brynhild til sin sal, kong Gunnar red hen til hende. Brynhild går til sengs og lider så ond en stund for Sigurd. Da Sigurd hørte dette, gik han

selv at besøge den elskelige kvinde. „Der er ingen ridder i Hunaland, der har handlet som du; du har sveget den kvinde, du først lovede tro.” — „Hør det, min kære, bebrejd mig ikke dette; min hu var bortvendt fra din kærlighed.” Så snart Brynhild så Sigurd, fødte hun en datter; det første ord, hun da sagde, var: „Bærer mit barn ud i åen, jeg vil ikke se det.” De toge Åsla (Aslaug) Sigurdsdatter og lode hende flyde ned efter åen; de stride strömmen førte hende bort fra landene. Mangen er kommen i fare for en fager vivs skyld; nu er det kommet til den yderste stund, at Sigurd skal miste sit liv. — (180—191.) Sigurd var så stor en helt, han svang sit sværd i blod; kvinder voldte hans død, som I nu skulle få at høre. Brynhild sidder i sin sal med tungt sind, hun kan hverken tale eller sidde rolig. Gunnar går ind i hallen til hende og siger: „Han skal lide den hårde død, som har gjort dig imod.” — „Det er din søster Gudrun, som voldte mig den sorg, fordi hun har Sigurd, der overgår alle.” Brynhild lå i sin seng, og Gunnar stod foran den; der yppes nu råd af ond dåd — så kold er kvinde yndest. „Ej får du min kærlighed, og ikke behøver du at trakte derefter, förend du har skaffet Sigurd bort fra landene.” — „Hør det, min kære, det vil jeg ikke tro, at du vil opspinde svig imod Sigurd; han er min fostbroder, jeg kan intet gøre ham.” — „Ej må du vente at få min kærlighed sålænge jeg ser Sigurd for min öjne — så sent mon min sorg ophøre.” — „Du forårsager mig stor vån; hvorledes skal jeg tage Sigurd af dage, hvem intet sværd kan skade? Femten fulde vintre ere forløbne, siden jeg øvede kamp.” — (191—201.) Brynhild sætter sig i sin guldstol; nu skulle Jukungerne ride bort i skoven. „I komme ej atter i min hal, medens Sigurd er ilive.” — „Selv må du, Brynhild, lægge op råd, hvorledes vi skulle få ham af dage.” — „I give Sigurd

salt mad og dertil intet at drikke; rider så bort i skoven, alt foruden sorg. Bed ham bytte sadel, bed ham bytte hest, hav svig i hjertet, forstil dig, som du kan bedst." Sigurd går ind i salen til Brynhild, men hun vender øjnene bort fra ham. Sigurd, den tappre kæmpe, tager således til orde: „Når jeg kommer hjem af skoven, da skal jeg dig fæste." — Dertil svarede Brynhild: „Jeg elsker ikke tvende konger, begge i samme hal." Hun bærer sorg i sit hjerte og siger: „Hør det, Sigurd Sigmundsön, du fæster ikke mig." — (201—210.) Da var larm i kongens hal, svendene ride ud, Brynhild sidder tilbage i den gyldne stol og fælder tårer på lin. Kong Budle siger med sorg: „Giver Sigurd hjælm og sværd og horn at drikke af." — „Ingen under en anden så godt, at man ser bort fra sit eget — ikke skal Sigurd Sigmundsön bo længer i verden." — „Mindes du, min datter, den tid, da du drog Sigurd fra Nordlandene til dig på Hildarhöj igennem den grønne lid?" Budle går ud af salen, Brynhild sidder tilbage med hånd under kind. Jukungerne ride bort i skoven, og Sigurd i følge med dem, han vidste intet om den svig, de havde besluttet. Brynhild står i hallen og ser ud så vide, den tappre Sigurd rider i spidsen for Jukungerne. — (210—221.) Brynhild sætter sig ned og fælder så sorrigfuld tårer: „Far vel, Sigurd, jeg ser dig ej mer i live." De rede bort, gave Sigurd salt mad, og intet at drikke. De drak tit og ofte af deres horn; tilbage ligger Sigurds horn hjemme på Jukes loft. Sigurd sidder på Grane, nu lyster han at drikke; han løser sit hjælmebånd, stiger ned af sadlen, han aner ingen svig og går glad uden sorg til kilden; han lagde sig at drikke, hvor vandet stod i brønden. Sjælden er en god gren voxen frem af en dårlig stamme; Gunnar ejede et sværd, som bed på Sigurds hals. Høgne stak og Gunnar hug med det hvasse sværd, de gjorde

så stort et nidingsverk og dræbte Sigurd. Högne stak og Gunnar hug, mest efter Brynhilds råd; havde Sigurd vidst af svig forud, da var han mand for dem begge. — (221—230.) Hans tunge tog til at mæle, der han lå på marken: „Havde jeg vidst af svig för, da var jeg mand for alle.” De skiftede klæder og udseende; Grane vilde ikke gå, da den havde mandevid, sålænge som Gunnar red på den; først da Sigurd segnede ned på dens ryg, gik den afsted. De førte nu den døde Sigurd hjem på skjold og lagde ham på Gudruns skød; hans brud vidste af intet, för hun vågnede og så blod flyde over lejet. Gudrun vågner op, betragter dette med sorg og udbryder: „Mindst havde jeg væntet svig af dig, Gunnar.” Gudrun rejser sig op og tørrer blodet af; hun kysser hans mund og siger: „Jeg skal hevne Sigurd, om jeg bliver i live.” — (231—238.) Gudrun går ind i salen, afførte sig sin røde kjortel og sørgede hele sit liv over Sigurds død. „Hør det, min kære datter, sørg ikke over Sigurds død, kong Artala i Hunaland, han mangler ej røden guld.” Dertil svarede Gudrun Jukedatter med så tung sorg: „Dog skal jeg hevne Sigurds død, om jeg bliver ilive.” — Brynhild havde mangan nat sovet på Sigurds arm; nu havde hun voldt hans død; hendes hjærte brast af sorg, da Sigurd lod sit liv; Brynhilds skönhed forhöjes ved hendes kærlighed. De bare Gudrun guld, gods og røde ringe. Det er et sand-sagn, at mangan kvinde er öm — Gudrun går i verden rundt og holder i Granes tömme. Hermed ender jeg denne sang.

Tredje sang: Högne.

(1—10.) Gudrun sidder i Jukegårde og bærer så tung sorg, hun trolover sig ikke med nogen ædling efter Sigurds død. Artala går i sin hal og beder sadle sig hest: „Nu skal jeg ride i Jukegårde for at fæste fru Gudrun.” Det var årle om morgenen, da så de en stor kæmpe gå imod borgeledet. Gudrun sad over bredden bord, meget randt hende i hu, folkene gik både ud og ind at skue denne kæmpe. Gudrun går nu også ud af hallen for at se ham; hun siger: „Guldet skinner således på denne kæmpe, som da Sigurd fordem red.” Artala går ind i hallen, hvor Gudrun sad over bredden bord. Gudrun spørger ham, hvad hans ærinde er. — (10—21.) Artala siger, at hans ærinde er at bejle til hende. Gudrun svarer, at hun trolover sig ikke med nogen ædling efter Sigurds død. Den bolde kæmpe Artala står på hallens gulv: „Sige skal du mig nej eller ja, jeg spørger dig ej oftere.” Gudrun sad længe, da tænkte hun på, at hun havde lovet at hevne Sigurd, medens hun levede; hun spurgte da: „Hvad hedder du, tappre kæmpe, hvorledes skal jeg nævne dig?” — „Du skal kalde mig kong Artala, som råder for Hunalande.” Gudrun rejste sig skyndsomst og rakte frem sin lyse hånd: „Gerne følger jeg med Artala kong til Hunalande.” Fagert var at lytte til deres trolovelsesord, da Artala fæstede fru Gudrun, som havde tilhørt den berømte Sigurd. Artala fører nu Gudrun med sig til sit slot i Hunaland. — (21—31.) De levede sammen i riget foruden mén; de fik børn og avlede en søn. — Gudrun var længe i Hunaland og bar så røde kinder; nu lægger hun råd op om at hevne Sigurds død. Hun lader da blande vin og byder Högne, Gunnar og alle brødrene hjem til sig. Artala blander den muntre mjød og indbyder til sig alle Jukebrødrene;

nu står deres liv i fare. — Gunnar går ind i hallen og siger: „Nu skulle vi fire Jukekæmper til Hunaland.” Dertil svarede hans moder Grimhild: „Dette tykkes mig ingen glæde, at I ride til Hunaland, thi ingen kommer tilbage.” — „Dog skulle vi til Hunaland, det gå, hvorledes det vil.” — „Da du drager til Hunaland at drikke mjød og vin, lad Gislar og Hjarnar være tilbage hos deres moder.” — Begge Jukungerne Gislar og Hjarnar droge til Hunaland imod deres moders råd; thi intet kan frelse den, som er dødsens. — (31—40.) Op stod da den forstandige dronning Grimhild: „Drager du til Hunaland, da lad mig følge med dig.” — „Jeg tåler ej at se, min moder, at dine øjne græde, når bølgen bryder mod din rosenkind.” — „Tag da denne runestok, bevar den vel og bind den ved dit bælte; den kan lukke alle låse, lindre alle sorger.” — Solen skinner over heden og glimrer på det prægtige skjold; kong Högne red ud foran de andre. Han rider langs med stranden og møder en havfru på den hvide sand. „Hil være dig, havfru, du sig mig nu sandheden: nu drager jeg til Hunaland, kommer jeg uskadt tilbage?” — „Hør det, Högne Jukesön, jeg siger dig for sandhed: rider du til Hunaland, da kommer du ikke tilbage.” — (40—50.) Högne svang sit sværd og hug denne havfru i to dele; han kaster hovedet og så kroppen ud i søen, og der sank de til bunds. „Ligg nu der, du onde væsen, jeg skal ride til Hunaland og vinde sejer over kæmper.” Högne rider nu videre langs med stranden; der møder han en havmand på den hvide sand og spørger ham ligeledes. „Hør det, Högne Jukesön, jeg siger dig en glædelig tidende: „vel kan du ride til Hunaland, thi uskadt kommer du hjem.” Så lader Högne udruste sine skibe og fylde i dem øll og vin. De skyde da det store skib ned fra nøstet; det løb med stor fart, men stod fast, idet kølen gravede sig ned i jorden, siden skum-

mede den i søen. Masterne vare malede, plankerne vare nye, stavnen og roret var af røden guld, sejlet var hejset op i toppen, de forgyldte fløje legede for vinden midt op i skyerne. — (50—60.) Högne vinder sejl i rå, de sætte ud i havet; Grimhild vender grædende tilbage til Jukegårde: „Far vel, min søn Högne, jeg ser dig ej i live; jeg kender vel min datter Gudrun, hun er prøvet i onde gerninger.” De sejle fra landet ud paa det salte hav; Högne tager to jernårer og sælter sig selv at ro. Der kommer en mand ind i hallen og melder Gudrun: „Jeg ser skib komme ind fra havet med gule og blå sejl.” Gudrun sagde, at det vist monne være Gunnar og Högne, som kom at besøge hende. Gudrun går ud i urtegården; der øver hun trolddom og sender den ud i havet. Uvejret tager til at voxe, vinden kom ud af landet, begge årerne gå itu i Högenes hænder; søen brød på begge sider, så at sandet lå på dækket. Mælede da en liden svend, som tykkedes være kommen i våde: „Hvorfra ere disse kæmpeheste, som gå hen ad havet?” — (60—71.) Högne tager således tilorde: „Dette er ikke heste, men Gudruns trolddom, som er ristet mod os.” Gudrun går i urtegården, løser to örne og sender dem ud i havet. De komme ud og sætte sig på den salte sø, da voxer uvejret i sky, bølgen bryder på strandbredden; vejret var så hårdt, at bølgerne rejste sig lige nede fra havets bund; alt dette voldte den trolddomskyndige Gudrun. Vejret rasede, så kæmperne blegnede; Gunnar gik i løftingen, Högne stod ved roret; han styrer således, at det hvide skum bruser fra skibet. Högne tager sin runestok og kaster den ud for bord, ej kunde trolddommen voxe, så kraftige vare hans ord; bølgerne begynde nu at blive mindre, og brændingen at aftage ved strandbredden. Skönt vejret var så hårdt, at der fæg både sand og sø og peb i hvert tov, så kæmpede dog Jukekæmperne sig ind under landet og toge

bavn i Hunaland; thi fuld dygtige vare disse kæmper. — (71—80.) Såsnart som deres snekke berørte det fagre land, kastede de deres anker, og nu steg først Gunnar og så Høgne og alle brødre op på den hvide sand. De gik op fra stranden; midt i urtegården axle de deres skind og iføre sig kostbare brynjer; således udrustede gå de ind i de høje haller; Gudrun stod udenfor og tog så venlig imod sine brødre, medens Artala blander mjød og vin. Gudrun tager således til orde: „Ganger ind i hallen at drikke den brune mjød.” — (80—90.) Høgne stiger ind i hallen, og ser på Gudrun, at hun har ondt i sinde. Gudruns ord vil jeg ej fordølge: „Giver mig hid skjold og sværd fra eder alle at gemme, lægger eders hæklæder og stiger ind til bordet.” Dertil svarede Høgne, medens han holdt på det slebne sværd: „Ingen får mit skjold og sværd, medens jeg er i live.” Gunnar griber også om sit sværd og siger: „Selv skal jeg gemme vore våben, det kan ej volde nogen skade.” Gudrun tager da til orde, hun har sorg i hjertet, og ondska-ben gærede i hende: „En herligere helt var Sigurd, der lå på guldsadelen; mindes du noget til Sigurd hin unge, som du lagde på mit skød?” Dertil svarede Høgne og ser på ringen den røde: „Ej er hendes øjekast blidt nu, hun mindes kongens død.” Gudrun lader atter disse ord falde af tungen: „Mindes du noget til Sigurd hin unge, som du førte hjem i min hal?” — Høgne svarede: „Ej er hendes øjekast blidt, hun mindes Sigurds lig.” — (90—101.) Gudrun går ind i hallen med vredladent sind; der stod bordet dækket med silkedug og øll for de raske kæmper. Gudrun tog et drikkekar i hånd og gik ned i kælderen, hvor mjøden flød. Da hun havde blandet mjød og vin, kom hun megen gift derudi; hun bærer det da ind for Høgne og beder ham drikke sig til. Høgne ser forsigtig til sin gode guldring; den rødmer og bliver som

blod. Högne kendte hendes svig og beder nu sin søster først drikke selv af skålen; men Gudrun bliver rød som blod og vender selvbægeret om, som stod på bordet. Kongen sætter Gunnar, Högne og alle brødrene hos sig; de drikke med glæde og lystighed både mjød og klaren vin i Hunaland. Gudrun synes ilde om, at ingen ypper kiv med dem. — (101—111.) Gudrun opfordrer sin unge søn både med magt og gode løfter: „Jeg vil give dig guld og gods, om du stiller Högnes munterhed.” Den unge svend gjorde som hun bad, og hun drog ham lønlig hen til bordet, hvor Högne sad; svenden hævede sin højre hånd og slog Högne i ansigtet; Gudrun voldte, at drikkelaget blev forstyrret. Det varme blod randt Högne af næse og mund; kæmpen blev da urolig; thi han tænkte ikke på svig. Han skød i vrede bordet bort, så al den brune mjød flød på hallens gulv. Han sprang op fra bordet og stillede sig midt i hallen; han vendte sig da atter om, gjorde sværdet rede og stak det igennem svenden og dræbte Gudruns unge søn. „Jeg vil ej i Hunaland drikke mjød med fare for mit liv; utak have min moders datter, som således opdrog sin søn.” — (111—121.) Gudrun går ind for kong Artala og beretter ham, at deres unge søn er dræbt af Högne. „Jeg vil ej i Hunaland styre landet med dig, om du ikke tager voldsom hevn for vor dyrebare søn.” — „Hør det, Gudrun, det vil jeg ikke tro, at du vil opspinde forræderi mod dine brødre. Da de dræbte Sigurd, da var Gislar et lidet barn hjemme hos sin moder.” — „Det skal jeg forvolde, at Gislar og Hjarnar begge skulle undgælde derfor.” — „Hør det, min kære, giv mig råd, hvorledes vi skulle få Högne hin stærke af dage. Det er intet lidet helteværk at gå imod Högne; thi hvor han er stædet i kamp, der har han altid et mandehoved på sit spyd.” — „Hør det, Artala konge, du skal tage tre elsdyrshuder og

besmøre med mandeblood og nagle dem fast foran hallens dör; over dem skal Högne løbe, udmattet stærkt ved kamp.” — (121—130.) Kong Artala slog nu huderne for hallens dör og naglede dem fast. Gudrun står for bredden bord og taler om den vände: „Nu skal min broder Gislar først gå på huder.” Högne stod op fra bordet og sparede ej på ord, idet han taledes for alle Jukakæmperne med så tung sorg: „Gislar og Hjarnar skulle drage hjem for at glæde deres moder; de vare begge hjemme hos deres moder, da jeg og Gunnar aflivede Sigurd.” Gudrun svarer dertil: „Det skulle vi virke, at Gislar og Hjarnar og alle brødrene i lige grad skulle undgælde derfor.” Gislar og Hjarnar måtte nu gå på huder; alle så dem falde ned, men ingen så dem rejse sig igen. Gudrun står ved bredden bord, hun taler om den vände: „Nu skal min broder Gunnar gå på huderne.” Gudrun voldte dem stor kummer og sorg, baglænds måtte kong Gunnar kæmpe sig ud af den pragtfulde borg. — (130—140.) Det var tappre kong Gunnar, han var stædt i så stor nød, han kløvede døre af det sejge jern, og var dog ikke ræd. Gunnar voldte hun endnu mere vände: han måtte springe over huderne; alle så ham falde, men ingen så ham stå op igen. Gudrun står ved bredden bord og taler om den vände: „Nu skal min broder Högne sidst gå på huder.” Högne holder om sit sværd og siger: „Bedre var at sidde i Jukegård og drikke den blandede mjød.” Högne Jukesön var nu stædt i stor nød, han fældede tolv hundrede mand og ryddede gennemgang for sig. Han tager sit sværd og går frem i salen og mindes sin moder. Högne støtter sig ved sit dragne sværd og mælede: „Dog skal jeg gå på elsdyrshuderne og vide, hvorledes det vil gå.” Han sprang nu over dem så let, at foden ikke berørte dem, og således undgik han døden her og kom ned på den grønne mark og støtter

sig der ved skjold og sværd; da står hele Artalas hær udrustet foran ham. — (140—150.) Högne står i græsgården og binder op sin hjælm: „För dagen er til ende, drikke vi vin besudlede med blod.” Högne rider nu frem i hæren med sit hvasse sværd i hænde, og udgyder så meget blod med det; han nedlægger endelig hele Artalas hær; og silde om aftenen holde de op at stride, Högne trækker sig tilbage under slotsvæggen. Årle om morgenen kommer Gudrun ud så grum i hu; uskadet ser hun nu Högne stå der, ej havde hendes råd hjulpet. Kong Artala udbrynjer nu tolv hundrede mand, de kæmpe tæt ved kongens slot; Högne red ud af slottet, da stod atter hele Artalas hær udrustet mod ham. — (150—160.) Högne rider ene imod dem; når nogen kommer i nærheden af ham, tager han hans hoved på sit spyd; han rider nu frem i hæren og prøver sine gode våben, for hvert hug fælder han ti Hunamænd; således fik han dræbt dem alle og gik op under slotsvæggen. Gudrun kommer ud årle om morgenen og ser nu sin broder gå uskadet på kamppladsen. Hun siger nu: „Högne, min broder, du skal ride til skoven østen for Hildarå og der se de undere, som du fordum dræbte.” Högne red derhen og så det under: Sigurds store lig lå på en guldbære; en mægtig stor og stærk hest løber der på marken, ved hestens bug ser han et hoved bundet fast til sadelbuen. — (160—170.) Tungen tager til at mæle disse ord: „Ilde handlede du, Högne, at du gav dig til at svige mig. Mig elskede Brynhild Budledatter, den væne viv; mig elskede Gudrun Jukedatter, og derfor måtte jeg lade mit liv. Brynhild elskede mig så såre, hendes hjærte brast efter min død; Gudrun gave I guld og gods og mange røde ringe. Rid du nu hjem igen til hallen med glæde, jeg går atter til hedningeskoven så vide over verden.” Högne red nu hjem, da stod atter Artalas hele hær udrustet imod ham. Högne

rider ind i hæren, gnisterne ryge af hans sværd, foden rører ikke ved selve jorden, han træder kun på mandekroppe. Hunde gø, ulve tude, örnen skærper sit syn, Högne fælder hundreder i hvert kast. Gudrun tykkes gammen heri; thi jo flere folk Högne hugger itu, desto flere løbe sammen igen. Högne giver nu agt herpå; de mænd, han om dagen dræber, dem bringer hun til live igen om natten. Högne siger: „Her drives så slet et spil; nu er jeg led af at nedhugge trælle i Hunaland.” — (170—180.) Gudrun kommer årle ud så grum i hu, hun ser Högne endnu uskadt ride, svigen har ej hjulpet. Hendes øjne glo, hun viser tænder, opspiler munden; gerne havde hun slugt Högne, da ingen svig kunde hjælpe. Gudrun kalder nu på sin svend og sender ham efter den lange Geva. Han var hurtig på benene, som skulde bære bud; hun lader alle hans klæder skære med roser og liljer. „Hør du, lange Geva, Högne har dræbt Gudruns unge sön; du er så stærk en kæmpe; havde du berøvet Högne livet, da var det et helteverk.” Geva svarer dertil: „Det står ikke i ett menneskes magt at skille hans hoved fra hans krop.” Högne rider imod hende og gennemborer hende med sit sværd. Nu byder Gudrun Tidrik Tatnarsön til sig. — (180—189.) Gudruns fodrappe sendebud iler fra hende til den grønne skov, hvor Tidrik Tatnarsön var; han byder svenden velkommen; svenden siger da sit ærinde, at Gudrun Jukededatter byder ham komme til sig. Tidrik forsvandt pludselig bort af den grønne mark og kom hurtig i Artalas borg til Gudrun. „Velkommen, Tidrik Tatnarsön, så fast stoler jeg nu på dig; kan du aflive Högne, da gör du et helteverk.” — „Hvorledes skal jeg, Gudrun, kunne aflive Högne, hvem intet sværd kan skade?” — „Jeg vil give dig både sølv og røden guld, dersom du kløver Högne til døde.” Tidrik forsvandt fra sit sæde, og kom igen udenfor slottet på

en kulsort hest. — (189—200.) Högne red frem imod ham med så stor fart, svang sit sværd og slog Tidrik ned af besten. Tidrik forsvandt af marken, svang sig op i luften i en flyvende drages skikkelse og udspyde edder ned i Högnes brynje; ej blev Högne dræbt med våben, imod det kunde han væge sig. Det er tungt i verden at lide store sorger; han bar edder i sin brynje, det piner ham til hjertet. Högne går nu bort og strider ikke længer, edder trænger ind til hjertet; da blegnede den raske kæmpe. Han gik hjem i gården; der stod selve kong Artala for ham. „Jeg har intet sår på mig, jeg behøver ej at bede om nåde; låner mig en jarledatter at hvile på hendes arm i nat.” Gudrun, hans søster, holder ham for spot: „Giver ham en svinehyrdedatter at sove på hans arm.” Artala siger: „Den bön skal du, Högne Jukesön, få opfyldt. Giver ham en jarledatter at sove på hans arm.” — (200—211.) De gave ham jarledatteren, han avlede en sön med hende. „Hør du Helvig jarledatter, hvad jeg siger dig: kong Artala mon have undfanget en sön denne samme nat. Om vi få en ung sön, da skal du kalde ham Högne; Gudrun vil pine ham; tag du hendes barn og lægg i din vugge. Min søster Gudrun forstår sig vel på svig, hun beder dig, Helvig, gå først ud af døren. Du skal bede hende gå foran, fordi hun bærer højere hoved, du skal gå bagefter, fordi du er endel lavere end hun. Få vi en sön, da bed Högne hevne mig, om han bliver i live. Tag dette runebælte og bind det om din lænd, det kan lindre alle dine sorger; det skal du give vor unge sön, når han kan passe på det. Jeg giver dig både guld og gods og mange røde ringe, tag nu imod det og hevn så vel min død.” — (211—220.) Nu er det forbi med Högne, giften trænger ind til hans hjerte, og han blegner. Helvig ser på, at han dør og graver siden hans lig ned i højen. Årle om mor-

genen, da solen kastede sit rødlige skær på fjeldets lid, stod den unge jarledatter op, men Högne lod sit liv. De gik frugtsommelige i ni måneder; da kommer den tid, at de føde skønne drengebørn. Helvig kalder sin søn Högne, Gudrun kalder sin Svend. Da de havde ligget i senge i nogen tid, ophører deres smerte, og de skulle nu gå ud. Gudrun beder jarledatteren først gå ud af døren. Helvig svarede: „Du bærer højere krone, du skal først gå ud.” — (220—230). Gudrun vil pine Helvigs unge søn; Helvig tager derfor Gudruns unge søn og lægger i sin vugge, men sin egen søn lægger hun i Gudruns vugge. Gudrun går ind i hallen og ser sig om så vide; hun tager den unge dreng og skærer hans hoved af; hun voldte sig således stor sorg, idet hun dræbte sit eget kære barn. Högne voxede op i riget til så gæv en mand; kong Artala opfostrede ham. En tidlig morgenstund rider Högne i skoven; østen for Hildarå møder han sin moder. Helvig tager så til orde og smiler under lin: „Det sværger jeg ved min tro, at du er min søn.” Högne svarer: „Jeg har ej set nogen lavere kone bedre kunne lyve, end du.” — „Tag du denne lille kniv (se, hvor skarp den er!), skær mig så i armen, og prøv om det ej går dig til hjertet.” — (230—240.) Han tog kniven og skar hende i armen; så fast sved det i hans hjerte. Högne mælede: „Det føler jeg på mig selv, at du er min moder.” — „Hør du det, min søn Högne, hvad jeg nu siger dig; din fader Högne bad dig hevne sig, om du levede. Tag dette runebælte og bind det om din lænd, det kan lukke alle låse og lindre alle sorger. Jeg giver dig det gode sværd, som din fader fik ud af fjeldet. Jeg giver dig både guld, gods og mange røde ringe; modtag nu dette, min kære søn, og hev din faders ded.” Silde om aftenen kom han hjem af skoven;

kong Artala sidder ved bordet med sine kæmper. Svend¹ gik ind i hallen og skulde pudse lyset; lyset brændte gennem hans fod ned i gulvet, uden at han lagde mærke dertil. Kong Artala siger med hæst stemme: „Hvorpå tænker du, ungersvend, så dybt? du mærker ej, at du brænder dig.” — (240—250.) „Derpå tænker jeg, kong Artala, at du har stor rigdom; det mon dog vorde i din levetid, at du gerne vilde ønske dig vand og brød.” — „Både har jeg guld og gods og megen rigdom; det sker aldrig i min levetid, at jeg beder andre om vand og brød.” En morgen beder Svend Artala om at ride bort i skoven med ham; Artala er villig til at følge ham gennem den grønne lund; han har lyst til at skue sine skatte i guldbjerget. De ride bort fuldglade i hu; Artala viser ham et hus, som indvendig er tæt belagt med guld; han beder herre Svend først gå ind; men han siger, at Artala bærer højere krone, derfor skal han først gå ind. Artala går ind i huset; Högne smækker døren i lås efter ham, og går så bort derfra. Högne står udenfor og glæder sig; han låser døren med sit rune bælte, så at hverken Artala eller Gudrun slap ud. „Både har du guld og gods og stor rigdom, kong Artala; mon du ikke nu ønsker dig vand og brød?” — „Både har jeg guld og gods og stor rigdom; men gerne vil jeg modtage af dig, herre Svend, vand og brød.” Han sultede dem begge til døde hos det røde guld, og således hevnedes Högne Högneson sin faders død; han fik meget guld, da han kom tilbage til guldbjerget og kongen lå død. Högne gæster sin moder og rider derpå til kongen i Danevelde.

1) Den unge Högne kaldes Svein hos Artala og Gudrun, da de tro, at han er deres søn, som blev kaldet Svein (se vers 216).

Ragnars sang.

(1—10.) Ville I nu lytte til, medens jeg fortæller om kongen, som rådede over Upplande og ejede en væn datter. Omkvæde: Borgarhjort bor på det skønne tårn, fagrere er hun end runde sol, hun kan udtyde alle fuglekunster. — Kongen har en datter både forstandig og prud; hun sidder i højsædet over alle borgens folk. Der vare mange meær, som skulde bo i salen hos hende; jeg kan ikke tælle dem, så mange vare der. Kongen lader bygge hende en sal af det skinnende guld og leder sin datter med glæde derind. Thora går en morgen i skoven ledsaget af tolv terner; de sætte sig ned for at hvile og se en liden orm ligge nede på jorden; ormen åndede. Ofte kommer af utidig lyst både angst og megen vande; møerne gik til skoven med lyst og gammen; de toge denne glindsende orm og førte hjem til hallen. De lagde den ned i en æske — (10—20.) Kongen tog sit fingerguld og lagde ned i kassen, ormen voxede hurtig og blev både stor og tyk; den fik ikke rum til at ligge inde i salen. De lagde den ud under åben himmel; den voxede hurtig omkring borgen, så at den strakte sin hale henover hovedet; den slår bugter på sig så høje som store borge. Da siger kongen: „Den, som dræber denne orm og befrier min datter fra sorg, han skal få min datter til ægte.” Dette spurgte greven syd i sine lande: „Ormen omringer møens sal og forvolder hende vande.” Han vækker sine kæmper én årle morgenstund: „Nu ville vi gæste ormen, som længe har været møen.” De drog det prægtige skib i søen; da de vare komne et kort stykke paa vej, hørte de ormen blæse med frygtelig bulder; alt for snart syntes han at nærme sig den med sin flåde. — (20—30.) „Vender tilbage, mine mænd, lader os ej forvolde os selv nogen vande; lad ormen længe

næk for vor skyld herske over jomfruen.” Da spurgte kong Ragnar, Sigurd Rings søn, at ormen omringede jomfruburet. Han smører sine klæder med tjære, og ovenpå i sand, fordi han ikke vil lide ondt af ormens edder. Han vækker sine bedste kæmper tidlig om morgenen, for at gæste den glindsende orm. De mægtige og tappre mænd gik ned til stranden; bådsrullerne knustes, og jorden skjalv, da de droge skibet af nøstet. De vandt op deres silkesejl på det stadse lige skib. Da de kom midt på vejen, hørte de ormen fnyse; da de var nær ved land, bad Ragnar sine mænd blande den opmuntrende mjød. „Hil være eder alle, mine mænd; I skulle være her i ro og passe på mine skibe, medens jeg går op i landet at tale med ubekendte fremmede og at fange det vilde får i fjeldurderne¹.” — (30—41.) „Alle ville vi følge dig og udføre din vilje; det står ikke i én mands magt at hugge dens (ormens?) hoved fra kroppen.” Ragnar går i urtegården, hvor ormen lå; den var stor og frygtelig, kongen undrer sig over den. „Jeg vækker dig op, du glimrende orm, og svare skal du mig; Thora Borgarhjort skal vide, at jeg ikke lister mig ind på dig.” — „Hvo er den hudjærve, som vækker mig af søvne? han mon vist have tiltænkt sig den elskelige kvinde Thora.” Ragnar gjorde et stort hug og kløvede ormen; da han havde overvundet den, tog han behændig spydskafet ud og førte det hjem med sig, men spydsodden stod efter i såret. Ragnar trak sine tjærede klæder af og iførte sig det hvide lin og rødt skarlagan; han var en fager kæmpe at se til; han blev siden kaldet Ragnar Lodbrog. Møerne stå i vinduet, betragte ham og skænke mjød i skål; da skynder han sig bort derfra tilbage til sine skibe.

¹) Urdarseyður er de vilde får, som gå enkeltvis i små afsatser i de stejle forbjerges ud mod havet; de ere vanskelige at fange. Eller måske det skulde være urðar-seiður, og da muligen betyde „landfisk”, et digterisk udtryk for „ormen”? Svaret i det følgende vers vilde da passe bedre.

— (41—50.) Trællen går og vralter den hele dag og længes efter at få hvile for sine trætte ben; trællen kom silde om aftenen derhen og så ormen ligge død; ikke torde stymperen røre den døde orm. Han strakte sig så lang ud, til bæltet sprang om hans midje, da fik han fat i spydsodden, som Ragnar havde båret fra smedjen. Han tog spydsodden og bar den ind til kongen: „Jeg har dræbt den glindsende orm og befriet eders datter fra vånde, for at få hende til ægte.” Årle en morgen kommer Thora hjem til borgen for at træffe sin fader og moder. „Min kære datter, du må finde dig i, at jeg bortgifter dig til en træl, til den mand, som dræbte ormen.” — „Tro ikke, min fader, hvad trællen sagde; langt ypperligere var han, som stødte spydet i ormen. Den mand, som dræbte ormen, var ej lig nogen træl; det var en kongesøn fra andre lande.” — (50—60.) Kongen lader sætte thing og vilde fæste sin datter bort den samme dag. De lode da lave til bröllop, der var ikke mangel på noget; atten borge bleve indbudne og tolvhundrede i hver. Fyrgetyve sølvfade og ligesåmange skåler bleve bårne frem i kongens hal, da alle havde sat sig til måltidet. En liden svend kom ind og meldte dem: „Jeg så skib komme ude på havet med blå sejl.” Thora Borgarhjort tager da til orde: „Det mon være den kongesøn, som mig var tilskikket at få til ægte.” Kong Ragnar kaster anker og stiger først på land. Den bolde og mægtige mand gik ind ad døren: „Mig var det tilskikket at have møen hele hendes liv.” Trællen blev jaget bort af höjsædet; kongen vilde forvolde ham sorg; men ingen i hallen så, hvor han sneg sig ud. — (60—70.) Den tappre kong Ragnar faldt på knæ, medens han fæstede Thora Borgarhjort til ægte. Deres bröllop blev holdt med glæde, og så gik Ragnar og hans viv begge i samme seng. Da kom det så pludselig på, som ofte sker:

Thora var ung af alder, da helsot rammede hende. De lå i sengen og talte med hinanden: „Du skal bejle til den jomfru, som vel passer mine klæder.” Fruen lagde sig ned ved sengekanten og begyndte at blegne; Ragnar sagde: „Sent mon jeg få mig en brud igen, som ligner dig.” — „Du skal elske den jomfru, som bor sønden for havet; hun er kommen af høj æt, skönt hun nu kun har liden magt.” Tidlig om morgen begyndte solen så fagert at skinne; Ragnar gik ud af borgen med sin døde dronning. Østen til i höjen, hvor kæmper vandrede på marken, der grove de det lyse lig ned i den sorte muld; kæmperne sige: „Skummel er denne mørke dag at lægges ned i jorden.” — (70—81.) Kong Ragnar står på gravens bredd og siger: „Det bliver ej, medens jeg lever, at jeg elsker nogen anden kvinde.” Kong Ragnar fandt da ikke fred hverken nat eller dag; han lod sig da bygge et skib og sejlede syd over hav. Svende ride op i landet for at bage brød. Hake hed den, som rådede for huset; han havde en alvorsfuld datter. Svendene kom tilbage, deres arbejde var dårligt udført: „Vi have set en væn jomfru, og aldrig truffet på nogen, som er hendes lige; vi have set en jomfru både med alvor og gammen; hun lignede dronning Thora, havde hun haft hendes anseelse.” Der-til svarede Ragnar blidt: „I utide var hun skön, væn, om ikke i den grad. Bed hende komme til skibet imorgen, have med sig en svend, som dog ikke er svend, være klædt, og dog ikke have klæder på, og komme således udrustet til mig.” Svendene ride op i landet til Hake; de bede hans datter komme til kongen på den måde, han havde forlangt. — (81—94.) Årle om morgenen, søen brød på bølgens top, da redte hun sit hår, bed i en løg og lod sin hund følge med sig. Hun gik ombord på snekken; ingen ænsede det, at Sigurds datter bar en orm i sit öje. Ragnar taler med

blide ord til hende: „Sig mig, hvem der i sandhed var din fader, jeg spørger om dit navn.” — „Hake karl er min fader, hver dag vogter jeg geder; Kraka bliver jeg selv kaldet.” Silkeserk, rød skarlagens kjortel og sko, alt i et bundt, tager han frem: „Modtag dette og prøv, om du passer det.” Hun slæber silkeserken og det røde skarlagen jevnt med jorden: „Oftere har jeg vogtet geder, end gået i kostbare klæder.” Kong Ragnar sidder med snart blussende, snart blege kinder og betragter hende. „Du er ej den gamle karls datter, skönt du siger det; en berømmeligere mand er din fader; det ser jeg på öjenbryn og öjekast; jeg spørger dig derfor atter om din rette fader og dit rette navn.” — „Sigurd den berönte var min fader, han som stod i ormens blod; Åsla (Aslaug) er jeg kaldet selv, fru Brynhild var min moder.” Hake karl kommer ned på bakken og råber höjt: „I have taget min datter, giver mig hende brat igen.” De satte hende op i løftingen med megen omhyggelighed; den gamle gave de guld og gods, og sagde: „Fruen skal følge med os.” Hun blev sat på kvindebænken, og kongen mellem kæmperne — jeg kan nu ikke kvæde længere, end der er digtet.

Gests rim¹.

(1—10.) En fremmed gik sig op ved å, og fandt, hvor en harpe lå. Omkvæde: 1) at dandse; 2) vel lægger man mærke til mig; dog vil jeg dandse her frem på gulvet, skönt du vil stræbe mig efter livet (eller: om I ville berøve

¹) Egenlig: den fremmedes sang, således almindelig kaldet, fordi de 6 første vers begynde med *gestur*; hos Lyngby kaldes den *Ásturima*; måske kunde også *Gestur* være det navn, Færingerne have givet Heimer.

mig den væne viv), vel lægger man mærke til mig. — Den fremmede gjorde sig det besvær, han tog harpen på sin ryg. Han gik sig ind i en gård og gæstede en kærling, som var uden börn. „Du fremmede, bliv i nat hos mig, Hake kommer snart hjem fra skoven.” Den fremmede lever i trange kår, han sætter harpen hen til ilden, han blev der om natten, Hake kom hjem af skoven. Kærlingen siger så højt til Hake: „Vi skulle dræbe den fremmede i nat.” — „Jeg dræber ikke denne mand; thi jeg ved ingen skyld hos ham.” — „Vil du ej dræbe ham, da skal han være min egen mand.” — (10—19.) Hake gik at dræbe den fremmede, kærlingen oplagde dette onde råd; karlen tog sin lille kniv, og gjorde så ende på gestens liv. De brøde harpen op efter hans død, der fandt de en mø klædt i rødt skarlagen. „Du skal leve i megen nød, kaldes Kraka min datter.” — „Om jeg skal leve i megen nød, jeg hedder ej Kraka og er ej din datter.” — „Du skal leve med megen sorg og føde et benløst barn.” — „Om jeg skal leve i megen sorg, jeg føder dog ikke et benløst barn.” Ragnar lagde sit skib under bro, svende ride til Hakes gård, for at bage brød. — (19—29.) Der kom en jomfru løbende ind; de stirrede på hende, medens brødet brændtes. Kærlingen satte over hende et bryggekar: „Kraka, du skal sidde der.” Kraka kaster det af sig: „Den få skam, som vil sidde der.” Kærlingen slog sin datter mod arnen; da faldt næverhuen af hende: „Hør det, du kærling, sjelden blid, hvi slår du den fagre mø?” — „Fordum da var jeg en vænere kvinde, mord og manddrab skete for min skyld.” Svende stillede sværd for hendes kjortel og slede et hår af møens lokker; de svøbe den i et klæde og bære den ud til skibet. — (29—38.) Ragnar siger: „I have spildt hele vor føde.” — „Der kom en jomfru løbende ind; vi stirrede på hende, medens brødet brændtes; vi have set så væn en viv,

som var fagrere end Thora." — „Svende holde I mig for spot, da skulle I alle gå til galgen." Svendene viste ham en lok af møens hår. „Går da hén og siger til hende, at kong Ragnar vil se hende." De gik og sagde hende dette. Åsla går i grønne lund, kalder med sig en liden hund. . .

Nornegeest.

(1—10.) Der er en sang om Nornegeest; slige kæmper gik han næst. Omkvæde: 1) lad dig give råd i vånde; 2) hver en svend göre så. — Tolv oxer bleve ledte frem på torvet og så ind i den skønne borg; kongen vil hugge dem ned; for slig en kæmpe gik det med lyst; han hug så stort et hug, at blodet drev omkring såret; de faldt alle døde ned; öxen stod fast i stokken. Alle rose dette kæmpehug. En gammel mand kommer med to krykker, og støtter sig fast til dem. Kongen hilser ham venligt: „Hvi roser du ikke mit hug?" — „Stærkt var dit hug, herre, men for-dum så jeg dog et bedre. — (10—19.) Du har hørt Sigurd omtale; han var så berömt i verden; da skjalv både løv og lund, da Sigurd gennemborede ormens midje." — „Kan du fortælle om den berönte Sigurd?" — „Det kan jeg sige om Sigurd, at ingen har set hans lige. Högne var en hædersmand; så styg af udseende kendte jeg ham. Gunnar var tapper og mægtig, forstandig og venlig og Gunhild lig; sent mon hans lige fødes. Min fader havde en fredelig gård, der nærede mangan ko. — (19—30.) Jeg sad i skovene og vogtede heste; Högne, Gunnar og Sigurd kom ridende over sumpen; jeg var dreng og så derpå. Gunnars hest sprang

først over; han kendte vel slig dyst; Högnæs sprang dernæst over og sidst Sigurds hest, men Grane faldt i moradset og lå fast der; sadelgjorden gik itu. Gunnar, Högne og Sigurd stege af deres sadler og trak da hesten op. Ofte har jeg gået over moradset både om dagen og den mørke nat. — (30—44.) „Gest, gör mig den villighed og tvæt min gode gangen ren; sadelspændet, som gik itu for mig, vil jeg give dig.” „De rede så frem til en å; der var ingen folk at se. Jeg tvættede hesten ren og siden havde Sigurd mig til sin svend. Vi rede så frem til Fofners leje; der skinnede guldets som solens stråler. Jeg tog et hår af Sigurds hest; det var en favn og en fod langt; det skinnede hvidt som sølv. Jeg har fordum faret vide om, ej fundet lyset og mit livs ende.” Kongen gav ham et skib og sagde ham vejen. „I Frankrig er en sø så stor; der er dit lys og dit livs ende.” Længe dukkede riddersmanden, förend han sandt lige på lyset. Præsten Körnar døbte ham; livet aftog efterhånden som lyset brændte; da lyset var udbrændt, var hans liv til ende.

Ismael.

(1—10.) Mange bratte og blå bølger bryde på havet; Ismael siger til sin formand, at han skal i Hjalpreks gård at gilje kongens datter. Ismael rider derhen; i haven axler han sit skind og går ind i de høje haller, hvor kong Hjalprek sidder tilbords med sine kæmper; Ismael gör, som skik var fordum, han hilser og bejler på engang. — (10—20.) Ismael står på hallens gulv og frembærer sin hilsen: „Hil være dig, tappe kong Hjalprek, du give mig din datter.” — „Jomfruen

har en tapper broder; stod han ved din side, da vilde han nok synes at kunne måle sig med dig." Svanhild Sólajóma (solglands) kom ind i hallen og fattede strax kærlighed til ham. Hjalprek giver ham nu et blidt svar og skænker ham sin datter; Ismael fæster hende. Ismael spørger, hvem der skal indbyde Sigurd til brølloppet. Hjalprek svarer, at Ismael skal selv indbyde ham; han rider da bort i skoven og møder Sigurd Sigmundsön på sin vej. — (20—34.) Den forstandige Ismael står på den grønne mark og indbyder Sigurd til sit bröllop. Sigurd spørger, fra hvilket land han har fået sig en elskelig viv. — „Hjalprek hedder hendes fader, Hjördis hendes moder; det er mig af sandheden sagt, at du er hendes broder." — „Ingen ærlig mand plejer således at fæste sin datter bort; har du fæstet min søster, og jeg ikke spurgt noget dertil, da vilde jeg, at dit halsben var slået itu; og jeg skal lamme dig med knipler; du fortjener ej bedre." — „Jeg har fæstet din søster, skönt jeg ej kendte dig; men förend du lammer mig med knipler, da sveder du om din pande." — „Har du, Ismael, fæstet min søster, som er høvisk over alle kvinder, da pålægger jeg dig først betingelser at udføre. Henne på denne grønne mark der ligge tolv orme; dem skal du alle dræbe, förend du kommer på brudebænken; en af dem er atten alen lang, en anden tre og tyve; mine hirdmænd kunne vidne, at jeg taler sandhed." — „Om en af dem er atten alen, en anden tre og tyve, da frygter jeg dog ikke for dem; thi jeg er Samson den stærkes sön." — (34—50.) Han dræbte alle ormene uden vanskelighed, men en spröjtete gift på ham, så han ej slap bort af stedet. Sigurd gik hjem i gården; Svanhild tog imod ham; han satte sig i höjsædet så fast, at borgen skjälv. Svanhild Sólajóma, som var fager over alle kvinder gik da frem: „Har du, Sigurd, lagt det råd op at volde Ismael fortred?" —

„Gak bort fra mine öjne, jeg vil ikke høre dig; det sömmer sig ej at besudle mit sværd med kvindeblod.” Svanhild giver sig til at græde så höjt; Sigurd spørger, hvi hun således tager på veje: „Gak du bort fra mig, og græd ikke længer dennegang; endogså den kunde være dig værdig, som var mindre tapper end Ismael er.” Helten Sigurd svang sig i sadlen og red bort i skoven for sin søsters skyld. Ismael ligger på marken, stædt i vände af ormene; han bliver glad, da han hører Granes hove lyde. Sigurd tager ham op i sadelen og bærer megen omsorg for ham; han opsøger salven i sin taske at smøre på ham. Sigurd fører ham hjem til borgen: „Tag imod ham, Svanhild, og læg den tappre helt.” Hun lægte ham i én dag, hun lægte ham to, indtil den tredje, da iførte han sig brynjen blå, og gik ind i hallen; han var så prud en helt at se til. De besluttede da at holde bröllop og indbøde gæster. — (50—62.) Ismaels brudemænd vare kong Gunnar ved hans höjre side, Sigurd svend ved hans venstre. Svanhilds brudekoner vare Budles dronning Gunhild ved höjre side, og Grimhild Jukes dronning ved den venstre; dertil havde hun prude brudepiger, ved höjre side Brynhild Budles datter, og ved venstre Gudrun Jukes datter; Sigurd ledsagede möen. Tredive sølvdrikkekar og ligesåmange skåler bleve frembårne; der var lystighed på brudebænk, da alt var sat til måltidet; Sigurd står på hallens gulv og fortæller om de raske kæmper. Sigurd stirrede så fast på Brynhild, at han knuste den gyldne mjødskål. Deres bröllop blev da holdt; hirdfolkene vare så glade, som fuglen, der sidder i træet, bliver ved den lyse dag. Kærter og voxlys brændte, kong Hjalprek og hans hele hird fulgte brudeparret til sovehuset; der blev trådt orgel i gården, og harpestrengene lode for dem; Ismael og hans viv gik da begge i

samme seng. Deres bröllop blev holdt både vel og længe; der kom så mangan hofmand til, som der ere fjedre på fuglens vinge; derpå gik alle de budne hjem igen til sig.

Dvergemø. I.

(1—10.) Hørt har jeg fra gammel tid, at örnen er så snart et dyr, den flyver så vide om; nu skal jeg kvæde om Sigurd og hans første tog. Hans skjold skinner i de gyldne haller, der han står på gulvet; han siger: „Nu lyster mig at gå til hedningeskoven¹ og fange de vilde dyr.” Kong Hjalprek svarer: „Dvergemål og troldeglam bor inde ved fjeldene.” Sigurd springer op på Grane så let, som snekken løber i strømmen. Sigurd rider den første dag til det lider ad kvelde, da nærmer han sig den mørke skov bort fra sin faders rige. Han rider tre dage og nætter igennem skoven, men kunde intet levende væsen se, hverken jordisk eller underjordisk. Han rider atter en lang drøj vej; da ser han en stor skare. — (10—20.) Sigurd sidder på Granes ryg både med skjold og sværd: „Jeg skal ride længere frem og forsøge, hvorledes det vil gå.” Han red da hen, og det var ej til dands; han så nu en hel klynge af dverge stå foran sig. En af dvergene går hen til ham: „Er du kommen hid at lege eller at stride?” Sigurd sidder på Grane, han tykkes ej dette lysteligt; han var så blu for dvergene, at han ej torde svare igen. Da gik en af dvergene frem i stor vrede, hævede sin højre hånd og slog Sigurd i ansigtet. Det hede

¹) Færringerne kalde nu de underjordiske væsener *Ír Heidnu*; det er altså her dvergskoven.

blød strömmede om Sigurds næse og mund, blodet randt under brynjen ned på sadelen. Sigurd var ung og vild, han anede ikke sligt; han drager sit sværd af skeden, det synger i den gyldne ring: „Dette er det første sår, jeg har fået i kamp.” Sigurd svang da sit sværd og kløvede denne samme dverg til døde. Huggene gjalde både mange og tunge, så det klinger på dvergebrynjer; han ser hverken himmel eller jord, de storme over ham. — (20—30.) Frem gik en af dvergene og taler til Sigurd: „Dræber du flere af denne hær, da skal du falde til jorden.” Dvergene flyve over ham, så at han hverken ser himmel eller jord; huggene smelde både mange og tunge, somme falde næsegrus om. Dvergene forsvandt, men nu opstår større vånde; Sigurd kom da til at stå alene tilbage i bælmørke. Han rider frem og tilbage, det fryser ved hans sadelgjord, rimfrost bedækker dvergenes land. Da ser Sigurd til lykke for sig i bælmørket guld skinne som den klare dag. Det var den fagre dvergemø, som der stod for ham; af guld vare hendes axelbånd, hun drog perler langs med jorden. Dvergemøen kom hen til ham og kyssede ham så sødt; det var, som vin strömmede fra hendes læber. Sigurd siger bedrøvet: „Jeg er reden så langt ind i skoven, at jeg ikke finder vej tilbage; den bön beder jeg dig om, at du skal føre mig hjem til borgen?” — „Jeg gik fra min faders borg, da jeg hørte dig kalde; derfor er jeg kommen hid at føre dig hjem til hallen.” — (30—40.) Hun fulgte ham ud fra de afsides liggende dale over Hindarfjeld; der drøne store åer og rivende strömme; hun skjuler ej den rette vej for ham. Den mørke tåge forsvinder nu og den klare dag skinner frem; da ser han en borg stå, løvet vifter oppe ved sky, guldets farve udbredes derover. „Nu ser du en borg her stå, som skinner helt af guld; den, som råder for den, er min fader. Når min fader kommer ind i borgen både

med ondskab og vrede, da må du, tappre Sigurd, hverken smile eller le; han beder dig gå i smedjen med sig at hamre de store stænger. Du skal sige, at du er så træt og mødig, som du har trådt den hede dvergeskov. Hør det, Sigurd Sigmundsön, og giv vel agt derpå; dersom du kommer i hans smedje, da smelter du som det bløde vox." Hun fører ham ind i hallen; han svøber sig i skind, binder sin hest ved dören og går så ind. (40—50.) Dvergen kom ind i hallen og talte således: „Hvem er denne store kæmpe, som fæster sine fodder her?" Længe tav kæmpen, idet han frygtede for hans vrede: „Mit navn er Sigurd Sigmundsön." — „Er du Sigurd Sigmundsön, da kom i smedjen med mig at hamre de store stænger." — „Jeg er så træt, jeg er så mødig, som jeg har nedtrådt den hede dvergeskov. Du smede mig en brynje, som intet sværd kan bide, en hård hjælm og et rundt skjold, som er godt at lide på." Dagen lider, natten kommer, han dvæler i dvergens rige; nu smede de store stænger og hærde dem i Hilmers ild. Årle om morgenen, da solen skinnede höjt på himlen, slog dvergen på guldhasperne, så dören fløj op. Han kom ind i hallen med en hvid solvbrynje: „Tag denne, Sigurd, og prøv, om du passer den." Dvergen giver Sigurd tillige hjælm og et smukt skjold, som intet sværd kan kløve igennem. Sigurd tog brynjen på, som dvergen havde båret ham; den var både vid og sid og passede, som den var skåren til ham. — (50—60.) Sigurd står i sin stærke brynje og med sine gode sværde: „Hør det, elskelige rige fru, før mig nu hjem til mine lande." — „Jeg førte dig fra dvergeskoven, det mon du nu næppe mindes; hvi vil du da nu drage fra mig tilbage til Hjalpreks hal?" — „Således er det i kongens lande, der bære kæmper sorg, fordi kæmpen Fofnersbane er forsvunden af kongens borg." Hun fulgte ham langt på vej og

tog afsked med ham: „Far vel, heldig, lykkelig og alt gå dig vel.” Sigurd kommer hjem i gården; kong Hjalprek står selv ude og tager imod ham; han tager så til orde og tykkes det ej være spøg: „Du har givet dig trolde i vold og træt kommer du hjem.” Sigurd går ind i hallen og sætter sig i højsædet; hans moder hilser ham. Sigurd svarer: „Dvergen har smedet mig våben og rustning, som sværdene ej kunne hugge igennem. Jeg har været i dvergeskoven og kæmpet med dvergehæren; jeg var kommen i stor våde; dvergemøen frelste mig og førte mig bort fra dvergeskaren; hun opholdt mig og forsinkede min rejse.”

Dvergmø. II.

(1—10.) Asmund sadler sin gang og rider hjemmefra med sin følgesvend; men han kunde ej finde den mø, som dvergen ejede, og som kongen om aftenen havde bortført. Omkvæde: Lytter til, kvinder, en karl er kommen i dands; gud lade ingen jomfru undgælde ham. Kongen kommer ind årle om morgenen og taler til de glade kæmper: „I skulle drage om hele landet at indbyde bröllopsfolk. Selv kan jeg regne mig til en kæmpe, prøvet i heltegerninger; rider da hen til Sigurd, som vel må kaldes den stærke; rejser til Hunaland at byde de gamle kæmper; jeg kender vel Asmund Kærlingsön og hans gode kæmper.” Svendene rede nu vide om i verden. Dvergen kommer fra skoven hjem til sin hal, men han ser ingen der: „borte er mit skjold og mit sværd, og forsvunden er jomfruen af bænken.” Asmund rider hen til skoven for at træffe dvergen: „Vil du ej hevne møen,

som kongen førte hjem fra dig?" — „Det ligger mig nu i minde, at borte er både mit skjold og sværd; jeg kan derfor ikke nu." — (10—21.) „Jeg skal låne dig et godt skjold og et udmærket sværd; selv skal jeg drage med dig at gæste kongen; jeg skal følge dig til hans hal at se den skønne mø." De rede nu derhen; da de kom til borgen, hørte de orgel og dands. Asmund så ind ad døren, møen spillede foran kongens bord, kæmperne holdt lege. Han så fruer og stolte jomfruer gå rundt omkring i salen: „Lader ej karlen svige os, som er kommen hid at lure." En mand kom ind i hallen og sagde, at han så mange hærlædte mænd gå op imod borgen. Kongen rejser sig fra bordet, drager sit sværd og ønskede, at Sigurd og Virgar den stærke havde været i borgen hos ham. Kongen beder sine svende gå ud og byde disse hærlædte mænd at komme ind i brudehuset og drikke den klare mjød. „Stander ej længer ved borgeled, løser eders sadelremme; kongen byder eder i brudehus at drikke den klare mjød." — „Byder kongen mig til brudehus at drikke af de hvide skåler, her står jeg nu hærlædt, frygtelig at skue. Vil han ikke give mig den fagre kvinde tilbage, da skal jeg ruste en hær af udvalgte mænd og stride mod konge og land." — (21—31.) Årle om morgenen begynde de at kæmpe. Asmund rider frem i hæren, kongen stiller sig imod ham; der mødes to tapre helte; kongen hugger Asmund med så stor kraft, at han faldt ned af hesten. Asmund lå på jorden, da kom Jukungens dronning til ham; hun forstod så vel at skære runer og tog al træthed og skade bort fra ham; han lod sig nu atter se uovervunden. Dvergen sporer sin hest og iler ind i hæren; han nedlagde alt folket, kongen måtte fly. Asmund lurede på bruden, røvede den dyrebare kvinde og meget guld. En kommer ind i hallen og siger, at Sigurd Sigmundsön og kon-

gens broder Högne komme derhen. Kongen tager imod dem: „Velkommen Högne min broder, du har redet så langsomt; nu har jeg mistet den væne viv og min hele hær.” — „Jeg har faret vide om land, men ikke truffet Virgar; han var rejst langt bort i fremmede lande at bejle til en mø.” — (31—40.) Da svarede Sigurd: „Vi skulle ride ind i skoven at træffe dvergen.” Årle om morgenen skinnede solen klart på bede; da rede de i stor vrede ind i skoven. Sigurd gik til hulens dør; han vovede ikke at lukke op, men kløvede det stive stål. Møen sad i sølvvirkede klæder, dvergen står i smedjen: „Ofte er det bedre at være så langt som muligt borte fra mennesker end at være deres frænder.” Högne hin stærke tiltaler da dvergen: „Vi ere komne hid for at hevne min broders store vande; du har dræbt hans hær og ranet hans gods af landet.” Dvergen klæder sig i stål både til hånd og fod og rider så bort i ødeskoven. Högne hugger først, men hans sværd bider ikke på stålet, som dvergen har smedet. De tvende kæmper stride hele dagen; det genlyder i fjeldene. — (40—50.) Da aftenen kom og duggen faldt, trak Högne sig tilbage, et spring for hvert hug; trætheden tyngede Högne, så at han faldt ned af hesten. Sigurd binder hjælmen på sig, da solen stod op; han giver så slemme hug, men sværdet bed ikke på stålet, som dvergen havde smedet; de stride begge denne dag til ende; sværdet bliver nu tungt i Sigurds hånd, og han tager til at kaste med spyd; han kaster ett, han kaster to, og han kastede det tredje; dvergen ramte de alle, men ej fik han skade deraf. Sigurd svang sit sværd ned over dvergens hoved, men han fik ingen skade. Dvergen huggede hjælmen af Sigurds hoved, gennemskar hans brynje, Grane faldt på knæ. Sigurd svinger da sværdet omkring, både med grumhed og vrede; han kløvede skjoldene for ham, og gav ham flere sår. — (50—62.) Dvergen måtte

da fly til skoven, da han var ilde såret; han erklærer sig overvunden af Sigurd. Högne og Sigurd svend ride da til borgen, hvor den fagre dvergemø sidder ene. Sigurd ønsker sig nu at træffe Asmund kappebane: „Jeg har søgt vide i landene, men aldrig i mit liv fik jeg ham at se.” Högne svarede dertil: „Asmund er en stor og rask kæmpe, som vel kan stevne kæmper; træffer han dig i ødeskoven, da bliver du ej længer glad.” Sigurd bortførte den skinnende brud, alt hendes guld og alle hendes stadselige klæder ud af borgen, satte hende på sin hest og førte hende hjem til sig selv; han bad Högne hilse kongen i Jukegård, at møen skulde være hans. Sigurd satte hende iblandt sine møer, skönt hun nødig vilde; thi hun hjalp Asmund så såre, hvor han var stædt i nød. Högne meldte dette til kongen, som svarede: „Ikke skal Sigurd Sigmundsøn rose sig af denne handling.”

Dvergemø. III.

(1—10.) Jeg kender en sang, som i lang tid ikke er bleven hørt, og som jeg nu vil berette for eder. Omkvædet: Ned driver den mørke dugg, duggen falder ned over den kolde is, løvet springer ud så vide ned igennem den yndige lid; ned driver duggen over den kolde is. Kong Hjalprek råder for riget; ham tjene daglig vel fem hundrede svende både med glæde og gammen; over dem alle står en, der skinner af det røde guld, det er helten Fofnersbane, som hedder Sigurd. Sigurd beder Nornegest sadle gangeren Grane; han klæder sig på og ruster sig til at ride ud. Sigurd red igennem skoven øster om den brune høj; han så guldsalen åben,

guldet lå på vejen omkring den; gården var af marmorsten, væggene af elfenben, bjælkerne vare af cypresseved og hængslerne af det rene sølv; dørene vare af hokumtræ; guldet glimrede på vejen der, som det stråler fra havrekornet. — (10—20.) Sigurd tænker ved sig selv: „Udenfor skal jeg ikke stå, hvad enten her bo folk eller trolde, så må jeg dog gå ind.” Sigurd gik ind i höjen; dvergemøen, som sad der inde, var som den hvide sne, elskelig at se til. „Hør du, yndige rige fru, hvad navn skal jeg give dig?” — „Jeg var fød med megen kummer, da dagen endte; Åse kaldte min fader mig; han var den første, som bode i denne høj. Fader og moder ere døde bort fra mig, og så mine fire sødskenne; jeg har ingen, som råder for min skæbne; jeg må selv styre mine vilkår; jeg bor ene her i höjen.” Åse dvergemø sagde: „Du er ej båren til at stå;” hun svang sig hastig op fra sit sæde og bar en stol til ham. „Mangen er reden til skoven at bejle, men aldrig er nogen kommen hid, som har været din lige.” Hun fulgte ham ind i guldsalen, de holdt hinanden i hånden: „Her skal du tappe helt, Sigurd, se, hvor langt min sal strækker sig.” — (20—30.) „Hør det, Åse, du fagre og skønne dvergemø, hvad hedde de to kæmper, som ride her i skoven.” — „Halvdan og Erik have redet her længe; nu ride de sig i Asgård at prøve Odins kæmper. Silvur, kongens søn, har længets hid, og båret stor sorg, men jeg har ikke brudt mig derom; han er reden bort, men jeg har ej sagt ham ja. Halvdan og Erik have redet her til min gård, i alle henseender er du skønnere, Sigurd; derpå ser jeg stor forskel. Det er så ondt i dit land, der fryser så hårdt under træ, der hersker uvej og vind, der rider så mangelstemand om, som raner eders gods; bedre er her i guldsalen hos mig at knytte elskov med mig. Jeg var mig på hjemmething; der hørte jeg prise

Sigurd svend som den højeste ved kongens bord." — „Hør det, Åse dvergemo, det må du ej vente: jeg skifter ej min odel bort til dvergenes land." — (30—40.) „Laxen løber så hårdt i strømmen op imod den høje foss; inderlig elsker jeg Sigurd svend med guld og gode kyss. Laxen løber så kraftigt i å op mod den hårde klippe; ondt er at knytte elskov med den, som ej vil gengælde den." De satte sig ned i den gyldne stol, og holdt hinanden hånd i hånd: „Her kan du med øjne se så vide over verden og lande." Hun steg op fra den gyldne stol, gik hen til guldkisten og oplukkede den med hemmelige kunster; hun viste ham klæder, der skinnede som det røde guld, hvilke havde ligget på kistens bund siden Dagmars død. „Vel må du slide de skinnende klæder, der have ligget her, siden dvergens hjerte brast." — „Jeg fører ikke dvergens klæder tilbage til mine lande." — „Vil du ikke slide Dagmars klæder, lader jeg dig skære andre besatte med det røde guld." Hun gav ham en brynje af det hvide sølv: „Tag imod denne, Sigurd, og prøv, om du passer den. Jeg skal give dig en skjulehat; du kan gå i mosen; den, som har set dig før, kender dig da ikke." — (40—50.) Mælede da Åse dvergemo, den fagre og den skønne: „Dvæl her i nat og sov hos mig; imorgen skal du ride bort." — „I nat skal jeg sove hos kvinden og drikke møens minde; derpå drager jeg hastig bort, vi træffes igen en anden gang." Sigurd sov med megen glæde i højen; han avlede barn med dvergemoen denne samme nat. Årle om morgenen klæder han sig på og gør sig rede til at ride bort. „Når skal jeg brygge, når skal jeg blande vin, når skal jeg atter vente dig i højen hos mig?" — „Vel må du brygge, vel må du blande mjød; når ni måneder ere talte, da skal du vente mig." Sigurd gik med lystighed ud af hallen; da var Grane forsvunden, som han skulde ride hjem på; han går tilbage i

höjen siger dette til dvergemoen. „Jeg skal låne dig en hest, der er god at ride på; således løber den over dale og fjelde, som andre gennem grønne lider og på jevne moser, dersom du kan styre den godt. — (50—60.) Rid den heldig og lykkelig, dig ske ingen vånde; sjelden løste min fader denne hest af båndet. Når du kommer ud af skoven, ser du din hest Grane. Stig uskadet på den hurtige hest både med lyst og glæde; når du kommer til Hjalpreks skov, da vis hesten tilbage til mig.” Hun fulgte ham så langt på vej, til stierne adskiltes: „Det at jeg vender tilbage fra dig, det er imod min vilje.” Hun fulgte ham så langt, til vejene begyndte at blive mørke; jeg sværger ved min tro, da græd dvergekviden. Sigurd red frem på vejen med glæde og lyst; da han kom ud af skoven, viste han hesten hjem. Han går nu frem ad vejen: da møder han en fjeldrise, som vilde forvolde ham mén; Sigurd kom i vånde; risen skød sin jernstang i jorden, da måtte kæmpen stå. Sigurd snor sig en anden vej for at slippe ud af skoven, men risen skyder atter jernstangen i jorden for ham. — (60—71.) Sigurd taler af tungt hjærte: „Lad mig komme ud af skoven at finde min gode ganger.” Dertil svarede den grumme jette: „Det skal jeg forhindre dig fra, du slipper ikke hjem til din hal, ikke et skridt videre.” — „Hør det du lede fjeldrise, hvorved har jeg pådraget mig skyld?” — „Du har været i den underjordiske höj, det huer mig så ilde, den af os, som får sejer over den anden, skal beholde kvinden. Du har sovet hos dvergemoen uden mit vidende, derfor skal du, Sigurd unge, miste dit liv”. Jetten gav så tunge hug, som når man kaster sten; stundom flygtede kæmpen bort, stundom holdt han imod ham; når den sorte fjeldrise skød jernstangen mod ham, da var Sigurd stædt i nød. Sigurd går på marken og ser sig vide om, da kom Grane til hans lykke springende, trådte jorden

op om hovene, farende frem med hovedet böjet bagover ryggen; hastig vendte den siden til, Sigurd sprang i sadelen. — (71—81.) „Ej skal du behrejde mig, at jeg tager dvergemøen til ægte; nu vil jeg skifte hug med dig, bjergrise.” Sigurd løb let op i sadelen, og lod da mange tunge hug falde; men sværdet bider ikke mere på jettens hud end en kniv på den hårde sten. De sloges to fulde dage, ingen af dem sejrede, indtil den tredje, da solen svandt bag skoven. Jetten svang jernstangen stærkt, men Grane kunde sno sig, så jetten forfejlede hvert kast. Sigurd svang da sværdet så hårdt, at han huggede midt igennem jettens ben ved knæet. Den sorte bjergrise lader sig ikke mærke dermed; han sætter benstumperne ned i jorden og kæmper lige fuldt. Sigurd svang da sit sværd og kløvede den lede jette til døde. Sigurd red nu hjem, prisede gud og sig selv, at han ikke havde fået noget sår; med glæde og lystighed skynder han sig nu hjem til kong Hjalprek. — (81—93.) Sigurd kom til hallen om aftenen, kong Hjalprek sad over bord med sine kæmper. Hjalprek tager til orde: „Hvor er Sigurd Sigmundsön, den højeste af mine mænd?” Sigurd står på hallens gulv og hører disse ord; han kaster skjold og sværd og stiger over bord. „Jeg har længe siddet her, Sigurd, og tænkt derpå med sorg, jeg længtes nu at bie efter dig.” Sigurd svarer, at en bjergrise var gået ham imøde, som havde æsket ham til kamp. Sigurd er i riget og råder for den udvalgte skare indtil den time kommer, da de aftalte dage ere omme. Årle om morgen red Sigurd til skoven øster om den brune høj; guldsalen stod åben, guldet skinnede i gården. Han red til højens indgang; da lå Åse dvergemo død i den prægtige borg. Åse lå død af barnsnød, et møbarn lå hos hende; Sigurd lod bærer af røden guld slå til dem; han grov kvinden og

det skønne møbarn ned i höjen og lagde meget guld og kostbarheder ned hos dem; derpå red Sigurd atter hjem.

Dvergemo IV.

(1—13.) Kong Halvdan og Heidrek holdt længe sammen, de rede da nord til Asgård at træffe Odins kæmper. Jeg red mig gennem skoven silde på dagen i skumringen; jeg styrede til den skønne jomfruborg, guldet skinnede i gården. Jeg stod en lang tid, da jeg var ubekendt; kvinden talte først til mig og lagde mig ord i munden; jeg spurgte uden forsigtighed: „Hvor ere de andre kvinder, som bo i denne høj?” — „Fader og moder ere døde fra mig, samt mine syv brødre og to søstre; jeg har ingen formynder, jeg bor ene her i höjen og må råde mig selv.” — „Du skal, forstandige dvergemo, sige mig hvad din moder hed og hvad jeg skal kalde dig?” — „Jeg var født, da dagen endte; Åsla kaldte min fader mig, han herskede i Odins rige; silde i skumringen søgte han den herlige ring til mig af runestrømmen. Meget uvejr og torden fra østen var årsag til min faders død. Gunhild kaldtes min moder, hun ejede meget guld; hun drömte, at guldet lå nede på bunden i den stride runeström.” — (13—24.) Jeg lagde min arm om kvindens hals og begyndte at tale så: „Hvi sidder du så ene her, derom vil jeg spørge dig først.” — „Vandet løber paa den vide slette ned af den høje foss; för elskede mig Sigurd svend med guld og gode kyss.” — „Videre skal du, skønne dvergemo, sige mig, hvad de kæmper hedde, som ride til denne skov.” — „Silvur hedder den kongesön, som har længets hid, Alf har båret

hans ord til mig, men jeg har ei agtet derpå. Vandet løber fra høje fjelde over den hvasse sten; tungt er at bære elskov til den, som ikke elsker igen. Det er så ondt i dit land, der er både uvejr og vind; bedre er i den prægtige borg at knytte elskov med mig." De gik i borgen og holdt hinanden i hånd: „Her ser du, hvor mange der bebo verden; her ser du, hvor vide solen løber, her ser du både småt og stort, klæder, føde og guld, samt alt hvad man kan ønske sig." — (25—37.) „Du finder ej elskov hos mig, det må du ej trakte efter, jeg skifter ikke min odel bort til dvergelande. At jeg kom til denne høj, var en stor fejltagelse; dvæler jeg her i nogen tid, da må jeg forspilde min kristendom (glemme helligdagene)." — „At du kom til denne høj, skal ikke på nogen måde skade dig; jeg skal tælle dig dagetal, så farer du ikke vild. Vil du ikke slide klæder efter Dagmans død, skal jeg lade andre skære til dig, besatte med røden guld." — Svenden svarede dertil, og slog det bort med skæmt: „Du lån mig nu en hurtig hest, mig lyster at ride hjem." — „Stig uskadt på den raske hest, gid ingen skade møde dig; sjælden løste min fader den ud; når du kommer gennem skoven, da vis hesten hjem igen." Hun fulgte ham langt på vej: „Det at jeg vender tilbage fra dig, er imod min vilje." Hesten løb hele natten henover den stenede vej; ild strømmede ud af dens næseborer, det gav lysning i skoven. Han kommer hjem til borgen, og siger, at den skønne dvergeme lånte ham en hurtig hest. Dvergemeen sidder i sin sal med sorg og pine; hun fælder blodige tårer ned på sine arme.

Dvergeme V.

(1—3.) Synger nu til, og holder takt, medens jeg går i dands og synger om Virgar Valints søn og hans kæmpeverk. Omkvæde: Dagen helder, natten kommer og formørker den skønne jord; imorgen ville vi sadle heste til at ride dyst. Thidrik sidder på Brattingsborg og ser ud så vide: „Nu lyster mig at ride til dvergemarken over Birtingskov.” Virgar svarer da: „Rider du til dvergemarken, kommer du ikke hjem igen.” Gangeren blev løst ud, som Thidrik skulde ride på. Virgar sad hjemme en liden stund; da sadler han sin gang og rider for at træffe sin herre. Virgar steg op på Skemmings ryg med Mimering i hænde; Skemming løb over Birtingskov og traf kongen på vejen. Thidrik tog til orde, da han kendte Virgar: „Hvo sendte dig hid?” — „Jeg vilde ej være borte fra min herre, om der skulde yppes nogen kvide.” — (11—20.) De ride frem gennem skoven, da lader kongen hestene hvile, medens han går at sove. De lagde sig under en smuk høj en liden stund, da vågner Virgar op og hører trampen af heste. Virgar springer op på Skemming og ser en stor mand ride kort derfra; Virgar ser på sit sværd: „Nu skal jeg prøve Mimering og se, hvor skarpt det er.” Virgar siger til den store kæmpe: „Hvi rider du i Birtingskov her i min herres land?” — Sigurd bliver ivrig, drager sit sværd og bereder sig til kamp; han svang sit gode sværd; Virgar sad på Skemming og afbødte hvert hug. — (20—30.) Thidrik vågner nu op af søvne og hører sværdene klinge; han griber sit gode sværd og kalder på Virgar. Kongen blev nu bange, da han hørte sværdene lyde, og Virgar var borte med sin hest. Sigurd hugger frygteligt med sit gode sværd Gram, ilden flyver af Virgars

brynje, så det syntes at lue i skoven. Thidrik sprang på sin gang, red hjem fra skoven og glemte både skjold og sværd i Birtingskov. Sigurd svang sit sværd, men Skemming var som fuglen i sky og snode sig snart til en side, snart til en anden. De kæmpede således nogle timer; de vare både trætte og mødige og satte sig da ned, ingen af dem var længer glad. Virgar beder denne store kæmpe sige sig, hvorfra han var. „Sigurd skal du kalde mig, jeg sidder nærmest hos kong Hjalprek; min best kalder man Grane og mit sværd Gram.” Virgar svarer: „Mimering og Skemming have udløst mit liv.” — (30—41.) Sigurd sagde, da han kendte Virgar: „Hvor er den tappre Thidrik, som red med dig til skoven?” — Virgar siger: „Thidrik rider i Birtingskov med alle sine svende.” Det er ikke at dølge, hvad sagt er i et gammelt kvad: at ride dyst med en ukendt mand, plejer sjældnen at ende godt. Virgar rejser sig op ved spydet: „Vi skulle ride hjem og drikke den klare mjød.” Sigurd svarer i det samme: „Vi skulle ride længere hen og øve flere kæmpegerninger.” Sigurd og Virgar prøve hinandens styrke. De ride til dvergemarken, hestene løbe med kæmperne, jorden kastes op om hovene, sværd og sporer klinge, tøjlerne styre, skjoldene skinne, det synger i de gyldne hjelme. De rede over Birtingskov over mark og bløde moser: slige kæmper ses ej på jorden at sidde i kostelige sadler. — (41—52.) De ride over skoven, hvor jetter bo i klipperne, dvergene beklæde den skønne sal, trolde ligge for deres fødder. Silde om aften trækker en mørk byge sammen; ulvene begynde at tude; de så hverken himmel eller jord og ikke vej til borgen; aldrig havde de to kæmper været i større nød. Det gjaller højt i fjeldene, jetterne glæde sig, træde den hede ild, bryde den hårde malm; hårde stene springe op af jorden, edder løber henad den. Dvergene hamre store stænger og smede

sværde, medens ilden luer i smedjen, Virgar bliver bange og ønsker sig hjemme, og opfordrer Sigurd til at vende tilbage; hans sværd var så hedt i skeden, at han kunde ikke holde på det. Sigurd svarer, at sligt skulle andre kæmper ej spørge. „Hør det, Virgar, vi skulle ride videre frem; vi få en anden sang at høre, når natten lider.” — (52—61.) De kom igennem den mørke skov hen til et hus, som strålede af guld. Sigurd mælede: „Vi skulle ikke stå udenfor, men opholde os her i nat og imorgen svinge sværdene, og føre hjem, hvad der kan forlyste vort liv.” Virgar svarer: „Nu skulle vi lægge hjælmene af, imorgen sadle vore heste.” De gik ind i det skinnende hus; de så der mange herlige sværde; tvende møer sade foran dem der, de vare både væne og forstandige, klædte i guld og silke; kostbare drikkevarer stode på bordet, Sigurd drak deraf uden at bede; begge møerne sade stille; dem syntes bedst at tie. — (61—72.) Sigurd spurgte, hvorfor de sade så ene der, hvem der rådede for borgen og hvor han var henne. Virgar siger: „Vi ville bo her i borgen, ville I ikke svare, skulle I falde for sværdene.” Da svarede den ene dvergemø: „Den herre, som råder for denne borg, er Kvörfinn, min fader. Min fader er hver nat borte i skoven med alle sine svende, at kæmpe med jetter og vælge malm af bjergene. Virgar sagde, at de skulde tage begge møerne og føre dem hjem til borgen; han satte dem op på Skemming. Sigurd tog det bedste sværd, dvergen havde smedet, og alle de andre sværde knækkede han midt over; han tog så meget guld og sølv, som Grane kunde bære, og da skyndte de sig ud af dvergehallen. — (72—80.) De ride igennem skoven og spare ej de rappe heste, da skjalv både løv og lund, da daglyset begyndte at skimte; dragerne brøle højt, da jetterne gik ind i deres haller. Kvörfinn kommer hjem fra skoven og ser indgangen til hulen åben; han

går tavs ind i hallen og ser sværdene ligge knækkede; ilde ser det ud i hans hal, borte er hans guld og gods, han ser ud i jomfrusalen, men ingen er der at se. Dvergen går i vrede rundt i den skønne borg: „Nu skal jeg gå til den store ambolt atter at smede sværde; thi begge møerne skulle blive hevnedes voldsomt.” Han løb ud af hulen, og tændte ild i smedjen for at smede sværdene igen. — (80—91.) Sigurd og Virgar drog til kong Hjalpreks gård; Hjalprek byder Sigurd velkommen og glæder sig over, at han har vundet guld og sværd; han spørger, hvem den store kæmpe er, som fører de to møer. Sigurd svarer, at det er Virgar Valints søn, Thidriks berømte kæmpe, som havde været med ham på denne færd. Kong Hjalprek beder ham gå til bordet og drikke mjød og vin. Virgar var træt efter denne færd og sov ni nætter i riget hos kong Hjalprek; da går han til kongen og beder ham yde sig hjælp og låne ham et skib at føre møerne over sundet. Hjalprek svarer: „Skibet låner jeg dig; det er ikke ofte, at jeg har ydet Thidriks kæmper hjælp.” — (91—98.) Han lod da det forgyldte skib drage på ruller ned til søen; de sejlede den lange vej over Singjarfjord og strøg ikke sejlene förend ved Selgjaland. Der kaster Virgar anker og stiger på land med begge dvergemøerne. Han fulgte dem i den grønne lund Singjant, og lod slå borge til dem, at de der skulde sidde inde og bære og virke silke. Derpå drog Virgar atter til Thidrik den stærke: „Når jeg i ni vintre har ført kongens banner på Brattingsborg for guld og dyrebare kvinder, da skulle I vente mig tilbage.”

Risen i Holmgårde.

(1—11.) Jeg kender en sang, som er digtet om Virgar den stærke, han tjener kong Thidrik og bærer hans gyldne banner. Virgar er reden hen til den høj, hvor hans fader lå; langt inde i højen rasle gamle tænder: „Hvem er kommen hid i højen, at vække op døde mænd?” — „Våger du i højen, min fader? det er din fostersøn, Virgar Valintsson, som er kommen hid.” — „Om du end er min fostersøn, og jeg din gode fader, så skulle dog dale og bjerge revne heller end jeg kommer ud i høst.” — „Vil du ej, højbeboer, række mig sværdet, skal jeg lægge ild i højen og brænde din bolig.” Højbeboeren vilde ikke lade højen bryde; han greb med begge hænder om Mimering og rakte det ud til sin fostersøn. — (11—20.) „Her skal du få det sværd, som både kan hugge stål og sten; imorgen skal du prøve det i jettens hårde ben.” Virgar tog sværdet i sin hånd og svarede: „Hvor ved du den meste lægedom være her i landet?” — „Der står et hus i Holmgårde, det tilhører risens søn; det er fuldt af lægedom og ingen andre kostbarheder; den stærke rise Vilkus bærer lås og nøgel til det; did ville brave mænd gerne søge hen. Ingen sværde bide på det, hvor skarpe de end ere; risens kæmper have jernstænger, som ere atten alen lange. Drager du til Holmgårde nu i høst, da lad ikke den raske Nornegest og den tappre kæmpe Sigurd Sigmundsson sidde tilbage.” — (20—30.) Virgar sprang op på sin hest og red at træffe Sigurd så hurtig som han kunde. Han går ind i hallen til kong Hjalprek; Sigurd sidder nærmest hos ham af alle kæmperne. Virgar tav ikke længe: „Jeg ved megen lægedom, og den må vi forskaffe os; der står et hus i Holmgårde, som er fuldt deraf, intet sværd

bider derpå, risens kæmper have jernstænger at stride med; Derfor må du bo dit sværd vel til og udruste din hest med sporer og beklædning; om du har en atten hundrede mand, da kan du kun lidt modstå risen, men trængte vel til flere; nu ved du besked om lægedommen, Sigurd, følg nu med mig." — (30—40.) Sigurd blev så glad ved disse ord, at han knuste mjødskålen og løb op fra bordet; han standsede først langt ude på hallens gulv. Begge de tappre kæmper stige på hestene og ile med gammen til Holmgård; de havde ingen hær med; kun den raske Nornegest fulgte dem. Da Sigurd kom derhen, stod Vilkus risens søn udenfor. „Hil dig, Vilkus, har du megen lægedom tilovers hos dig?" — „Megen lægedom har jeg tilovers hos mig; hvorfra er den store kæmpe, som følger med dig Sigurd?" — „Dette mon være den kæmpe, som alle tykkes om; det er ham, som vog risen, den tappre Valintsson." Det var Vilkus risens søn, han blev da så vred: „Det var min kære fader, som lå ved Bjertings høj; takket være du, Sigurd, jeg vidste det ikke för, nu skal jeg ruste min hele hær; thi jeg var den, som mistede." — (40—52.) Årle om morgenen havde Vilkus udrustet tolv hundrede; de tre kæmper ride ene imod dem alle; de fælde kroppe ned til jorden, som når man kaster sten; de hugge tit og skåne ingen. Virgar bliver træt af kampen og kommer i stor nød; Nornegest må bæres bort derfra hen under en høj. Sigurd måtte da kæmpe ene; han trængte frem i hæren med grumhed og vrede og adsplittede risens hær vidt omkring. — (52—61.) Trætheden var nu forbi hos Virgar, han løb op fra højen, ilede hen og fældede en mærkesmand; nu rede de frem og kløvede enhver ned igennem hæderne, som løb imod dem; der faldt så mange til jorden, at de kun trådte på kroppe. Nu stå Sigurd og Vilkus risens søn ene mod hinanden; Sigurd kløver ham til døde. Således

havde de tre tappe kæmper fældet hele risens hær; de rede gennem den grønne lund; der gøl ikke høg, der gøde ikke nidingshund tilbage i Holmgård. Sigurd kommer til at herske over Holmgård; thi han sejrede over risen; Virgar red hjem.

Risen af Leittrabjerg.

(1—11.) Risen af Leittrabjerg taler til sine kæmper: „Hvor vide I min faders banemænd at være? nu lyster mig at hevne ham.” Alle bukkede hovedet ned, ingen torde svare uden den brave Filkusson, som heller skulde have tiet. „Kan du svare mig derpå, tappe Filkusson, da skal du vise mig min faders banemand.” — „Om jeg siger dig din faders banemand, da overvinder du ham ikke; thi det er den berømte kæmpe Sigurd Sigmundsön, som bor i Holmgård. Han har dræbt mangan rise for sit hvasse sværd; kommer du til Holmgård, går det dig ligeledes.” — (11—22.) Risen bliver ivrig og giver vreden frit løb: „Fordi du spotter og håner mig, skal du brændes på bålet.” — „Om end du lader mig stege og brænde, bliver Sigurd ej din fange.” Risen gik derfra i smedjen at smede sig en jernstang, der var atten alen lang og skinnede som det hvide sølv; han lod gøre sig skjold og sværd. Han tilbereder sit skib, lader tovene sno med roden guld, og lægger tyve tønder guld deri. Risen går ned til stranden; Thorer af Strond og Thorkel af Grund følge med ham. Han trådte så fast i det store skib, at kanten af det sank ned i søen. Han hejsede sine sejl op og tog dem ikke ned før end ved Holmgård. — (22—34.) Hyrdedrengen sidder i liden og vogter får og geder; han ser

skibe komme over havet, som søge havn. Han driver hjorden sammen på den grønne mark, og går til Sigurds hal og siger, at han ser skibe komme over havet med sejl så hvide som nyfalden sne. „Ser du skibe komme hid med sejl så hvide som lin, da er det vist risen af Leittrabjerg, som vil hevne sin fader.” Hyrdedrengen svarede dertil: „Mig syntes som en grim rise gik på dækket.” Sigurd lagde vel mærke til disse ord: „Jeg har haft så underlige drømme hele denne nat; jeg drømte, at Grane stod sadlet, og at meget blod strömmede foran den; jeg drømte, at mit gode sværd gav lyd på de blanke hjelme og gennemskar riser.” — (34—40.) De kastede anker på hviden sand og risen af Leittrabjerg steg først på land, den tappre Filkusson gik ved hans højre hånd. Sigurd beder en af sine mænd ride ned til stranden og sige, at Sigurd indbyder dem alle med glæde at sidde over breden bord og drikke den brune mjød, om de vilde holde fred og ikke gøre nogen ulempe; men dersom de ikke gå ind på dette tilbud, da vilde han ikke atter byde dem slige vilkår. — (40—50.) Sigurds sendesvend red nu ned på den hvide sand til risen og hans tappre mænd; han indbydes fra Sigurd til at komme ind i borgen og drikke mjød, dersom de ville holde fred. Risen tager Sigurds sendesvend og bider ham af om midjen. Sigurd står i vinduet og ser dette så tydeligt; han beder sine mænd omgjorde sig med sværd og iføre sig skinnende brynjer: „Nu ser jeg på risen, at han har ondt isinde; står derfor så tappert og frygter ikke om risens hær synes eder at være stor.” Sigurd binder sit hjelmebånd, Nornegest stod hos ham; aldrig i sin levetid bandt han det så fast. — (50—62.) Risen går ind i hallen, hvor Sigurd sidder ved bordet med sine kæmper; han lader sine mænd stå udenfor i borggården. Da han kom ind i hallen, skiftede Sigurd farve og alle hans mænd blegnede.

„Velkommen du rise hid til mig; drik nu hvad dig tykkes bedst om: mjød eller vin.” — „Kun lidet skøtter jeg om din mjød og din vin, jeg har ingen bøder fået efter min fader.” — „Har du ikke fået bøder för, får du ingen i dag.” — „Jeg vil ingen bøder have uden dit hoved.” Risen går hen til bordet, og svinger sin næve mod Sigurd, der han sad i høj-sædet; men Sigurd undviger det hurtig. Risen går hen til bordet med ondt sind, knytter hånden kraftigt at slå Sigurd i ansigtet. Han griber i Sigurds hår for at trække ham, men han kunde ikke rokke den raske kæmpe heller end den faste klippe. — (62—71.) Sigurd tager da til orde: „Det har ingen prøvet uden du at trække mig ved håret.” Sigurd springer nu i vrede op fra bordet, så at mjøden flød om på gulvet. Han svang sit sværd mod risen, tiltænkte ham bane-sår, vil prøve sværdsodden i hans hjælm; men det rammede selvstangen, og kom ikke igennem. De hugge tit og spare ej hinanden; Sigurd slår risen baglænds ud af de høje borge ned på den grønne jord. „Derfor drog jeg fra Leittrabjerg, at jeg ej skulde berede mig til fred; kom ud af hallen, Sigurd, og udrust hele din hær.” — (71—80.) De kæmpe nær ved hallen. Filkus rider frem i hæren og fælder ti af Sigurds mænd for hvert hug. Risen svinger jernstangen; når nogen af Sigurds mænd komme for den, da ryger hans hoved fra hærderne. Sigurd står i Holmgård og ser dette så tydeligt: han beder nu Nornegest sadle den gode ganger Grane; Sigurd rider da frem i hæren, og den, som møder ham, mister liv for hans spyd. Da møder han Filkus, som var frygtelig at se til; han var helt klædt i jern, som intet sværd kan bide på. — (81—90.) De kæmpe så at ilden røg ud af deres sværde, og det hørtes så lang vej, hvorledes de hvasse sværde genløde på brøjnjerne. Sigurd svang sit sværd i luften og hug så fast til, at Filkus's hoved brast indenfor hjælmen. Sigurd ser sig tilbage; næsten

hele hans hær var falden; han rider nu i stor vrede atter ind i risens hær og skiller den ad vidt omkring. — (90—100.) Han møder nu risen af Leittrabjerg, og de to begynde at kæmpe. Risen svinger sin jernstang med styrke, men Grane springer til siden, så at han forfejlede sit slag; jernstangen kommer ned i jorden og går itu. Risen løber da af angst femten favne i hvert spring ned til sit skib for at hente skjold og sværd. De begynde atter at kæmpe så hårdt, at dvergemål klang i fjeldene, og gnister fløj af sværdene, Sigurd er ilde stædt, Grane sveder blod. — (100—109.) Den raske Nornegest vil ikke flygte; han sætter to ny hjelme på Sigurds hoved; dem kløver risen. Nornegest sætter tre hjelme på Sigurds hoved; men også disse tre gyldne hjelme kløver risen. Sigurd binder da op den hjelm, han fik af dvergemoen efter Dagmars død, den var besat med røde ringe. Gest står hos Sigurd og beder ham nu kun hugge; thi denne hjelm vil intet bide på. De hugge så til og spare ej hinanden, de træde i jorden op til knæ; dvergemål synger i hver fjeldhammer, verden skælver. — (109—121.) Sigurd kan ikke gøre andet end værgе sig imod denne trolld, og derfor tog han til den kunst at ride dyst mod ham. Han vendte Grane om og løb den første dyst mod risen; sværdet nåde ind til benet, men det bed ikke på hans hoved mere end kniven bider på den hårde sten. Sigurd rider den anden dyst; han stikker risen ind til hjertet, edder sprøjter op i luften, så at den klare sol bliver sort. Nu kløver han risen af Leittrabjerg til døde. Sigurd vender tilbage med glæde og lystighed til hallen; han beder Nornegest skænke for sig. Da han havde drukket, sørgede han for Grane; gik derpå, helt modig i hu, ned til risens skibe og tog der tyve tønder guld. Sigurd sætter sig i højsædet og råder for Holmgård som tilforn.

Ragnarlikkja.

(1—13.) Kristen hedder Viljorms søster; hun fødte et barn, herligere dreng er ikke fød i sydlandene. Omkvæde: De to sødskende sade i den grønne lund, hvor det skønne telt knejsede ved Øresund. Viljorm mister sin hustru. „Hør det, min broder Viljorm, jeg bærer sorg for din skyld; hvi går du ej omkring i landene at søge dig en lige god viv. „Kender du i dette land nogen velbåren kvinde, som det er hæderligt for mig at sove hos en aftenstund?” — „Her er så mangan konge- og jarledatter; men der er næppe nogen hæderlig mands datter, som vil være din frille. Girtlands konge har datter, både væn og forstandig; kunde du få hende til ægte, da kunde du prise dit liv lykkeligt; hun er ene arving til kongens lande; hun ligner den fagreste sommervind, der yndig skinner om våren.” — 13—22.) „Er hun så væn og takkelig, som du siger, da vil jeg stræbe derhen og bejle til hende, hvorledes det end skal gå.” Han rustet sine skibe og sejler til Girtland; der kaster Viljorm anker og slår sine telte kort fra strandbredden; skibet drog de på land og satte ind i næstet. — (22—30.) Viljorm går op i borgen til Girtlands konge, hilser ham og beder om hans datter. Girtlands konge sad længe og tænkte på, hvorledes han skulde give Viljorm et hånligt svar. „Der er ikke en landstryger og landstrygers søn syd fra Lokanslund, som ej kommer hid at bejle.” Den tapre Viljorm sprang op og talte uden gammen: „Denne samme landstryger tykkes at være din jevnlige.” — (30—40.) Kongen løb rask fra bordet og slog en jernstang for døren, så at ingen slap ud. Viljorm drager sit sværd og svinger det for at dræbe kongen. De kæmpede i hallen, Viljorms sværd brast i hans hånd. Det høstes udenfor hallen, hvorledes han havde kæmpet og fældet hele hundrede mænd

og dertil et halvt hundrede; nu berøvede de kæmpen Viljorm livet. Nu standse vi herved og begynde atter om den samme slægt på den tid, da den unge Hergeir spørger sin faders død. Hergeirs faders søster spørger ham, om han ej vil hevne sin fader. Hergeir siger, at han hverken har venner eller frænder, som kunne følge ham til Girtland. Hun svarer dertil, at hun skal kalde på sine gamle venner, Sigurd, Nornegest, og Virgar. — (40—50.) Hergeir sejler nu til Girtland; han stiger på land, Sigurd og Nornegest ved hans højre hånd. De gik op fra stranden i hærlæder; de bare hjelme af røden guld på hovedet, de vare ej rædde for nogen. De gik ind i hallen med sværd i hånd. Girtlands konge spørger, hvi de komme i fuld rustning, hvad de have i sinde. — (50—61) „Alle høviske svende pleje at føre skjold og sværd; sig mig, tappe Girtlands konge, hvor min fader er?” — „Ham har jeg taget af live, det behøver du ej at spørge om.” — „Da jeg drog fra sydlandene, beredte jeg mig ej til fred; konge, kom ud af hallen og udrust hele din hær!” Kongen byder sin sendesvend at gå ud i landet at samle folket sammen; han samlede de ypperste mænds sønner, og ingen sad i Girtland hjemme tilbage hos sin kone. Han drog til hedenske lande at samle dyr fra de atten Blålande, hvor ingen sol skinner. Der kom så mange til kongen, de tolv Jaktner fra Lurkustrond, Thor fra Tröllabotnar med hammer og tang, der kom kongens søstersøn med otte hoveder på sit legeme. Ragnarlikkja står for kongen, og holder om sit lange sværd: „Den kommer ikke hid i dag, som ikke skal vende tilbage.” — (61 - 72.) Årle om morgenen havde Girtlands kongen udrustet sin hele hær. Brandur red frem i hæren både med grumhed og vrede; Ragnarlikkja gik imod ham, og han måtte vende om. Virgar gik også frem, men måtte vende tilbage for Ragnarlikkja. Nornegest vil ikke flygte og sætter tre ny hjelme på Sigurds hoved;

han går nu frem mod Ragnarlikkja, men må vige to gange, da Ragnarlikkja kløvede hans hjælme. — (72—81.) Nornegest sætter ni ny hjælme på Sigurds hoved; han rider frem i hæren, men da veg han ikke. De huggede tit og optrådte jorden, dvergemålet genlød i fjeldene, det syntes, som verden skjalv. Nornegest adspredde Girtlandshæren, og ødelægger den nu. Brandur Vidferi rider nu på marken og hugger hoveder af, så de flyve mod kongens hal. Sigurd giver så ondt et hug og hugger Ragnarlikkjas ben over ved knæet; men han satte stumperne ned i jorden og kæmpede ikke mindre: „Det sagde mig så mangan mand, at jeg bar hoved over alle; nu må jeg gå på stumperne, nu er jeg en del lavere.” — (81—95.) Såsnart som Sigurd hugger et stykke af Ragnarlikkja, gør det sammen igen. Nornegest stod kort derfra og sagde: „Du får ikke dræbt ham, dersom du, ej finder på andre råd.” Han gör kors i benet, da springer det fra hinanden. Blodet sprang ud fra neglerødderne, da Sigurd anspændte sin styrke og kløvede Ragnarlikkjas gyldne hjælm og hans krop ned til navlen. Nornegest manglede ej råd, men red skrækkelig frem for at adsprede hæren; han kløvede hovedet på Thor fra Tröllabotnar. Virgar red frem med Mimering i hænde, og vog de tolv Jaktner fra Lurkustrond. Hergeir Viljormsön fælder alle, som komme imod ham, til Girtlands konge står tilbage med to mænd; han beder ham om fred. „Slig fred skal du få af mig, som du gav min fader.” Han kløvede derpå Girtlands konge. De toge nu alle kostbarheder og rede hjem med fred gennem den grønne lund; hverken gol høg eller gode hund efter dem.

Lokes sang.

(1—10.) Jetten og bonden legede en leg, jetten vandt og bonden tabte. Omkvæde: Hvad skal harpen under min hånd, vil ingen brav følge mig i andre lande. „Jeg har vundet i vædestriden, nu vil jeg have din søn, med mindre du kan skjule ham for mig.” Bonden kalder på to svende: „I bede Odin komme til mig; kalder på Odin Asekonge, da mon han længe blive holdt i skjul; jeg vilde ønske, at Odin nu var her, at jeg kunde vide hvorledes det vil gå.” Förend de havde halvt udtalt ordet, var Odin inde for bondens bord; han beder nu Odin skjule sønnen. Odin går ud med svenden, bonden og hans hustru bære sorg. — (10—22.) Odin lader en ager voxe så hurtigt op på en nat; han lader svenden være et ax midt i ageren, og et korn midt i axet. „Vær deri uden pine, når jeg kalder, da kom til mig.” Jetten har et hjerte så hårdt som horn, han fylder sit skjød med korn og har et skarpt sværd i hånden, hvormed han har i sinde at dræbe svenden. Da påkom svenden sorg, da kornet gik igennem jettens hånd; Odin kaldte ham til sig, gik hjem med ham, bonden og hans kone toge imod dem. Odin siger: „Her er din unge søn, nu er mit hverv forbi.” — (22—39.) Bonden kalder på sine svende og beder dem anråbe Høner at komme til ham. Høner kom strax; bonden beder ham at skjule sønnen. Høner går bort med ham. Syv svaner fløj over sundet og satte sig ned hos Høner. Han lader nu svenden være en fjeder midt på svanens hoved. Skrymer jetten faldt på knæ og fik fat på den forreste af svanerne; han bed over den og sled dens hals fra kroppen; da påkom svenden sorg og smerte, da fjederen smuttede

ud gennem jettens gab. Høner kaldte ham til sig og førte ham hjem til bonden; nu var Høners forretning endt.

(39—50.) Bonden påkalder nu Loke; förend ordet var udtalet, stod Loke for bordet. „Du ved intet, Loke, om min nød, Skrymer pønses på min søns død; skjul min søn så vel som du kan, lad ikke Skrymer få ham fat.” „Skal jeg gemme ham for dig, da må du udføre, hvad jeg pålægger dig; du skal lade gøre et nøst, mens jeg er borte; du skal gøre en vid åbning derpå, og lægge en jernstang derhos. „Loke gik bort med svenden, bonden og hans kone bare sorg. Loke gik på sanden, hvor skibet flød foran landet. — (50—60.) Loke ror på det yderste fiskemed; der kaster han krog og sten ud for bord, så at de berørte bunden. Han fik snart en flynder på krogen; han drog en, og han drog to, den tredje var sort at se til. Loke beder nu svenden være et korn midt i rognen. „Vær deri uden pine; når jeg kalder, da kom til mig.” Loke ror nu tilbage til land, da står jetten for ham på sanden; han spørger strax: „Loke, hvor har du været i nat?” — „Jeg har kun liden ro, har flakket og faret om hele havet.” — (60—71.) Jetten skyder sin jernbåd i søen, Loke tilråber ham, at søen bryder slemt. Loke bad jetten om, at han måtte følge med ham. Jetten tager roret i hånd, og Loke ror ud fra land; han ror længe, men skibet vil ikke gå af stedet. Loke sværger ved sin tro: „Jeg kan bedre styre end du.” Jetten sætter sig til at ro, jernbåden flyver over havet; han ror ud på det yderste fiskemed, og han kaster da krog og sten til bunden. Han trækker både en og to flyndrer op, den tredje var sort af udseende. — (71—82.) Loke sværger ved sin list: „du giv mig, jette, denne fisk.” Jetten negtede det, satte fisken mellem sine knæ og talte hvert rognkorn, som var i den, og tænkte at fange svenden der. Da var svenden kommen i nød, da rognkornet krøb ud af jettens

hånd. Loke kalder ham da til sig. „Sæt dig bag ved mig, lad ikke jetten se dig. Du må løbe så let på land, og ikke mærke spor i sanden.” Jetten ror nu tilbage til land lige mod den hvide sand; Loke drejer båden fra; jetten skyder bagstavnen på land, svenden løb så let på land. — (82—96.) Jetten ser nu op på land, svenden står for ham på sanden. Jetten løb så tungt på land, han sank ned i sanden op til knæ. Svenden løb så snart han kunde op gennem sin faders nøst; jetten løb efter ham helt tillidsfuld. Jetten blev stående fast i åbningen; jernstangen kom i hans hoved. Loke var da ikke sen og huggede det ene ben af ham; såret grode strax sammen igen. Loke hug da det andet ben af ham, og kastede stok og sten imellem. Svenden så derpå med gammen, hvorledes jetten blev hugget itu og grode igen sammen. Loke går hjem med drengen. Bonden og hans kone toge imod dem. „Her er eders søn. nu er mit hverv forbi. Jeg har udført, hvad du pålagde mig og holdt mit løfte, thi nu har jetten mistet livet.”



- 7 average your father of Maeduen
- 4 11 vandargny 12
- 17 unseen
- 20 under Lin 24
- 32 father or Kinnane tolke
- 35 station never gives interest 12
- 40 Lokka father - Odun Kinnar Lokke
- 61 undarsesd
- 80 dringarni



EE 13.6 .



